

Naročnina mesečno 25 Din, za izozemstvo 40 Din -- nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 -- nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Materinski dan

Ze ime doni tako domače, kakor da bi navada, posvetili en dan v letu materi kot nositeljici življenja, izhajala naravnost iz našega slovenskega čustvovanja. V resnici pa ni tako. Misel materinskega dne izvira iz Skandinavije, torej iz pokrajine, ki je v Evropi morda najbolj revna na otrocih in materah. Ni to slučajno, kakor tudi ni slučajno, da se je materinski dan v zadnjih letih tudi pri nas na Slovenskem udomačil. Neprerivne vrednosti matere in materinstva smo se kot narod zavedli šele, ko se je tudi pri nas vedno bolj pričelo javljati pomanjkanje pravnosti, ko se je tudi slovenska žena začela braniti, da bi živela svojemu prvotnemu namenu in ko začenjamo s skrbjo računati, da bomo po tej poti kot celota in narod neizogibno zdržali in propad. Cesar v dobi naše vse prej kot sončne preteklosti niso mogli ne turški vpadi, ne tlačanstvo, ne kuge, in lakote in ne zatiranje Germanov, to bomo sami ob razvoju svojih narodnih sil, kakor pravimo, hitro in temeljito opravili, da se bomo namreč kot narod zbrinili iz zgodovine, ako bo slovenska mati prenehala biti životvoren, prenovljeni vrecer novega življenja.

Skoraj moramo poseči nazaj k starogrški pravljici, da vidimo preseljivo globoko spremembo, ki se je v pogledu otroka in materinstva izvršila v teku časov. Niobe, žena Tebeja Amfiona, ki je bila mati sedmih sinov in sedmih hčera, si je nakopala sovraštvo bogov, ker je očitala Leti, da je rodila v življenju le dva otroka, Apolona in Artemido. Kdaj pa je prišlo v veljavo in koliko časa bo še v modi, da se smatra za posebno prednost in odliko, imeti le malo otrok ali biti celo brez otrok? Mislimo, da so to sadovi liberalnih nauk, ki so ženo hoteli osvoboditi izpod »moževskega jarma« in so ji toliko časa dopovedovali, od kakih vse mogočih svobodčin in užikov ima pravico, da je niso le osvobodili moževske oblasti, ampak tudi bremena otrok in družine sploh. Ze davno se je naša doba privadila, da vidi v tem, kar so vsi krepki in mladi narodi občutili kot strambo, --, višek želja in popolno srečo. Kdo izmed nas se more spominjati, da bi v svojem bližnjem in daljnem poznavstvu doživel le enkrat slučaj, da bi kaka žena radi številnih otrok bila blagovarna ali da bi jih ji celo zavidali, kakor je Leto zavidala Niobe? Nasprotno! Socializem, ki nadaljuje za liberalizmom razkroj nrevstvenih in družabnih vezi je znal v svojim surovim materializmom in zgolj mehaničnim pojmovanjem življenja tako oblatiti in v spačeni luči prikazati porajanje novega življenja, da se je morala mati številne družine čen ne že naravnost boriti proti jedkemu zasmehovanju, pa čisto gotovo proti ne manj žaljivemu pomilovanju. Ne zgodi se redko, da se morajo pošteni očeti in matere radi svoje številne družine pred pikrimi opazkami »pametnih« užijkarjev branili in povesali oči pred očmi, ki drzno in s posmehom leptajo naravne zakone.

Zlasti mednarodni komunizem vodi danes hudo borbo proti materinstvu in družini. Komunizem z vso silo podira temelje krščanske družine, ker jo smatra za »meščanski« preostanek. Svojo nečloveško snovnost kaže novodobno azijsko barbarstvo ne le s tem, da je uničilo v sovjetiji, kjer ima oblast, trajnost in stalnost zakonske vezi, da zločinsko posega na uradno pobudo v ključne človeško življenje in ga hladnokrvno mori, ampak tudi v tem, da je ženo uvrstilo med »produktivne faktorje« v tovarnah in rudnikih, jo »izenačilo« z močem v javnem delu in jo tako povsem odgnalo družinskemu življenju. Komunistični presnovatelji družbe so s tem mnogo dosegli: otroka so vzeli materi in mater otroku. Sedaj otroke vzgoja socialistična država, to pa tako vzorno in temeljito, da se grozno množe tudi najhujši zločini mladostnikov. Boljševiki so morali lansko jesen celo za 12 letne otroke razglasiti smrtno kazen, da bi vsaj na ta način nekoliko zavezali naraščajoče zločinstvo potepuške sovjetske mladine.

Proti kulturnemu boljševizmu, ki tudi pri nas napada družino pod krinko gledališke umetnosti, ki smeši zakonsko in družinsko življenje; na kinomafografskih platnih, kjer se z naslado prikazujejo zakonolomstvo in nezvestoba ki nastopa pod zlagano sentimentalno propagando usmiljenja do delavčev in kmečkih matere, kateri bi bilo treba »pomagati« z zakonitimi umori še nerojenih otrok; -- proti vsemu temu zastrupljanju svetosti družine in materinstva se je treba odločno boriti z verskimi in nrevstvenimi vrednotami. Razven tega opozarjajo ljubitelji naroda in njegove bodočnosti tudi na odločen narodnostni in kulturni pomen družinskega zdravja.

Ni treba torej, da se ob materinskem dnevu razlezemo v mehko čustvenost, ker nas v celoti opozarja na zelo realna in trda dejstva. Sicer pa materinstvo s sentimentalnostjo res nima kaj opraviti. Mati je lista, ki po svojem poklicu stoji najbližje življenju -- in prav zato tudi smrti. Resnično materinstvo je v nekem oziru vedno heroično. V krščanskem svetu je temu nedosegljiv vzor božja mati in bo za vse čase tudi ostala, ker pretresljivo nazorno prikazuje tudi drugo stran materinstva, tragiko, bolečino, na katero svet ob misli na mater ne misli vedno. Nobene matere ni, ki bi bila tragike materinstva obvarovana. Ako pa bi bila katera, potem ni mati, ker ni doživela zadnjih globlin matere, tega, kar je bistveno materinskega. Ze predkrščanska doba je vedela za tragiko trpečih mater. Ko so bogovi radi prestopka matere ubijali Niobine otroke, je ona od bolečine okamenela. Zrtvovati, kar je bilo z bolečinami rojeno, mora biti za mater nedopovedljivo težko, pa naj gre za žrtev domovini ali Bogu. Matere, ki bi z veseljem pošiljale otroke v smrtni boj, žive le v zelo slabih priredkah. Ze: mati žrtvuje otroka, a predobro ve, da gre za žrtev, morda za najtežjo žrtev, ki jo človeško srce more dati.

Hvala Bogu, da ne živimo v času, ko bi morale naše matere darovati svoje sinove za bojni meč. Cesar danes naš narod potrebuje, ni junštvo do umiranja, ampak pogum do življenja. V tem je zapopadena naloga sodobne slovenske žene in matere. Zelo lahka naloga, se zdi na prvi pogled. V resnici je pa to morda največja, ki je mogoča. Saj je to klic po otroku, da bo naš narod mogel žetvi. Vedno se rojevanje otrok ni smatralo za tako veliko junštvo. Moramo pa priznati, da je danes sredi hudih gospodarskih stisk, sredi splošnega materializma in sebičnosti treba precej življenjskega optimizma, ver-

Kominterne sega po Španiji

Navodilo za „delovanje“ Bela Kuna
„Vse cerkve upepeliti“ -- „Naval rdeče armade na Portugalsko“

Pariz, 24. marca. TG. »Matin«, ki je znan vsled svojega navdušenja za francosko-sovjetski pakt, je začel objavljati neka odkritja o komunističnem delovanju v Španiji. Trdi, da je dobil dokumente v roke iz prvega vira, in sicer od nekega člana 4. internacionale, ki jo vodi Leon Trocki in ki je že dalje časa vzdrževala posebno udarno sekcijo v Španiji. Španski komunisti Trockijevga tabora so moskovsko Kominterno zelo kritizirali, češ, da je preveč ohlapna v borbi proti veri in da ne izkorišča vseh ugodnih prilik, ki se nudijo, da se vera zatne in kapitalizem poruši. Moskovska Kominternna je bila primorana, da se je začela za Španijo intenzivno zanimati, da je ne bi radikalizem Trockijevga internacionale na španskem področju popolnoma izpodrinil. Na izrednem zasedanju izvršilnega odbora Kominterne dne 27. februarja letošnjega leta je bil torej sprejet sklep, da bo Kominternna poslala v Španijo dva posebna odposlanca,

ki imata nalogo, španski komunizem zopet spraviti pod okrilje Kominterne. Med odposlanci je tudi Bela Kun (kot je »Slovenec« že poročal), ki je odpotoval v Cadiz z enim milijonom pezet denarja (8 milj. din), da pomaga španskim komunistom in zopet pridobi njihovo podrejenost Kominterni. Poleg denarja je Bela Kun dobil tudi naslednja navodila za svoje »delovanje« v Španiji:

1. Vlado Azane je treba strmoglaviti ter doseči tudi nasilno odstranitev sedanjega predsednika republike Alcala Zamore.
2. Sestavi naj se vlada delavcev in kmetov.
3. Vleposestva je treba nemudoma razlastiti in jih razdeliti. Vse banke se morajo podrediti. Podržavijo se tudi rudniki, tovarne in železnice.
4. Nova španska vlada delavcev in kmetov se tekoj odpove španskemu Maroku, kjer se naj ustanovi neodvisna revolucionarna vlada domaćinov -- Arabcev. Njena naloga naj bo, da po-

stane izhodišče za osvobodilno gibanje v francoskih marokanskih pokrajinah. Maroko mora postati neodvisna sovjetska republika.

5. Vse meščanske politične stranke se nemudoma razpuste, treba je organizirati teror po vsej državi s pomočjo rdečih gard, ki morajo biti nemudoma ustanovljene.

6. Vse cerkve in samostane je treba podreti in upepeliti.

8. Izhajenje meščanskih listov je prepovedano in vsi njihovi časniki pridejo v zapore.

9. Nemudoma se mora organizirati rdeča armada, ki se mora pripraviti na pohod proti »fašistični« Portugalski, da jo zavojuje in pomaga kmetom in delavstvu, da ustanovijo svojo lastno revolucionarno vlado.

»Matin« pripominja, da se bodo kmalu Francozom začeli težiti lasje od navdušenja za zavezništva, ki je začel takšno ofenzivo onstran Pirenejskega.

Hodža je dobil odgovor iz Rima:

Rimski blok gotov

Italija-Madžarska-Avstrija so zunanje politična enota

Rim, 24. marca. c. Sestanek Italije, Madžarske in Avstrije se je končal danes s podpisom protokola, ki bo priključen temeljnemu rimskemu protokolu, ki je bil podpisan marca 1934. Novi protokol obsega tri dodatne protokole in pravi tole:

PROTOKOL, DODATEK I.

Predsednik kr. vlade, avstrijski zvezni kancler in madžarski ministrski predsednik so se sestali v dneh od 21. do 23. marca v Rimu in z zadovoljstvom ugotovili zelo ugodne uspehe sodelovanja med temi tremi državami, da se ohrani mir in gospodarsko reorganizira Evropa. Vse tri vlade izjavljajo in poudarjajo svojo voljo, da ostanejo trdno skupaj na temelju rimskega protokola. Obenem podčrtavajo potrebo, da spravijo v soglasje med seboj vse svoje delo, posebno kar se tiče bodočega razvoja položaja v Evropi. Zato bodo te tri države ustanovile med seboj stalen konzultativni (posvetovalni) svet. (Po zgledu Male zveze. Op. ured.)

PROTOKOL, DODATEK II.

Zato izjavljajo, da se ne bohana teh treh držav ne bo posamič pogajala s kako tretjo vlado glede ureditve Podonavja. Vsak korak v tej smeri bodo vse tri vlade izvedle enotno. Podlaga vsemu nadaljnjemu delu pa mora biti protokol iz marca 1934. Vlade teh treh držav žele sodelovati pri ureditvi vseh vprašanj v tej zvezi, vendar pa se more to sodelovanje razširiti samo na podlagi bilateralnih pogodb.

PROTOKOL, DODATEK III.

Konzultativni svet bodo tvorili zunanji ministri teh treh držav. Ta svet zunanjih ministrov se bo sestajal periodično ob času, ki ga bodo določile te tri vlade.

Havasov dopisnik dodaja k temu protokolu poluradno mnenje glede Hodžinega načrta za ureditev podonavja. Novi dodatki ne zavračajo v bistvu Hodžinega načrta, ker je Hodža poudaril, da se hoče Mala zveza kot celota pogajati z državami rimskega protokola kot celoto. Vendar pa bi to pogajanje bilo močnejše, če bi se ustvarila fronta med Italijo, Francijo in Anglijo v smislu Strese.

Schuschnigg:

„Vojaškega pakta ni...“

Avstrijski zvezni kancler Schuschnigg je sprejel pred svojim odhodom iz Rima časnikiarje, katerim je izjavil, da obdružuje sedanje stanje v Italiji. Italija si je ustvarila režim, ki je vreden vsega zanimanja, vendar pa meni, da Avstrija ne sme posnemati avtomatično italijanski fašizem. Glede

Dunajska vremenska napoved: Se zmeraj toplo, ponekod padavine, sicer pa malo sprememb obstoječega vremena.

nega zaupanja in nrevstvenega poguma, da se v družini odmeri prostor novemu človeškemu bitju. Vemo, da bi naši pravi slovenski materi delali krivico, ko bi le sumili, da se peča s podobnimi mislimi. Slovenska mati, že od nekdaj vzvišena in plemenita predstavnica duše našega naroda, gleda s smehljajem in dobrohotnim umevanjem na dokaze spoštovanja in časti, s katerimi jo ovija materinski dan. Bili hoče samo mati, ne več, ne manj. Zato nima rada, da bi ji radi dolžnosti, ki jo je z veseljem in udanostjo dopolnila, prepeval kdo še posebno hvalo. Darovati se, biti vsem vse je že po naravi lastnost vsake dobre in prave matere. In takih je tudi velika večina naših slovenskih mater, pa čeprav jih ne proslavljajo ponosni spomeniki. One same so nam s svojim delom in življenjem oblikovale ideal: pogumne, požrtvovalne, zveste in delovne slovenske matere. Zato se ob materinskem dnevu tudi na moški svet stavljajo gotova naloga: globoko spoštovanje pred takim življenjem, tako ljubeznijo, tolikšno dobroto in brezpogovorno tovarištvu in pomoč do življenjske družice, v katere naročju se porajajo nova pokolenja.

novih protokolov je izjavil, da je treba vzeti protokol tako, kakor je bil napisan, posebno pa se ne sme iskati za protokolom kakšen morebitni vojaški dogovor med temi tremi državami, četudi bi bil samo obrambnega značaja.

Na poti k carinski zvezi

Budimpešta, 24. marca. TG. Budimpeštansko časopisje objavlja še vedno dolga poročila o uspehih rimskega sestanka »Pesti Hirlap«, ki je navadno informiran iz neposrednih vladnih virov, pravi, da so pogodbe, ki so bile rinoči podpisane v Rimu, samo prvi korak k mnogo bolj važnemu cilju, ki so si ga postavili italijanski, avstrijski in madžarski državniki. Ta daljnji cilj, proti kateremu koraka italijanska trozveza, je carinska

Položaj se je poostril

Francija odklanja vsaka nova pogajanja
Neutralne države nočejo z vojaštvom v Porenje

London, 24. marca. c. Položaj v sporu z Nemčijo se je tekom današnjega dne občutno spremenil. Reuter celo poroča, da se lahko reče, da se je položaj zopet poslabšal.

2. Najprej je osem tako zvanih nevtralnih držav v Zvezi narodov sprejelo sklep, da so nasprotne temu, da bi se v Porenje poslala vojska, ki bi bila sestavljena iz čet teh nevtralnih držav. Med temi nevtralnimi državami so predvsem vse skandinavske države, Švica in Španija. Ta sklep je bil prvi hud sunek lokarnskemu dogovoru.

2. Drugi sunek je bilo pismo francoske vlade, ki je danes prispelo v London in bilo takoj vloženo v zunanjem ministrstvu. V tem sporočilu pravi francoska vlada, da sploh ne bo v ničemer popustila, kar je bilo sprejeto v novem lokarnskem dogovoru. Francija se tudi ne misli pogajati o nemških protipredlogih.

3. Zvečer se je še izvedelo, da se Flandin sploh ne bo več vrnil na zasedanje Sveta ZN. Ker se von Ribbentrop še ni vrnil in bo prišel šele zvečer v London, bo seja Sveta najbrž šele zvečer ali pa šele jutri dopoldne. Menijo, da bo Svet ZN sploh zaključil svoje zasedanje in ga odložil na mesec maj. Rumunija je povabila Svet, da bi se to zasedanje vršilo v Bukarešti.

Čuje se, da tudi belgijski zunanji minister van Zeeland danes ne bo prišel v London, da bi sodeloval na seji Sveta ZN.

Italija:

Odpovejte sankcije, pa podpišem lokarnsko pogodbo

Rim, 24. marca. c. Italijanski ministrski predsednik Mussolini je sprejel francoskega veleposlanika v Rimu in mu sporočil, da Italija ne bo podpisala novega lokarnskega dogovora vse dotlej, dokler ne bo točno določen datum, kdaj bodo nehale članice ZN izvajati sankcije proti Italiji. Na to stališče se je postavila tudi Francija, ki hoče pridobiti italijansko pomoč za vsako ceno.

Belgija mobilizira

Bruselj, 24. marca. Vojni minister Deveze je izjavil pred vojaškim odborom parlamenta da zahtevajo zadnji dogodki, da belgijska vlada čimprej izvede najvažnejše vojaške ukrepe, in to v izredni obliki. Ker je Nemčija zasedla Porenje in ker so se sestali generalni štabi Francije, Anglije in Belgije, smatra belgijski vojni minister za potrebno, da belgijska vlada spremeni zakonski načrt o milici. Zavarovati je treba uspešen in miren razvoj mobilizacije, ki je deloma v teku. Okoliščine so take, da se lahko boji Belgija vsak čas najhujšega.

zveza med Italijo, Avstrijo in Madžarsko.

»Pesti Hirlap« piše nadalje, da je Mussolini izrecno obljubil Avstriji, da bo njene interese branil na bodoči svetovni konferenci, ki se oznanja in da bo pri tej priliki zahteval tudi popolno vojaško enakopravnost Avstrije in Madžarske z vsemi drugimi državami.

Vsa zunanja in trgovinska politika treh držav je dobila enotno usmeritev. Italijanska trozveza je s tem postala neka nova zunanje politična enotnica in bo v kratkem času postala tudi gospodarska enota. Odločevali ne bodo več interesi posameznih držav, marveč skupni politični in trgovinski interesi vseh treh zaveznic.

Madžarski listi pa odločno zanikajo vest, da je bila v Rimu podpisana tudi vojaška zavezniška pogodba med zavezniškimi državami Italijo, Avstrijo in Madžarsko.

„Poletni manevri“ v Albaniji

Tirana, 24. marca. AA. Albanski tiskovni urad poroča: Neresnične so vesti, da je bilo v polkicanih devet razredov vojnih obveznikov na vaje. Polkicani so bili na večje samo nekateri obvezniki, in sicer vsega dva bataljona. To pa je zaradi običajnih poletnih manevrov.

Hitler mobilizira v Porenju

Pariz, 24. marca. b. Semkaj so prispelo čez Amsterdam senzacionalne vesti, da so pričeli Nemci v porenjski coni nujno graditi trdnjave neznanega tipa, in sicer v največji tajnosti. Razen tega se tudi trdi, da so v porenjskem področju pozvani na službo vsi rezervni častniki. Če so te vesti resnične, se doslej še ni moglo kontrolirati, ni pa izključeno, da gre za navadno borzno špekulacijo.

Poljska vlada hoče

vsu polnomočja

Varšava, 24. marca. c. Poljska vlada je predložila sejmu zakon, s katerim zahteva vsa polnomočja.

V pričakovanju nemškega: Ne!

London, 24. marca. c. Von Ribbentrop je priletel v London ob 17. Kmalu po prihodu je obiskal zunanjega ministra Edena in mu predal odgovor nemške vlade.

Ista agencija poroča, da je v Londonu zelo porazno vplivala vest, da Flandin in belgijski ministrski predsednik van Zeeland sploh ne prideta več v London. Položaj je zopet obunen in nikdo ne ve, kakšen izhod bi bil mogoč iz tega novega zastoja vseh diplomatskih stikov.

Belgrajske vesti

Belgrad, 24. marca. AA. Ravnatelj mladinske sekcije lige društev za Rdeči križ g. Georges Milson je prispel na svojem potovanju po Evropi v ponedeljek 23. marca zvečer v Belgrad, kjer ostane nekaj dni, da se seznani z delom jugoslovanskega pomladka Rdečega križa.

Belgrad, 24. marca. m. Davi je prispel semkaj ljubljanski župan dr. Adlešič, ki bo prihodnje dni konferiral s finančnim ministrom in uradno ministrom proračunskega oddelka v tem ministrstvu zaradi potrditve proračuna ljubljanske občine. V teku dneva pa je dr. Adlešič interveniral tudi pri predsedniku upravnega odbora Drž. hipotekarne banke Gjuričiču zaradi posojila ljubljanski občini, da bi lahko odplačala del svojega dolga pri Mestni hranilnici in pomagala na ta način tej denarni ustanovi do likvidnosti.

Belgrad, 24. marca. m. Na predlog kmetijskega ministra je finančni minister iz rezervnega proračunskega kredita za leto 1935-1936 odobril izreden kredit v znesku 500.000 Din za nabavo živinske krme za dravsko in vrbsko banovino. Finančni minister je svoj tozadevni odlok poslal še v podpis ostalim članom kraljeve vlade.

Pomenek z gosp. Puceljem == Z abesinskih bojišč ==

Gospod senator Pucelj je imel v našem visokem domu 24. t. m. govor, s katerim je kot zvest zavezanec hotel JNS pomagati, strmo glavo držati, v katerem se pogreša njegova izrazita osebnost. Toda govornik je očitno prezrl, da nastopa v zbornici, ki po svoji naravi in tradiciji predstavlja kraj, v katerem se zahteva objektivno, nadpartijsko strankarsko politiko, v kateri ni pomirjevalno presojanje javnih vprašanj, ampak je prevzel vlogo svojega očjega rojaka Martina Krpana, ki je svoje nasprotnike pobijal s kijem in mesarico. Če je gospod Pucelj, kakor je sam nagašal, res z veseljem pozdravljal vladno gospodovo Stojadinovića, Korošca in Spahija, bi moral za svoje današnje stališče brezkompromisnega opozicijskega pač navesti vse bolj resne in tehtne razloge, kakor so različni dogodki v zgodovini »brdskega naselja« Velikih Lašč (tako ga je namreč imenoval g. Pucelj), kjer so bili predstavljeni nekateri najoziro sorodniki in prijatelji gospoda senatorja Pucelja. To pač niso argumenti, ki bi mogli napraviti vtis na takega visokega predstavnika našega ustavnega življenja, kakor je senat, čemur je dal izraziti tudi naš prosvetni minister, ki je gosp. Pucelju odgovoril, da za Jugoslavijo pač ne pomeni posebno katastrofalnega dejstva, ako sta bila predstavljena njegov zet in njegova gospa — posebno če se pomisli, da je bila s tem samo pravičljiva krivica, prizadeta od Pucelju-Marušičevega režima vsem našim učiteljem v Velikih Laščah, ki so takrat morali čez noč pobasati šila in kopita in riniti v »brdca«, da so napravili prostor rodbinskemu krogu g. Pucelja.

Ker je g. senator Pucelj gotovo sam čutil neučinkovitost teh svojih neokusnih osebnih argumentov zoper sedanji režim, je privlekel iz svojega strankarskega bojnega arzenala znane orjunaške udarce iz svetovne vojne, ki naj dokazujejo nepopravljivo antijugoslovansko miselnost dr. Koroščeve stranke ter je v tem oziru še daleč prekosil senatorja Banjanina. G. Pucelj je bral citate iz »Slovenca« ter navajal znano lajno o »Srbih na vrbi«, pri tem pa zagrešil še večjo neokusnost, kakor jo je z navajanjem »pregnanj«, ki so jih baje deležili njegovi sorodniki in prijatelji iz ribniške doline in njemu tako na srce prirastle kočevske doleže: povzdigoval je namreč svojo lastno osebo do nedosežne višine jugoslovanskega mišljenja, ki da ga je kazal že za časa avstrijske monarhije. V tem oziru je pač treba reči resno in odkrito besedo.

Vsako ve, da sta v SLS pred svetovno vojno bili dve struji, prav tako kakor sta obstojali dve struji v narodno napredni stranki, kateri je pripadal že izza mlada gospod Pucelj. Ta proces politične diferenciacije se je začel v Sloveniji že v letu kronanja pokojnega kralja Petra, prav izrazil pa je postal za časa aneksije Bosne, ko je imel veliki Krek skupaj s pokojnim prezidentom Masarykom svoj znameniti govor v dunajskem parlamentu, v katerem je z ephalnim povdarmom naglašal krvno in kulturno sorodnost vseh Jugoslovancov in povzdigoval srbski narod, vraneč ga pred gradim očitkom nemško-nacionalne klike, ki je bila vrgla v svet krilatice o »svinskih pastirjih preko Save«. Tudi načelnik takratne SLS, dr. Šušteršič se je Krovemu stališču pridružil, ker pa je bil osebno za avstrijsko monarhijo, je formuliral program stranke v smislu trilateralizma, ki so ga takrat izpovedali tudi mnogi hrvaški pa tudi nekateri avstroogrijski srbski politiki, od katerih danes sediti tako v skupščini kakor v senatu zelo uvaževani in častiti politiki, ki jim tega še nihče ni očitil. V tem smislu jugoslovanski pa je bil tudi ugledni šef kranjske narodnonapredne stranke, sloveči pisatelj dr. Ivan Tavčar, potem njegov alter ego, pokojni dr. Triller in vsi predstavniki takrat vladajoče struje starih politikov slovenske liberalne stranke. Neposredno pred svetovno vojno, ko je zaradi neuvrednosti, nesposobnosti in nemško-nacionalne usmerjenosti avstrijskih vlad jugoslovansko vprašanje sililo h končni rešitvi, se je tako v SLS kakor v napredni stranki notranja razlika v pojmovanju tega vprašanja tako zelo izostrila, da se je na eni strani nabajal doletni glavlar dr. Šušteršič s svojimi prijatelji, ki so živeli naprej v iluziji, da se da to vprašanje kljub vsemu rešiti v okvirju monarhije, četudi za ceno poraza srbske kraljevine, na drugi pa vsa mlajša generacija SLS, ki je bila že takrat v srcu za zedinjenje Slovencev in Hrvatov s Srbi v lastno neodvisno državo ter se je zbirala okoli pokojnega dr. Kreka, dr. Korošca in dr. Žitnika. Do izraza je ta struja prišla posebno za časa balkanske vojne 1912 v »Slovenca«, ki je tista leta tik do sarajevske tragedije bil v rokah Krovove struje, zaradi česar je »Slovenec« uredništvo takrat bilo politično osumljeno in je moralo prestatiti hud pritisk od strani vlade, ki je grozila uredništvu, pokojnemu prostu Kalanu in vsemu srbskofilskemu krilu z najhujšimi represalijami. Najboljša priča za to je veliki srbski rodojlob, naš takratni belgrajski dopisnik, pisatelj Dušan Milan Sijački, ki sedi danes v presbriju. Ob sarajevskem dogodku je tudi v krilu SLS poročilo. Že nekaj tednov prej je bilo glasilo katoliških akademikov »Zora« priobčilo uvodnik najnovega mladega Koroze, ki je očitno postavil alternativno: Ali svoboda Jugoslovancov ali pa propast Avstrije, na kateri nam ničesar ni, če nam ne da vseh naših narodnih pravic! Takega pogumnega jugoslovanskega dokumenta zaman iščemo takrat v narodnonaprednih glasilih, česar jim pa spričo okoliščin tistega časa ne očitamo, ampak samo ugotavljammo dejstva. Članek je bil seveda zaplenjen (list pa je bil že izšel in dospel do naročnikov), vsi vodje naše mladine so prišli na listo političnih osumljencev, ob sarajevskem atentatu pa so je dr. Šušteršič, ki ni sklenil strankinje foruma, dobro vedel, da opozicijo levega krila, diktatorično polastil absolutnega vodstva strankine politike, »Slovenca« in strankinje tajništva, iz katerega je izšla okrožnica proti srbofilnim elementom, katero je senator Pucelj omenil. Podobno so se razvijali dogodki v narodnonapredni stranki, koje šef dr. Tavčar je že leto dni prej, če se o datumu ne motimo, desaviral v deželnozbornem govoru strankine mladine, ki so jih vodili dr. Zerjav, Pucelj in dr. Kramer, in jim tudi v »Slovenca« narodni dal v svojem krepkem jeziku patriotsko lekcijo ter slovesno izjavil, da je stranka vedno bila in bo za cesarja in za Avstrijo. Ko je večina izbruhnila, so seveda mladi elementi tako v SLS kakor v narodnonapredni stranki morali popolnoma utihniti — treba je tudi pomisliti, da se v tistih časih, ko je doletni glavlar bil od cesarja imenovan upravitelj dežele, ni bilo mogoče takemu faktorju efektivno upirati — in obe glasilni sta seveda prinašali članke in poročila v več ali manj zavajenem avstrijskem duhu, samo da senator Pucelj zljaj navaja samo »Slovenceve«, ne pa »Narodovite«, kakor je tudi čisto pozabil patriotskih nagovorov takratnega ljubljanskega župana in šefa narodnonapredne stranke, pač pa navaja govora sedanjega bana in knezoškofa dr. Jegliča. Kakšno pa je bilo resnično mišljenje dr. Kreka, dr. Korošca in njihovih prijateljev, to vsi dobro vemo in se zato pred sumničevji g. Pucelja ne bomo branili. Kar se g. dr. Natlačenca tiče, so mu poznale

podtaknili, da je vzkliknil: Srbe na kandelabre! nepristranska sodnijska razprava l. 1928 proti Jelovšku iz Vrhnike pa je dokazala, da je bila to grda kleвета; omenjene besede je bil takrat izustil neki oficir Indermauer, sorodnik grofa Rarbota. Vemo tudi, kako se je moral dr. Korošec ob izbruhu vojne v Mariboru pred nemško soldatesko skrivati, kako so morali štajerski duhovniki zaradi jugoslovanskega mišljenja kot veleizdajci v zapore, kako so bili obsojeni in kako je Krok-Koroševa struja vendarle zmagała s programom, ki ni bil trilateralizem, kakor to podtika g. Pucelj, temveč dr. Koroščevemu govoru od 12. junija 1917 v dunajskem parlamentu, ampak je ta govor, kakor se razvidi iz njegovega besedila in duha, popolnoma jugoslovanski v smislu osvoboditve od avstrijskega jarma, ne da bi na kakšen trilateralizem niti najrahljeje namigavali!

Ker nam ni na tem, da bi svoje jugoslovansko mišljenje kot sejmari prodajali in ga v nebo povzdigovali, kakor je to delal g. Pucelj v svojem senatskem govoru, naj to za enkrat zadostuje. Ostaja samo trditelj g. Pucelja, da je bil ob izbruhu vojne ovađen in zaznamovan kot politično sumljiv. To je mogoče, pravega dokaza g. Pucelj v senatu ni podal, na vsak način pa tega ni kriv dr. Korošec. Če je to res, na vsak način tako dejstvo obžalujemo. Toda od tega fakta je še jako daleč od tega, da bi se smel g. senator Pucelj tako zelo ponašati s svojim takratnim jugoslovanskim mišljenjem in navdušenjem, ki so ga z njim delili premmogi drugi Slovenci, ki so s tem danes ne postavljajo, še manj pa bi g. Pucelj smel sebe tako zelo povzdigovali v primeru z dr. Korošcem, zakaj vloga, ki jo je igral takrat g. Pucelj v našem političnem življenju, je bila kaj skromna, kakor bo on sam priznal. Služil je kot vojak prostak avstrijskega cesarja v vojni proti Srbiji in Italiji, kakor vsi drugi kranjski fantje, in ni mogel biti Avstriji posebno nevaren, če ga je kočevski nemški okrajni glavar predlagal iz vojne službe za žitnega komisarja v »hinterlandu«, kar je, kakor sami pripoveduje, zopet neko preprečilo in se je moral vrniti na fronto. Vse to, da so namreč ljudje iz osebnih ali strankarskih razlogov morali med vojno trpeti ter da so se ovađali posluževali pri tem nečednih motivov, med drugimi, da je doletnik »protidržavna«, se je res čestokrat zgodilo, toda iz tega se ne sme danes kovati kapital v politični borbi, kdo da je bil v tistih časih bolj ali manj Jugoslovanc. Tako sredstvo borbe ni niti fair niti okusno in v večini slučajev tudi ničesar ne dokazuje. Gospod senator Pucelj bi bil bolj dokazal svoje jugoslovansko mišljenje po vojni, če bi bil na primer podpiral jugoslovansko, oziroma slovensko nacionalno politiko na Kočevskem, kjer pa je vprav njegovi politiki favoriziranja nemških kolovodij pripisati v zaslugo, da je nemško-nacionalnemu življu tam tako zelo greben zrastle, da se danes nabajajo tam Slovenci na celi črti v defenzivi v svoji lastni državi! Ker pa danes za ta dokaz ni časa, se bomo o tem z gosp. senatorjem Puceljem pomenili prihodnje.

Seja Senata

Belgrad, 24. marca. m. Današnja seja senata je pričela točno ob 9 dopoldne.

Prvi je nastopil kot govornik senator Milan Marjanović, ki je v daljšem govoru zagovarjal poročilo večine finančnega odbora senata. Izjavil je, da bo glasoval za poročilo večine finančnega odbora. Drugi govornik je bil senator dr. Ante Pavelić, bivši predsednik senata, ki se je v svojem daljšem govoru podvrnil ostri kritiki bivše politike, ki so s svojim postopanjem med ljudstvom diskreditirali jugoslovansko misel. Ostro nastopa tudi proti načinu, kako so se izvedle petomajske volitve. Ti volilni rezultati so zapustili globoke sledi v našem notranjem življenju. Eno drži brez dvoma: da so Jevtič, Kojić in Popović s temi volitvami napravili zelo malo usluge ideji državne konsolidacije. Posebno so pa s svojimi škodoželjnimi in nerazumnimi napadi — a la Baričević — pokazali svoj popoln politični analfabetizem ter se s tem onemogočili pri Hrvatih za kakršnokoli politično kombinacijo. Za vlado Jevtiča je prišla vlada dr. Stojadinovića, ki je že s tem samim dejstvom, ker je zamenjala Jevtičev vladno, bila sprejeta kot nekako olajšanje.

Brez dvoma je ta vlada napravila tudi velik korak naprej že s tem, da je dala možnost izjavam dr. Mačka o državnem edinstvu in o lojalnosti nastajati. Nato govornik izjavlja, da to za Hrvate ni bila nikakoli novost ter v tem pogledu citira razne izjave, ki jih je leta 1918 in pozneje podal Stjepan Radić. Pravi tudi, da se sporezovanje, katršnega želi Hrvat in katršni bi bil potreben za državno konsolidacijo, ne more doseči v okviru sedanje centralistične in unitaristične ureditve države. Povdarja, da bi bilo potrebno o tem govoriti, ne pa o narodnostnem edinstvu, za katerega pravi, da je akademsko vprašanje in ne vprašanje realne politike. V tem pogledu izjavlja: zakaj mešate pojem naroda in države in porabljaate energijo in sposobnosti politikov za vprašanje, ki nima praktične vrednosti, kajti to vprašanje se je ustvarilo že z akti 1. decembra 1918. Izjavlja, da je vedno smatral, da obstajata dve vrsti Jugoslovancov: Jugoslovanci po preobliči in Jugoslovanci po ločnem mišljenju. Eni sprejemajo to ideološko snovstvo, prihaja jim od srca iz čisto patriotskih občutkov, dočim jo drugi imajo kot posledico ločnega razčurjanja. Oni vidijo, da interesi naroda in države zahtevajo nekaj več od njihovega osebnega stališča ter radi tega sprejemajo jugoslovansko rešitev tega problema. Vsi oni so taki, ki so sami sprejeli to ideološko in so iz zastopali vseskozi od prvih let do danes. Pred drugimi pa se je narod razočaral.

Nato preide zopet na petomajske volitve ter izjavlja, da te volitve imajo nekaj več na sebi, ker so ustvarile iz Hrvatov pozitiven element v jugoslovanski državi. Zadržne volitve so pa pokazale tudi vso goloto našega javnega življenja, ko se je vse javno življenje moralo podvreči intererom skupin in posameznikov, ki so smatrali za svoje glavno nalogo to, da se obdržijo na oblasti. Dr. Pavelić v svojih nadaljnjih izjavah pravi, da izraz vseh težej prihaia preko predstavnikov, ki se volijo, da bi postali predstavniki oblasti, ki prihaja od naroda in krone. To je vlada senata in skupščine v našem javnem življenju. Skupščina je izraz volje in teženj mase, senat pa mora biti oni konservativni činilci, po katerem krona izvršuje svoj vpliv, ki je toliko potreben v naših razmerah. Glasoval bo za proračun, ki ga je predložila kr. vlada.

Za dr. Pavelićem je govoril senator Milan Popović, znani INSR, ki je kritiziral politiko sedanje kr. vlade in jo napadal radi tega, ker preveč ponuša. Približno enako je govoril tudi Vojislav Prolić, ki je predvsem polemiziral z izjavami senatorja Simonovića. Glasoval bo za poročilo večine finančnega odbora.

London, 24. marca. AA. Reuter poroča: Ni nobenih vesti o ofenzivi s krila, ki so jo proti Italijanom začeli abesinski cesar, ras Kasa in ras Sejum. Splošno se meni, da ni verjetno, da bi bili ti napadi izvedeni v velikem obsegu, posebno kar se tiče rasa Sejuma in rasa Kase.

Djidijsa in Harar sta dva glavna centra znanja, kar se zdi verjetno, da bodo Italijani ti dve mesti napadli, brž ko se konča mala sezona deževja na jugu. Abesinski krogi pričakujejo tudi napada na Addis Abebo.

Reuterjev dopisnik poroča iz Addis Abebe, da je pri večeršnjem bombardiranju bilo ranjenih 83 oseb, ubitih je bilo 15 oseb. 4 osebe pa so nato podlele ranam. Med ranjenimi je mnogo Arabcev in 8 Angležev. Deset indijskih nameščencev se mora zahvaliti za svoje življenje samo dejstvu, da so tik pred bombardiranjem morali zapustiti skladišče, ki ga je nato vrela v zrak bomba. 30 hiš je popolnoma uničenih. Večari donolde so Italijani zopet bombardirali Djidijsa. Ena bomba je padla v skladišče za bencin, nakar je požar uničil 10 barak v sosesči. Abesinci trde, da so italijanske strojnice hotele uničiti tudi »stinski Rdeči križ, ki je bil 1 km od Djidijsa. V Djidijsi je razrušeno veliko število hiš.

Oblasti v Harariu so izdale nalog, da mora vse civilno prebivalstvo zapustiti mesto, ker se prevede, da bodo Italijani kmalu bombardirali tudi to mesto.

Reuterjev dopisnik na južni fronti pri italijanski armadi poroča o večeršnjem bombardiranju Djidijsa: V času 83 minut je 27 italijanskih letal bombardiralo glavni stan generala Nasibuja. Na glavni stan rasa Nasibuja in njegovega svetovalca Vehib Paše je bilo vrženih 25 ton eksplozivov, ki so povzročile največjo škodo. Mnogo skladišč je uničenih in mnogo abesinskih vojakov zadetih. Napad je bil zelo nenaden, ker so italijanska letala po strani priletela v dveh skupinah in obletela Djidijsa v krogu 59 km. Panika v Djidijsi je bila tolika, da so Abesinci zapustili svoje protiletalske topove, ki so streljali samo tri minute. Zona katoliškega misijona je bila strogo respektirana. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana v Gorahaj.

Vdor v Eritreio?

Addis Abeba, 24. marca. SE. Poročevalec International News Service poroča, da abesinska vojska na severu še vedno prodira in je dosegla nekaj uspehov. V bližini Rasala se razvija velika bitka, ki jo vodi negus sam. Rasa Kasa in Sejum sta tudi napadla v Tembijenu in vrgla Italijane iz nekaterih postojank. Senzacionalno pa je poročilo, da se je dedžasmahu Ajn u s u posrečilo z močnimi oddelki prekorčiti severno mejo in prodreti globlje v italijansko Eritreio.

Abesinska vlada je prestregla tudi radiopoziv vrhovnega poveljstva italijanske južne armade, naslovljen na vse inozemce, ki v Abesiniji stanujejo,

naj nemudoma zapustijo svoje domove, da se ne izpostavijo letalskim napadom, ki se bodo v kratkem začeli v velikem obsegu na vsa selišča v Abesiniji.

Pri sedanjih bojih na severu je zašla močna izbrana četa italijanskih alpincev v zasedo. Abesinci so jo iznenada napadli in je menda pri tej priložnosti padlo 600 alpincev. V Addis Abebi se sedaj bojijo, da se bodo Italijani za ta poraz maščevali s tem, da bodo bombardirali abesinske prestolice.

Abesinska vojna sila

Rim, 24. marca. b. Agencija Coloniale je objavila zelo zanimivo poročilo o abesinski vojni sili in o vojnem materialu, s katerim razpolagajo Abesinci. Po tem poročilu razpolaga Abesinija danes s 4500 namodernimi težkimi in lahkiimi strojnimi, s 500 topovi najmodernejšega tipa in s 50 milijoni naboj. Poleg tega razpolagajo Abesinci tudi z večjim številom oklopnih avtomobilov, z različnimi metalci min in drugim vojnim materialom. Do leta 1934 je bila Abesinija zelo slabo oborožena. Glasom pogodbe, ki je bila do tedaj veljavna, je smela Abesinija letno uvoziti le 500 pušk z določeno množico municije. Vse orožje, ki ga ima sedaj Abesinija, se je uvozilo čez Sudan in pa britansko Somalijo. Glede letalstva pa pravi pisec članka, da ima Abesinija vsega 10 letal, da pa ima zelo razpredeno mrežo letališč, ki jih je na dan 50. Ker so italijanska letala zadnje dni uničila 4 abesinska letala, pride skoraj 10 letališč na vsako abesinsko letalo, kar pomeni, da je Abesinija polagala velike nade v letalstvo, da pa ga ni mogla nabaviti vsled raznih težav.

Pomemben politični proces v Soliji

Solija, 24. marca. AA. Večraj ob 9 se je pred solifijskim vojaškim sodiščem začela razprava proti bivšemu notranjemu ministru polkovniku Kruma Kolevu in polkovniku Radoslavu Kalenderovu, ki so obtoženi, da so pripravljali prevrat z namenom, da bi vrgli vlado Andreja Toševa in ki bi se moral izvršiti 28. aprila preteklega leta ob 3 zjutraj. Točno ob 9 se v dvorano privedli obtoženci. Obdajala jih je močna policijska straža. Nato je bilo dovoljeno, da so v dvorano prišli častniki, fotoreporterji in najbližje sorodstvo obtožencev. Nato so začeli klicati priče. Skupno število prič znaša 32. Med pričami so bivši ministrski predsednik general Penco Zlatev, bivši minister general Todor Radev, bivši minister general Rasko Atanasov, in mnogi drugi višji častniki, ki so igrali vidno vlogo v dogodkih dne 19. maja in poslej. Prav tako so med pričami, na katere se pozivala obtožena, nahajajo člani razpuščenega vojnega sveta in bivšega političnega kluba »Zveno«, med katerimi je tudi bivši bolgarski polnomočni minister v Belgradu g. Dino Kazasov. Nato je državni tožilec Seimerdžijev predložil sodišču, da naj se razprava proglasi za tajno, ker po njegovem mnenju ne morejo biti pred javnostjo obravnavane stvari, ki se tičejo državnih interesov. Branilci pa so zastopali stališče, da mora biti razprava javna, tako da bi si javnost lahko ustvarila sodbo o krivdi obtožencev. Njim se zdi, da je s tem, da je bila obtožnica objavljena, že porušena tajnost te razprave in tujinsko do obtožencev, ker so nekateri deli obtožnice objavljeni tendenciozno. Sodni zbor se je umaknil na posvetovanje in ob 11 se je nadaljevalo zaslanje. Sodišče je objavilo sklep, da sprejme predlog državne tožila, da bodi proces tajen vse do tlej, dokler obtoženci ne bodo rekli zadnje besede. Sodišče je nato pozvalo obtožena, da po predpisih zakona imenujejo tri osebe, katerim bo sodišče dovolilo, da lahko prisostvujejo procesu. Obtožena sta to storila. Med temi osebami so bivši minister Mihajlo Kalenderov in bivši minister Stojan Kosturkov, bivši vodja radikalne stranke, ki je ves čas večeršnjega zasedanja bil navzoč. Nato je sodišče pozvalo častnike in vse ostale, da naj odidejo iz sodne dvorane in razprava se je nato v tajnosti nadaljevala.

Delo po vsej državi počiva... Kadar Hitler govori

Berlin, 24. marca. AA. (DNB) Nemški minister za propagando dr. Göbbels je izdal na nemški narodni manifest, ki pravi med drugim, da bo v petek 27. marca ob 16 vodja in kancelar rajha Hitler govoril v Kruppovih tovarnah v Essen delavcem in vojakom Nemčije. Hitlerjev govor bo radio razširil po vsej Nemčiji. Ta dan bodo razen javnih poslopj tudi vse zasebne hiše okrašene z zastavami. Točno ob 16 bodo sirene v Kruppovih tovarnah razglasile začetek Hitlerjevega govora. Razen siren v Kruppovih tovarnah bodo po vsej Nemčiji zapiskale tudi lokomotive, prebivalstvo bo pa prebilo eno minuto v molku, da tako vsemu svetu razglasi, da je vsa Nemčija za svojim voditeljem pri izvajanju politike miru, časti in enakopravnosti.

Govor g. Hitlerja bodo v zvočnikih poslušali v vseh vojašnicah in delavci v vseh podjetjih. Od 16. do 17. ure bo delo prenehalo.

Drobne vesti

Rio de Janeiro, 24. marca. V brazilski prestolnici je bilo objavljeno obhredno stanje. Odločitev o tem je bila sprejeta večraj dopoldne na konferenci med predsednikom republike, pravosodnim ministrom in upravnikom policije. To je bilo potrebno zaradi zmeraj bolj brezobzirne agitacije ekstremističnih elementov, ki jih podpirajo iz inozemstva.

Strasbourg, 24. marca. AA. Havas poroča: Večraj dopoldne so opazili dvojce nemških vojni letal, ki so letela 50 m visoko nad predmestjem Strasburga z očitnim namenom, da jih fotografirajo. Stevilke teh letal so zapisali. Z druge strani pa poročajo, da je nemški monoplan priletel v smeri iz Pirmasensa nad Winthofen ob 17.20. Nikjer se ni spustil na tla.

Belgrajške vesti

Belgrad, 24. marca. m. Semkaj je prispel načelnik gospodarskega oddelka v norveškem zunanjem ministrstvu Johannesen. V Belgradu se je mudil dva dni in je stopil v stike z mero-dajnimi činitelji našega zunanjega ministrstva da prouči možnosti za pogajanja za eventualno sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Norveško.

Odbor Kluba kor. Slovencev.

Praznik naših mater

Marijino Oznanjenje

Legenda - Češki spesnil Ksaver Dvorak - Poslovenil Tine Debeljak

Deklica bela
v nebesa je šla,
vso pot so ji solze
kapale na tla.

Pred vrati nebeskimi
se poklonila,
tiho potrkala,
vroče zavpila:

»Vrata nebeška,
takoj se odprite!
Ves svet umira...
Rešenje pošljite!«

— Ne smemo odpreti
se, deklica bela,
le, če božja mati
bi postati hotela? —

»Ne morem jaz postati
Bogorodica —
sem le uboga Jesse
in ne kraljica.«

— Tvoja ponižnost
je več kot veličanstvo:
le Ti prevzeti moreš
to božje poslanstvo.

»Ne morem, ah, ne morem
božja mati biti,
svojo čistost hočem
večno ohraniti.«

— Čistost je najdražja
nebeška roža:
Bog bo Tvoj sin,
Ti — Mati božja! —

»Pечат devišstva
mi čuva srce,
božjega materinstva
sprejeti ne sme.«

— Za Mater — Devico
Te Sin hoče imeti,
le tako more
ta svet otiči! —

Odprejo se vrata —
v njih božji Sin,
najsajši Jezus,
Marijin Sin:

»Vrni se, M.
na zemljo, ki prosi:
Jaz nosim rešenje,
pod srcem me nosi!«

Marija poklekne
na obe kolena,
vsa vdana vzdihne:
»Zgodi se meni!...«

Mati govori

»Ti naše najmanjše, najdrobnejše, najljubše bičje! Tvoj oče, tvoja mati, vsi bratci in sestre te pozdravljajo! Vstopi med nas, v našo sredo, kamor te je poslala božja Previdnost! — Sedmerim otročičem že služi naša hiša. Tudi zate je bilo moje telo pripravljeno, da ti je bilo za toplo zibel in moja duša se je ponižno sklonila sprito božje volje:

»Glej, dekla sem Gospodova...«
Mislila sem, da nobena mati ni drugačnih misli, ko sem si tole zapisala v dnevnik. Vendar — je vprav nasprotno tolikrat resnica! Te dušice, ki hrepenijo po svetlobi dneva, doživljajo isto, kar je bilo nekoč pred rojstvom Gospodovim v Bellemu: »Nimamo prostora...« Le nikar, da bi se slišali, le nobenih žrtv. Sleherni si zagolovi najboljši prostor v shrambi pozemskih darov.

Hudi meseci so za menoj. Časih mi je bilo, ko da hodim med dvema vrstama šib, ki čakajo name, da udarijo. Zlasti je bilo tako, ko sem hodila po trgu in bila vsa obložena z zelenjavo, kruhom, drobnarijami za svojih sedem kliučkov doma. Ne-koč bi bila pri neki branjevki rada kupila nekaj več jajec. Vprašala me je, čemu jih toliko potrebujem. »Sedem otrok imam, pa jih že nekaj pojedó,« sem dejala. — Z odprtimi usti je obstala branjevka in mi prav zaničljivo zabrusila v obraz: »Gospa, kako pa, da je človek dandanes še tako neumen!« — Pustila sem ženo in hlabro požirala solze. Saj me ni kdove kako zabolelo, da nte je imela za neumno; takih besed se človek privadi, če nosi osmega otroka pod srcem. Spet in spel slišiš take besede, zdaj javno, zdaj prikrito. Zabolelo me je pa, da je tako govorila ženska z dežele, da se je že ona zastupila z novodobnim strupom, da je tudi ljudstvo izpod kmečkih streh v takih blodnjah.

»Neka »izobražena« gospa mi je pa dejala: »Moj Bog, kako da spreimate tako moralno odgovornost nase! Da imate toliko otrok, ko je vendar velikanska odgovornost!« O tej besedi sem dolgo razmišljala. Nekaj je v njej, radi česar sem strahoma prisluhnila sama sebi. Ali bodo vsi ti otroci, ki sem jim pripomogla do življenja, tudi zares dosegli svoj smoter? Ali bodo na tem svetu dobri, srečni ljudje in nekoč blaženi prebivalci nebes? Sam Bog nebski vé to! Živim v tistem stanu, ki me je Bog poklical vanj. Po njegovi volji se trudim,

da bi otroke dobro vzgojila, a sicer, Bog jim pomagaj, izročam jih v njegove očelovske roke, izročam jih dobroti nebeskega Stvarnika. — Ali pa je to mnenje, ki ga je izrazila ona gospa kot izraz mnogih, tudi pošteno mišljenj? Ali ni mogoče samo izgovor, tolažba za vest?

Če je kje veliko otrok v družini, pravijo: »Kako sta ta dva nemoralna, da imata toliko otrok!« Težko je verjeti, vendar je resnično, da je mnogo ljudi takega mnenja.

Ne glede na vsa prerekanja in različne miselnosti o bivanju in nebivanju, si ti, moj osmi otrok, tu poleg mene in zreš s svojimi resnimi očesci v nepoznano luč tega sveta, ki se ga boš veselil, ko bo mene nemara že zdavnaj pokrivala tema grobov. Čeprav se tvoja prva zibel, telo tvoje matere, stresa še v bolečinah, sem vendarle srečna ob misli, da smem bihi spet mati, ki je za sleherni pravo žensko višek vse pozemske sreče.

Fant in slovenska mati

Kakor utrinki zvezd po vsemirju, tako se pojavljajo nova bitja na zemlji. In eno izmed teh ustvarjenih bitij si ludi ti, dragi fant.

Zahvali se Niemu, ki ti je dal preživeti težko dobo, dobo grozote in največjega trpljenja. Zahvali se pa tudi njej, ki te je po bolečinah povila in v katere srce si bil simbol ljubezni.

Molno očesce se ti je počasi kretalo in se polagoma ustavljalo na lesketajočih se predmetih. Naladno te je zibala in ti prepevala tvoja dobra mati. In ti nisi jokal, ker ti je bilo lepo; in dnevi so ti potekali v brezskrbnem življenju...

Vprašaj se, kdo te je obvaroval temnih časov, ti kazal svetlo zario in ti prorokoval lepšo in boljšo bodočnost? — Ali ni bila to mati? — Da, mati, bo tvoj odgovor!

In marsikateri izmed nas jo danes nima več, ali vendar spomin na njo nam je ostal tako svetel, kot da je bila še včeraj polna hiša njene blagoslovljene besede...

Vidim jo, kako stopa pod težo svojih let, sključeno in v skrbi zatopljeno. Prav živo vidim njen žalosten obraz, v katerega je skrb urezala prežalostne poteze.

Čutil sem njeno trpljenje iz njene roke, s katero me je vodila. Vela koža je pokrivala na njej nabrekli modre žile, ki so se odražale kot simbol dela in trpljenja. Oko moje je videlo prav v neno srce, ki je bilo vkovano v verigah trpljenja; duša pa mi je venomer narekovala njeno grenko življenje: Rano jutro — pozni večer — trpeča noč... in zopet rano jutro...

Pred desetimi leti je bilo. Sedel sem v sobi. Skozi okno se je smejala prihajajoča pomlad — pri nas pa je bila še vedno zima...

Kakor da bi solnce zadrževalo in od časa do časa pogledalo z napol odprtim očesom, prav tako se mi je zdela njeno obličje tisto popoldne. — Ah, tisto popoldne!

Samo štirje dnevi so manjkali do pomladi in samo štirje dni do njenega godul Velik praznik bi bil in veličasten, da, prav tako veličasten kot je ta dan v cerkvi Marijinega oznanjenja. Pa ga ni bilo, in tudi pomladi ni bilo. — Matere ni bilo več...

Otroku

Če bi ti vedel,
otrok moj,
ki komaj žrljenja si luč
zazrl nad seboj, —
kako so se njene roke
trudile s teboj!
V oporedi tih le zate
korala je ure bogate,
a sebi bridkost in skrb
je predla vse dni in noči.

Če bi ti vedel,
otrok moj,
kaj vse na tem svetu si ji:
najdražji zaklad in pokoj, —
vse bolj bi jo cenil in ljubil.
srce bi ti v strahu drhtelo,
da je ne bi prezgodaj izgubil.
A daljno še vse ti je, tuje,
kar mati zate žrtuje.

Če vedel bi to,
bi šel po kolenih za njo
nekoč,
ko boš daleč od nje.
In romal bi dan in noč,
da videl samo še enkrat
bi ugašajočih oči
utrinek zlat
in gorko prižel na srcé
te njene uboge dlani...

(Poslovenil M. K.)

Mati ga je klicala...

Taboriščni ogenj je plamtel.

Na trebuhu smo ležali in razgretih lic bolščali v skakljanje ognjenih zubljev. Nad nami se je bočilo južno nebo. Krog nas je bila velika, divja pustinja, ki je nas četvero pustolovskih možakarjev kar posrkala s svojo razsipno ljubeznijo.

Pred dvema tednoma smo se bili ponoči splazili čez ogrsko mejo. Bližali smo se Temešvaru.

Zraven mene je ležal Hein Olden, čigar siva brada je segala že do najvišjega gumba njegove čudovite jope, ki jo je bil priprantal v Smirni od nekega usmiljenega perzijskega barantača. Hein je naslanjal svojo očakarsko glavo v dlani in je zamišljeno zvečnil, da mu je pokalo v čeljustih. Pred dvema letoma sem ga bil spoznal v Siciliji. Odtlej dva skupaj romala po svetu.

Zraven njega je čepel Monescu, naš sanjavi Bolgar, ki smo ga bili dobili z vijolino pod pazduho prav ob meji. Prekrasno nam je godel in precej je prispeval k našemu skupnemu gospodinjstvu. Ker je bil videti prijeten fant, nismo več ugovarjali, ko se nam je bil brez besede pridružil.

Na drugi strani je čepel Silvestrov čop pšeničnih las v svitu plamenov. Bil je najmlajši, imel je komaj dvajset let. Znana nam je bila njegova preteklost. Osemnatisleten se je bil z zaupljivostjo otroške duše odpravil v Orient. Pred kakimi tremi meseci smo ga vsega vročičnega in napol seštradanega dobili v Bartanu ob Črnem morju. Z vdano ljubeznijo smo ga ljubili. Bil nam je najmlajši brat, ki ga je obdajala trojna skrb. Vsaj Hein ga je ljubil ko oče.

Mrzla burja se je sunkovito zaganjala v naše hrbite in je s svojo modro pahličo čofala po plamenih. Dve uri smo ždeli pri ognju, ne da bi mi-

slili na spanje. Časih sem se ozrl v veliki in strogi Monescijev obraz, ki ga je oblivaval bronasti odsvit. Čim se je moj pogled zazrl v daljino lice Bolgara, se je koi nato pogreznil v ostri, oglati profil Heina Oldena. In če sem nato skozi plamene zapazil lepo, mlado lice Silvestra, mi je šinila bolečina v prsi...

»Domov moraš, Silvester! Jasno! je slednjič dejal Hein.

Sklonil sem glavo in sem molčal. Zamišljeni pogled Bolgara se ni odmaknil s škrlatastea valovanja žarečih zubljev.

»Vprašaj me le, kako napraviti, da se odpelejš domov k svoji materi...«, je nadaljeval Hein.

Fant se je jokal. Slišali smo njegovo pritajeno ihtenje in smo ko prilepljeni čepeli na svojih prostorih.

»Koliko denaria pa še imaš?« je Hein zavpil name.

Povedal sem mu.

»Premalo, veliko premalo,« je zagodrnjal.

»Imam še uro,« sem dejal in vrgel srebrno stvarco hjaak.

»Tudi šator imamo še in plachte,« je povzel Hein. »Jutri bomo vse prodali. Vendar se bojim, da bo še zmeraj premalo denarja.« Srečo je pogledal Bolgara in mu je namignil. Vstala sta in se skrila v temo. Čez pol minute sta se vrnila. Monescu se je z nespremenjenim obrazom usedel spet nazaj na svoje mesto.

»Če ne bo zadosti, nam bo dal svojo vijolino,« mi je Hein zašepetal.

Čutil sem, kako so mi solze privrele v oči. Vstal sem in stekel v pustnjo. Ledena burja mi je privihrala nasproti, a vesel sem bil, da sem bil sam, ker me je bilo tako prevzelo. Tam so ždel moji tovariši...

Ko sem se vrnil, se je bil Hein že zamotal v svojo plahto. Delal se je, ko da spi, a vedel sem, da vso noč ne bo zatislil očesa. Monescu je vzel svoje gosli v naročje in jih nežno božal po strunah, ko da se poslavljajo od svoje počjoče tovarišice. Silvester si je zagrebel glavo v dlani in se ni zganil.

Vsi smo mislili nanj in na to, da ga imamo radi in da bo kmalu pristo jutro. Vedeli smo, da ga ne bomo mogli obdržati pri sebi, ker ga je klicala umirajoča mati. Tihó smo klonili pred to ženo v daljni domovini, ki je klicala sina in ki je nismo poznali in nam je bila vendar znana, saj je bila mati...

Čez 20 ur za tem smo se na temešvarskem kolodvoru poslavljali od Silvestra.

»Pozdravi domače kraje, dragi moj fant!« je zaklical Hein Olden, ko je vlak odhajal. Stali smo ondi, dokler ni izginil.

Ko smo se vrčali s kolodvora, me je Hein potprepljal po rami:

»Zdaj smo revni ko cerkvena miš. Vendar sem v dno duše vesel.« Nato so se mu povesila kosčena ramena in sramečljivo se je smehljaj.

Od strani sem pogledal Monesca, ki je brez vijoline stopal zraven mene, ko da mu ni nič.

(H. Biron.)

Slovo

To je bil peščen griček srednje velikosti. Med njim in plotom neke sosednje stanovanjske kasarne se je skrivalo kakih šest fantov, ki so imeli večinoma po deset in dvanaest let. Trije so bili oblečeni v lepe, temne obleke; koi si videl, da so bile prazne. Drugi so bili bosí, razoglati, v jopih in razcefranih, dolgih hlačah. Le eden izmed

teh je imel suknjič, ki mu je bil pa kar predolg in preširok. Polni žepi so štrleli vsaksebi; iz njih so moleli dolgi žebli, pločevinasta posoda in četrt hleba kruha. Vseh šest fantov je kadilo eno in isto cigareto, ki so si jo podajali v usta. Tisti, ki niso bili vprav na vrsti, so v pavzi požirali dim fistega, ki je kadil.

Eden, ki je bil videti najstarejši in so mu mokri lasje moleli globoko na čelo, je potegnil iz gumbnice nekaj šivank, iz žepa pločevinasto posodo, ki je bilo v njej mleko in slednjič še stekleničico fuša. Z urno roko je začel desnico najmanjšega izmed treh bolj oblečenih tetoviranih.

Drugi so resno zrl na ta važni opravke, vendar niso pozabili na kaj. Kakor da bi se bili skrivno sporazumeli, je romala cigareta okoli, ne da bi potražili kaj besed za to. Samozavestni umetnik je naglo s šivanko ubadal med palec in kazalec desnice črko R, začetnico fantka, ki je polpreživljeno prenašal to početje. Tisti, ki so ga tetovirali, je bil Robert, njegov najstarejši brat Edvard je stal zraven; tretji, najmlajši in najslabotnejši pa je bil njun po polubrat, Pavel.

Ko so opravljali ta lepi posel v senci peščenega grička, je stopala po najoddaljenešem parobku pustega stavbišča stara, sključena ženska, z volneno rulo na glavi. Z očmi je preiskovala prostor in pazljivo motrila bližino peščenega grička, kjer so stali fantiči. To napeto, nekam nezaupno gledanje je izmajičilo njen, s sloterimi gubicami prepreden obraz v špičasto, skoraj sovražno lice.

Najmlajši izmed onih treh jo je že opazil. Sklonil in potuhnil se je, kakor bi bilo to napeto gledanje bliskanje in ni niti malo pokazal, kaj se dogaja v meni. Medtem ko se je zdaj nekam boječ, zato pa tembolj pozorno pogledil v tetoviranje, ki je počasi napredovalo, so drugi že opazili stanko. Tudi njim je bilo zdaj sitno radi nje in

Materinska proslava v operi

Ljubljana, 24. marca.

Leto za letom že priteka vzorno delavno Kršč. žensko društvo proslave materinskega praznika. Tudi letos ni prelomilo s tradicijo. O materinski proslavi, ki je bila snoči ob 7 v opernem gledališču, moremo reči, da je bila ena najlepših in najtoplejših od vseh dosedanih.

Operno gledališče je bilo nabito polno občinstva, med katerim so tvorile pretežno večino ljubljanske mamice in očeh s svojimi najmlajšimi, ki jim je bila predvsem namenjena proslava. Med občinstvom smo opazili prevz. škola ljubljanskega dr. Gregorja Rožmana, bana dr. Nalčiča s soprogo, francoskega konzula g. Rémeranda s soprogo in druge odlične osebnosti.

Globok molk je legel na dvorano, ko je stopil na oder minister n. r. dr. Andrej Gosar in pričel svoj miselnih globokih in retorično izklesani govor o pomenu materinstva. V bleščečih izjavah je razprl pred poslušalci podobo vzorne matere, zlasti slovenske matere, in orisal težave in ovire, ki jih sodobni družabni sestav grmadi pred vzvišenim poklicem materinstva. Prikazal je tudi v nepristranski luči žalostno šranpot, na katero spravila današnja laži-civilizacija s svojo za lase privlečeno emancipacijo edino resno naravno funkcijo ženske. Podal je še krščansko pojmovanje materinstva, kateremu je postavila temelji sv. Družina v Nazaretu. Na koncu je nakazal pot, ki more privedi do lepih časov za materinstvo: ustanoviti vzgojevalnice deklet za materinski poklic, predvsem pa stremeti, da bodo plače in mezde dovolj visoke, da se bo tudi proletarska mati lahko posvetila svoji naravni funkciji v družini.

Dr. Gosarjeve iskrene in prepričevalne besede so globoko zajele zbrano občinstvo, ki se je prikljubnem govorniku zahvalilo z burnim ploskanjem.

Drugi del proslave so podali naši najmlajši — drobni fantki in deklice, od otroškega vrta do prvih razredov gimnazije. In namenjen je bil ta del njihovim drobnim tovaršim, ki jih je bilo največ v gledališču. Začelo se je z M. Kunčičevo recitacijo »Slovenski materin«, ki jo je otroško prisrčno, a obenem korajžno podal Bogdan Vrtovec. Zbor fantičkov rdečih lic je po njegovih besedah zapel pesem slovenskih fantov.

Sledila je Kunčičeva enodejanka »Cilka in njena punčka«. Dve mladi deklici nastopita v njej in avtor ima polaga v usta posrečeno izbran dialog dveh odraslih mamic, ki ne moreta ven iz hudih skrbi za svoji punčki, ki sta žal le iz celuloide. V vlogah mladih mamic sta ljubko nastopili Dleničarjeva in Mrakova, v mladega zdravnika, ki zdravi celuloide, pa se je dobro vživel Pavlinov France. Avtorjeva originalna zamisel in izvrstno podajanje vseh treh igravcev sta tudi v odraslem občinstvu vzbudila zaslužno odobravanje.

Toplega aplavza je bil deležen tudi prizor p. Krizostoma Sekovaniča »Kadar ima mamica svoj god.« le to niz deklamacij, ki so jih mladi deklamatorji obojega spola izvajali, oboroženi s predmeti, ki simbolično predstavljajo materinski delokrog: kuharica, štedilnik, glavnik, umivalnik, zašite hlače itd. Deklamatorji so se na vso moč potrudili.

Glavni del sporeda pa je izpolnila Kunčičeva tridejanka »Mladi uporniki«, ki predstavlja resen in uspel poskus prave mladinske kolektivne igre. Pisatelj je v njej pomedel z običajno šablono nepristne solzavosti, posladkanosti in moraliziranja, kar vse se tako rado drži naših prigodnostnih mladinskih iger ter je poslal na oder kos povsem realnega življenja brez pravilne navlake. Kljub temu pa je poskrbel za potrebno romantično, brez katere je skoraj nemožna ugoditi mladim glavam. Potepuh Peter nahajša trop meslin in delavskih otrok, da se upro materam. V temnem gozdu ustanove svoje laborije in uživa idilo svobode. Toda sredi viharne noči jih kolovodja Peter, domemben s ciganom, okrade in pusti na cedilu. Policaj in gozdni čuvaj spravila otroke domov. V tretjem dejanju pa jih vidimo, kako se vadijo za materinsko proslavo, ki jo hočejo prirediti svojim materam, da se jim tako oddolže za svojo pregreho. Mimo pripelje policaj Petra in cigana —

Moji materi

Ti si me iz dalje pripeljala,
iz božjih tajn v življenje, na obalo.
Iz tebe zrastle sem, si k zvezdam me dvigala,
ki jih srce bilo je v Tvoje sně poslalo.

Razevel sem se, razrastel v tvojega drevesa sad,
pojoč me snubil veter je, ta večni potnik.
Povej, sem žalil materinski sen in ne izpolnil nad,
ker sem vzletel, kjer tvojih rok ni več
dobrotnih?

Morda me sape bodo po vsem svetu razvevale,
Jokala pač ne bova nad usodo mojo,
ker korenine moje bodo vedno v tebi stale,
ljubezen moja bo iskala le še tvojo.

Fr. Höller — S. P.

neki fantek rdečih las je slednjič bleknil: »Le zakaj tišča stara tako sem zija!«

Tedaj jo je Edvard zagledal. Dregnil je najmlajšega, rekoč: »Slišiš, Pavelček, tvoja stara mati jel išče te!«

»Ja, ja,« ga je zavrnil in s svojimi besedami jasno izrazil, kako mu je zoprno, da ga išče. Nejevoljen se je izmuznil iz kopice fantov, ki so njegovo nenadno zardelost surovo zasmejovali.

Zlovoljega in precej neumnega obraza je šel čez valovito stavišče na cesto k stari materi. Tako je stopal, kakor bi prav pazil da bi čim počasneje prišel k njej. Na pol poti je obstal. Sklonil se je, da bi pobral blestečo se blačno zaponko na hlači. A pri tem se je spomnil, da bi bilo sram, če pobere prazno škaflo za mazilo za čevlje. Pa jo je spel vrgel stran in glasno klopotalje se je kotahliha pred njim po izsušenih, ilovnatih tleh.

Nato je pristopil k stari materi. Strogo ga je premerila od nog do glave. Ko ji je segel v roko, je kakor težke vesi nagnil glavo.

»Ali nimate nobenih vezalk za čevlje doma?« ga je rezko vprašala. »Ali je kar takegale pustilo z doma?«

»So se mi šele davi odtrgale.« Skomizgnil je z ozkimi rameni kakor da ga to prav nič ne briga. »Prišla sem, da te še enkrat vidim,« je zdaj resno dejala. »Kdaj se pa odpeljeta?«

»Ste pa še srečo meli,« ji je odvrnil Pavel, ki je že nekoliko oživel. »Vlak se odpelje šele ob eni. Jutri zjutraj smo zamudili. Res! Tako se veselimo vožnje,« je dodal odkrito.

»Le nikar se preveč ne veselil!« je ptičala otroško navdušenja.

»Zakaj pa? Kakšni stel Zmeraj imate kaj!« Hudoval se je.

uklenjena. Z rajanjem in petjem pesmi »Mamica moja je srašno bogata« se zaključila igra.

Igra je bila precej trd oroh za mlade igralce in semetirja je bilo opaziti, da je bilo marsikaj spuščene. V splošnem pa so drobni diletanti dobro rešili svojo nalogo. Potepuha Petra je dobro prikazal Mehlelov Andrejček, tri vloge odraslih pa so podajali gg. Božič, Mazovec in J. Vahen. Glavna zasluga pa pripada kolektivu upornikov in upornic, ki so se kar razumno vžvili v svoje vloge in svoje tovariše v gledališču gotovo prepričali, da se mamicam res ne kaže upirati.

Celotna proslava je prav lepo uspela, za kar gre levja zasluga neomolni gđ. Vencajzovi ter režiserju g. Jermanu, ki sta imela mnogo, mnogo dela in truda, da sta svoje mlade diletante v skopu odmerjenem času pripravila za tako uspešen nastop.

Devške in glasbene točke, s katerimi so bili prepleteni vsi deli sporeda, so prispevali skladatelj p. Ačko, Kosi, Prelovec in Premrl. Na klavirju je mlade pevce in pevke za odrom diskretno spremljala gđ. Leskovec. Pozabili pa tudi ne smemo treh mladih karmonikarjev, od katerih sta dva izpopolnjevala odmoro s poskočnimi narodnimi pesmicami, tretji pa je dvakrat nastopil na odru. Vsi trije so pokazali, da dobro obvladajo meh in gumbe na harmoniki.

H koncu še nekaj: ali ne bi morda kazalo, da se celotna proslava še enkrat ponovi in sicer za mladino in starše revnejših slojev, ki snoči radi visokih cen niso imeli dostopa?

Mlada mati

Kakor Marija hoditi si smela,
ko veliki čudež si doživela.

Kakor Marija nositi si smela
težo telesa po stolbi in si trpela.

Kakor Marija si smela deliti
kri iz srca in sad, zoreti pojiti.

Kakor Marija si smela trpeti:
ob tebi pričelo je dete živeti.

Ves blagoslov ti! Po ustnic usmeru
podoba si matere — v bethlehenskem hlevu.

Peter Bauer — S. P.

Mamici nesem za njen praznik.

»Kajpa.« Njen glas je bil nekam hripav in besede so ji le sunkoma šle z jezika. »Ti, Pavelček, ali se boš ... še kdaj spomnil name, ko te ne bo več pri meni? Zame ni nobenega več na svetu, da veš, le ti si še.« To priznanje jo je skoraj na tla pobilo.

»Babica, saj vam bom pisal,« je urno dejal in je bil ves srečen, da je našel prave tolažilne besede.

»Toda — resnico mi moraš pisati, Pavelček! Boš?« Spel je bila vsa stroga. »To bo kar čedna družba, kamor boš zdaj prišel!«

»Zakaj pa?«

»Tako,« je odvrnila in ni ničesar več dodala. Globoko je zavzdihnila. Tedaj je vzela iz mošnjičke, ki ga je imela za pasom, nekaj srebrnih novcev. »Pa ne kupi si samih trparin!« Medtem, ko je iztegnil roko po denariu, je zapazila, da mu je bila desnica krvava. »Ali ti niso mogli rane obvezati? Ali hočeš, da si kri zastrupiš?«

»Saj res,« je rekel, »saj kar grem.«

Ze je hotel oditi. Vse mora videti, si je mislil. Bog ve, kaj je že ondi pri fantih zamudil Roberta so nemara že najeljavirali.

»Veš, zmeraj lahko prideš k meni,« je poudarila; »me boš kdaj obiskal?«

»Bom, bom.« Denar je moral še vzeti. Dal ga je v žep.

»Daj Pavelček, še poljubček! Našobil je ustnice. Ta obraz, ki je bil ko razoran niva, se mu je približal. Misli si je: Da me le nihče ne bi videl!«

Nato je v velikih skokih zdrvil k svojim fantom in se neopazno pomešal mednje.

Stara mati je odšla po isti poti, po kateri je bila prišla. Ni marala, da bi jo kdo videl. Pred nekaj dnevi je bila privedla Pavla semkaj k njegovemu očetu, ki se bo danes s svojo novo soprogo

Napoleon o svoji materi

Mati o svojem sinu

Sin:

»Njej, njenim dobrim naukom se moram zahvaliti za svojo srečo in svoja najboljša dela. Vse imam od svoje matere.«

»Izgube, pomanjkanje, napore: vse je prenesla in vsemu je bila kos. — Bila je nežna in začno stroga. Kaznovala je slaba dejanja in poplačala nam je lepo vedenje. Nobenih razlik ni delala, ko je presojala naša dobra in slaba dejanja. — Zveslo in skrbno je čuvala nad nami. Nizkočnih in podlih čustev ni trpela med nami in jih je iztrebila iz naše okolice. Ničesar, kar ni bilo plemenito ali krepostno, se ni smelo dotakniti naših mladih src.«

»Moja izvrstna mati je žena srcu in velike darovitosti. Čast ji je več ko vse drugo. Nauki o ponosu, ki mi jih je dajala v moji otroški dobi, so imeli na vse moje življenje velik vpliv. Le njej se moram zahvaliti, da sem se v življenju tako visoko povzpela.«

Mati:

»Veliko nasprotje je med mojim zunanjim življenjem in notranjim čustvi. Dokler živim, bom zmeraj trepetala.«

»Vsak človek je dejal, da sem najsrečnejša mati na svetu. In vendar je bilo moje življenje ena sama bridkost in muka.«

»Vsakršno moje veselje se izživlja v sreči mojih otrok.«

»Moje življenje se je končalo s padcem cesarja. Oddel sem se za večne čase vsemu odpovedala.«

»Rajši sem Napoleonova mati ko največja kraljica sveta.«

»Napoleon ni bil brez napak. On ni bil kakor Jezus, Sin Marije. Bil je samo sin Lucije.«

Ogljte si boleza pri znani tvrdi:

Ivan Jax in sin, Ljubljana, Gosposvetska c. 2
Cena od Din 850* naprej

Moji materi

Prišla je, kar že davno sta slutila
in zdaj vse tožbe troje so zaman,
utonil nase je najslajši san —
o mati, boš li kdaj ga pozabila?

Vem, jasno v srečo si z mejoj čutila,
da vziti moral bo nekoč ta dan
in čakal sem ga tožen in solzan
in ti na tihem si solze ločila.

Tako minverla so v tugi leta
— za lasom tiho ti sivel je las —
brez nade, upanja in brez obeta.

Bridkosti mnoge je prinesel čas
in sanjala o sreči si zavzela! —
Zdaj v gubah razoran je tvoj obraz.

Emanuel Kolman.

Oznanjen e Dev. Marije

Majhna priprosta izba. V njej je samo klečalnik, na katerega pokleka Marija, hči Davidova, da počasi svojega Gospoda.

In tako se spel zgodi nekoč, da pride ta kraljevska žena k svojemu Bogu, da se pri njem odpočije izmučena od dela in skrbi za vsakdanji kruh. Naenkrat pa se soba zasveti v prečudni svetlobi in pre dnjo stopi angel Gospodov ter jo pozdravi: »Zdrava, milosti rolna, Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami! In ko se Marija presraši, ji pravi: »Ne boj se, Marija, zakaj milost si našla pri Bogu! Glej, spočela in rodila boš sina, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik in sin Najvišjega; Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida in bo kraljeval v hiši Jakobovi velomaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca.«

»Kako se bo le zgodilo, ko moža ne poznam?« Sveti Duh bo prišel nad te in moč Najvišjega te bo obsedel, in zato bo tudi Sveeto, ki bo rojeno, Sin božji.«

Devica je sedaj vdano sklonila glavo, rekoč: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po Tvoji besedi.«

In tedaj je zaživel v njej božji Sin svoje skrivnostno življenje nerojenih. Bajna luč v sobi je ugasnila in božji poslanec Gabriel je izginil prav tako skrivnostno in nevidno, kot je prišel.

In tedaj je bilo težko Marijino srce, tako plaha in slabočna je bila radost v njem, kot plapolna nad črno gomilo drobna lučka, predno ugasne. Saj je Marija takrat videla pred seboj vse svoje trpljenje težko in s trnjen posuto pot, po kateri naj bi hodil vse svoje življenje on, ki ga je sprejela pod svoje lubeče materino srce. In na koncu te poti je stal križ ... Ob tem pogledu je zatrepalo njeno srce, v strašni, nemi boleši. Njene oči so zaplaval v solzah, a na njenih ustnicah je zdaj zdaj zatrepotala mehka, vdana oložnost. In takrat se je v sobi liho in počasi zaslislala rajska glasba in vsa Marijina bol je utonila v pozabljenje.

Pot mladosti

Premijera v ptujskem gledališču

V ptujskem mestnem gledališču so se zadnji čas vprizorila tri domača odrska dela. Ingoličeva drama »Zgrešene poti«, ki so jo igrali dijaki ptujske gimnazije, komedija domačega avtorja iz Cirkove »Micki je treba močac«, ki so jo v dialektu igrali Cirkovčani, in »Pot mladosti«, delo prof. Stanka Cajnkarija. Ptujsko občinstvo je pri vseh teh vprizoritvah pokazalo s številno udeležbo toliko zanimanja, da se da sklepati, da je že do grla sito zvočnega filma, ki nas že leta pita s postanim filmskim ragujem od vseh koncev sveta z babilonsko mešanico muzike in tuje besede, ob kateri nemo polzi mimo v naglici skrupceno jugoslovansko besedilo. Ptujsko občinstvo je dalo prav tistemu čudaku, ki je dejal, da mu je ljubša skromna igra, ki jo igrajo živi ljudje — čeprav vaški igralci — kakor kilometri in kilometri modernega filma.

Cajnkarijeva »Pot mladosti« po pisatelju samem ni dramatično delo v pravem pomenu besede, temveč pravljica naših dni, naše mladine. To je niz dogodiljaev in doživetij, mladih ljudi in njih iskanj, ki jim je cilj daleč, zaviti v tajne bodočnosti, ki jih bo trpečemu človeštvu razgrnil Vsevečni in Vsepravični, ko pride velika njegova ura. Dva svetova se zrealita v dušah študentov na »Poti mladosti«: svet kapitalizma, v katerem živi Katarina, tovarnarjeva hčerka, in svet delavca proletarca, iz katerega raste visoko v dobroto, razumevanje, usmiljenje in požrtvovalnost delavka Kristina in v upor, bridkost, zagrenjenost in brezup njen brat Andrej.

Cajnkari je ta dva svetova, ki ju loči globok prepad krivičnosti družabnega reda, skušal zblížiti v znamenju križa. Študentje filozofirajo skozi dolge prizore o Bogu v salonu Katarine, toda njihovo besedovanje se razgubi kakor voda v pesku. Ostane samo študent Gabriel, glasnik pisateljevih nazorov, ki v epilogu posluša delavko Kristino ob bližajoči se noči vrh planin, ko mu v lirčno vznesenih besedah kaže, kam vse so se razgubili vsi ti mladi ljudje, ki so šli po poti mladosti. Pretresljiv je zaključek te igre. »Človek bi obupal, ako bi ne veroval, da vslane novo jutro,« pravi Kristina. Njen brat pa roma po daljnji cesti brez dela, brez kruha, brez ljubezni, brez upanja, brez vere, brez vsega. In tisti, ki so filozofirali o Bogu v tretjem dejanju, se shajajo v sobi, kjer ni Boga, ni križa. Človek bi obupal, zakaj ni bil jih je, ki bi blodijo po svetu kakor Andrej — in kdo naj jim pomaga? Pisatelj je v dobro Verico položil cisto, preprosto, otroško dušo, ki simbolično ob zaključku epiloga obesi venec na križ visoko vrh planin, nad svetom, ki tone v temo in brezupnost. V tej ljubki deklici je pisatelj poudaril živo vero, da rešitve socialnemu zlu ni brez vere v križ in Boga.

Razumljivo je, da se je pisatelju sodobni socialni problem razdrobil pod rokami, ker je preogromen, da bi ga mogel podati v celoti v eni sami igri. Močno je drugo dejanje in epilog, dočim prvo in tretje dejanje nista dovolj razgibani. Res je tudi, da so samogovori in dolgi dvogovori, čeprav občuteno dovršeni, na odru težak balast. Toda kljub temu je igra zaradi svoje sodobne vsebine, ki jo je pisatelj podal z vso prepričevalnostjo in odločno socialnim poudarkom v znamenju križa, žela velik uspeh in na gledalce globoko učinkovala. Igrali so dijaki in dijakinje ptujske gimnazije razen Katarine. Ta je bila nekoliko medla izvzemši par mest v epilogu. Izmed ostalih je pohvaliti Andreja in njegovega očeta. Gabrielu bi želeli nekaj več dinamike in igri.

Gledališče je bilo razprodano. Po drugem — najmočnejšem — dejanju je občinstvu poklicalo pisatelja na oder in mu živahno ploskalo. Za Ptujske velikega večera ni motila niti pesčica mladih ljudi, ki so odstopirali demonstrativno v noč, ko so zaslišali besedo križ. Prav s tem so pokazali, da je zadel pisatelj v živo s svojim pojmovanjem poti mladosti in sedanjega rodu, ki dozoreva.

(Siegfried Freiberg.)

Dr. A. R.

Draga mamica, daj si dopovedati...

Nikar se več ne muči. Delaj tako kakor delajo druge mamice, ki se tudi takrat, kadar perejo, ukvarjajo s svojimi otroci — vzemi za pranje Schichtov Radion!

Saj pere Schichtov Radion perilo brez vsakega truda! In kako preprosto je to: raztopi najprej Radion v mrzli vodi in ko raztopina sperilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov **RADION** pere vse

3534

Plaža v slovenski tiskani besedi

Dobrih 30. 40 let tega je, ko je prefrigan dunajski žid iskal po vsem Dunaju slovenske študente, da bi jih najel za prevajanje polske in plehke literature ter dolgovoznih krvavih in napetih romanov, ki so izhajali v zvezkih. Naš narod o tem lovu dunajskega žida za slovenskimi študenti niti vedel ne bi, ako ne bi tega spomina ohranil Can'ar v svojih spisih. Cankar sicer odkritosrčno priznava vso čast slovenskim dijakom, katerih poštenje se je prepričilo, da bi ti plehki romani izšli že tedaj v slovenščini. Toda pozneje je dunajski žid za denar dobil nekaj ljudi, ne sicer dijakov, pač pa pisarjev, ki so prevajali ostudni židovski šund v naš jezik in s tem skrunili slovensko zemljo. Moramo se še spomniti, kako so malo pred vojno preplavili vsa slovenska tla rumeni zvezki, ki so opisovali navimnim nedolžnim ljudem razne strahove na sokolskih gradovih, bridkosti grofice beračice in globoke skrivnosti beračev. Slovenski ljudje so morda tedaj prvi spoznali, kaj se pravi šund. Kaj se pravi spolzkost tudi v tiskani besedi. Imeli smo sicer poprej razne kvadratne pisatelje, ki so pisali bolj z loparji kakor s peresi, toda ohranili so neko dostojnost. Svetovna vojna je z vso svojo trdnostjo in krutostjo odprla ljudem oči, da je življenje v resnici vse drugačno, kakor pa je bilo opisano v teh romanih, v katerih je bilo »bujno« življenje razdeljeno na točno 100 zvezkov po 14 dnevnih rokih. Gnojni tvor te prele literature je odstranila svetovna vojna.

Pred kakšnimi 8. 9 leti smo imeli opravek z drugim valom plehke literature. Dunajski židje so morali odstopiti, njihovo mesto pa so zavzeli zagrebški židje. Slovenijo je vnovič preplavila brozga kriminalnih, pustolovskih in spolzkih romanov v obliki snopčev in zvezkov, ki se je razlikovala od dunajskega šunda le v tem, da je bila pisana še v slabši slovenščini z neštetimi jezikovnimi in pravopisnimi napakami ter tiskovnimi pomotami, da je bila še bolj preračunana na neumnost čitateljev ter da je vsebovala še bolj navno opisovanje dogodkov, življenja in ljudi. Ko so oblasti onemogočile izhajanje teh periodičnih »romanov« na 100 zvezkov, so se ti zvezki naenkrat spremenili v slovenske časopise, to se pravi, da so na naslovni strani prilepili nekaj na hitro roko zbranih vesti, na ostalih sedmih straneh pa nadaljevanje zelo »napetega« romana, ki je po navadi redno prenehal tam, ko je detektiv ali zločinec dvignil dva revolverja, vsakega v eni roki in zakričal: »Roke gori, sicer...«

Ta kuga, ki so jo širili zagrebški židje, je prenehala sama od sebe, zakaj ljudje so se spametovali.

Sedaj doživljamo tretji pojav vala te ogabne plaže. Tokrat niso na delu ne dunajski in ne zagrebški židje, temveč domači ljudje, ki si ustvarjajo s to plažo obstoj in zaslužek, hkrati pa po neumljavajo ljudi, budo v njih nizka čustva ter vzbujajo v njih sen o nekem življenju, polnem bogastva, razkošja, pustolovščin in dogodkov, o življenju, ki ga v resnici nikjer ni. Kdor bere ta domači šund, postane skoraj prepričan, da so na svetu sami detektiv, zločinci in morilci, sodniki in priče, vse ženske so zaljubljene ali histrične. Nobena pa ni ne mati in ne zvesta žena. Ugotoviti moramo predvsem, da je ta novodobni šund za nas tembolj nevaren, ker je pisan dokaj spretno in v gladkem jeziku, vsebuje pa v sebi vse polno strupa. Plaža dunajskih in zagrebških židov je bila manj nevarna, ker se je sicer iz špekulativnih motivov norčevala iz lahkovernosti ljudi, varovala pa se je cinizma.

Stvar je namreč takšna, da se vsak tujec, ki pride v tujo mu deželo, varuje cinizma in sarkazma, ker bi se s tem vzbujal odpor. Domačemu človeku, ki gre v tak milje, pa ni nič sveto. Cinizmo se norčuje prvič sam iz sebe, iz svojih čustev in svoje usode, norčuje se pa tudi iz svojih bližnjih in celo iz trpljenja soljudi.

Tembolj nevaren je ta pojav, ker se ne omejuje samo na periodične zvezke, temveč posega tudi v časopise, da, celo v pravo književnost.

Hočete primer: v Ljubljani imamo list, ki je namenjen ženskam, vsebuje pa polno lascivnosti, raznih namigovanj in šal, ki niso niti dvoumne. V Ljubljani imamo tednik, ki živi samo od napetih romanov, od raznih Jackov Raspardačev in od zelo jasne »zdravniškega« pouka. Njegovi romani so dolge verige, ki se prekinajo, kakor členi, tako, da le vzbude čitateljevo domišljijo in ga tako prisilijo, da kupi ali naroči še naslednjo številko.

Poseben pozor pa moramo posvetiti dnevniku »Glas naroda«. Ta list je bil pred petmestimi volitvami ustanovljen s pomočjo dr. Marušiča, dr. Puca in drugih Jevtičevih gorečnejšev ter je imel v začetku izrazito politično agitatorsko linijo. Vsa javnost ga je smatrala za volilni dnevnik, kar je list tedaj seveda ogorčeno zanimal ter trdil, da bo leto dni po volitvah prav tako izhajal kakor tedaj. Morda se mu bo to posrečilo, toda na kakšen način? Mesto Jevtičevega programa si je nadel povsem podobno nalogo, nič manj častivredno. Njegova rubrika iz sodne dvorane zavzema včasih po dve in še več strani, ne priobčuje samo stvarnega poročila o obravnavah in obsodbah, temveč s posebno sadistično naslado opisuje mnoge »zanimivosti« izpod odeje, cinizno se norčuje iz devišva, češ, da žandarska devica šele po 50 letih obljubi večno devišvo, zasmehuje materinstvo, se norčuje iz bede, posebno rad si privoščiti nerodnost ali nevednost podeželskih ljudi, ki seveda za belo kugo, vsak gostilniški pretep, ki ga navaja, opisuje s pretresljivo natančnostjo. Tako gre ta pesem v neskončnost. Zelo značilna sta n. pr. dva naslova v današnji številki: »V kačo zakleta deklica« in pa poroka 10 letnega dečka s 14 letno loenko. Povrh tega ta dnevnik priobčuje še osladne meditacije, kakor da bi bili naši ljudje samo za to tu, da bi poslušali modrosti tega lista in ji sledili. »Glas naroda« se ni pozabil na začetek svoje neuspele politične kariere ter semintja tudi politično malo filozofira ali polemizira, seveda, ako bi se kdo zmedel za ta list. Svojih starih simpatij do Jevtiča, dr. Marušiča in zlasti do dr. Puca ni pozabil, kar se je posebno izkazalo pri poročilu o proračunski obravnavi mestne občine. Mi »Glasu naroda« le čestitamo, da je v svojih rubrikah tako spretno združil vse: škodoželjno poročanje o sodnih obravnavah in kriminalnih dogodkih, napeti šund-roman, vreden kakršnih »Beračevih skrivnosti« in pa tako imenitne Jevtič-Marušič-Puceve politike.

Dobro račun imajo izdajatelji šunda in prav tako premišljen račun ima »Glas naroda«: apel na nizka čustva se vedno izplača. Ta račun pa ima eno hibo: velja namreč samo malo časa, zakaj zdrav instinkt naroda, zlasti takega, kakor je slovenski, rodi kmalu odpor in potem je takega počelja hitro konec, kakor se je izkazalo pri dunajskem in zagrebškem židovskem šundu ter se bo to pokazalo tudi sedaj. Naš narod se na ta način demoralizirati in boljše vizirati ne bo dal.

Pasijonske predstave v Nar. gledališču v Ljubljani

Pasijonsko dramo »V času obiskovanja« — osem postaj o Jezusovem poslanstvu, ki jo je na podlagi evangelija in tistega časa napisal član ljubljanske drame Edvard Gregorin — bodo uprizorili o velikonočnem času v dramskem gledališču. To umetniško delo, polno lepote, globokega občutja in misli, strnjeno v močno dramatično celoto, je najlepša pasijonska drama te vrste. V nji so živo in verno prikazane razmere tistega časa, ki je dozoril po Gospodovih obljubah v odrešenje.

V igri nastopa okrog 90 oseb in glavne vloge igrajo najboljši igralci Narodne drame. Delo režira avtor g. Gregorin, ki predstavlja tudi osebo Jezusa.

Vsi prizori so nepopisno lepi in slikoviti, ki osvajajo in pretresajo gledalce do duše.

Predstave bodo: 4. aprila, četno soboto ob 8. uri zvečer; 5. četno nedeljo ob 3. uri popoldne; 8. veliko sredo; 9. veliki četrtek ob 8. uri zvečer; 10. veliki petek; 12. velikonočno nedeljo, 13. velikonočni ponedeljek ob 3. popoldne. — Vsaka predstava traja tri ure. Cene bodo globoko znižane od 20 din navzdol.

Obisk teh veličastnih pasijonskih predstav prav lepo priporočamo, kakor tudi odlično knjigo »V času obiskovanja«, ki je izšla v založbi Jugoslovanske tiskarne. To pomembno delo je prav primerno tudi za premišljevanje o Jezusovem nauku in odrešenju. Izvod stane, broširan 26 din, vezan 38 din.

Občino v nove roke!

V nedeljo so zopet v sedmih občinah občinske volitve, in sicer: Vitanje (srez Konjice), St. Vid nad Ljubljano, St. Jernej (srez Krško), Dobrna (srez Celje), Ihan (srez Kamnik) Radvanje in Studenci (srez Maribor desni breg).

Že od nekdanj je občina naša osnovna notranje-politična enotnost. V občini je najbolj prišla do izraza podjetnost naših najbolj poštenih mož in njihova poštenost, pa tudi prava slovenska poštrevanost za javno delo. Slovenska občina je doživela že vse kar majhen narod tekom svojega obstoja more doživeti. Bila je ljubljena s strani občanov, nadzorovana s strani oblasti, preganjana s strani sovražnikov, zadnje čase smo pa se doživeli silne zlorabe kakršnih naš narod še ne pominja. Občine so se pod krinko nujnih državnih interesov polastili ljudje, ki niso uživali pri občanih niti zaupanja in ki tudi glede svojih upravnih sposobnosti niso bili na najboljšem glasu. Toda sedeli so na občini, ker jih je varovala neka stranka, ki se je drzno istovetila z državo. Zato so ti eksperimenti stranke ponižali občinski urad na stopnjo tajništva neke klike, ki je imela največje veselje v tem, če je mogla veliki večini občanov žugati s pestjo in jo na vsak korak preganjati.

Nujno potrebno je bilo, da slovenska občina zopet pride brez ozira na različna politična prepričanja v roke tistih, ki jim občani zaupajo. Brez teh izprememb mi ne bi mogli verjeti, da se je v našem političnem življenju sploh kaj izpremenilo. Ponokod so občinske volitve zgolj upravne značaja zaradi prekomasije, marsikje pa so tudi kazenskega značaja, ker so revizije ugotovile tolikšne krivice in protizakonitosti, da je bila višja oblast dolžna dosedanje mogote postaviti pred volitve. Ako se izkaže, da jim občani res zaupajo, naj vodijo občinske posle še naprej, ako pa občani izberejo druge, naj se prejšnji radi ali neradi umaknejo. Prepričani smo, da težka leta, v katerih smo pod pritiskom brezvestnih političnih prihajev živeli, v našem narodu še niso ubila tistega našega starega pojmovanja o občini in da se bodo občani vseh teh sedmih občin v nedeljo v polni meri poslužili prilike in dali izpričevalo

Gostilničarji zborujejo

Ljubljana, 24. marca. Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani, kakor se imenuje ljubljanska gostilničarska zadruga po novem, je danes prvič imela svoj redni občni zbor, odkar je osnovana Velika Ljubljana. Zaradi te upravno-politične spremembe je seveda tudi naraslo število članstva gostilničarske zadruge zaradi pristopa članov v inkorporiranih občinah, katerih je 77, tako, da šteje sedaj zadruga 343 članov. Današnjega občnega zbora, ki je bil vse popoldne v dvorani pri Mikliču, se je udeležilo 82 članov, kar je prav lepo število. Občni zbor je začel predsednik C. Majcen, ki je pozdravil zastopnika mestnega župana načelnika dr. Rupnika, zastopnika Zveze gostilniških podjetij ravatelj P. Petelna in zastopnika Zbornice za TOI dr. K. C. Predsednik je predlagal tudi udanostno brzojavko dvoru, pozdravne brzojavke ministrom dr. Korošcu in dr. Kreku, ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču in trgovinskemu ministru dr. Vrbančiču. Predsednik je omenjal težavno stanje gostilničarstva, ki se je zaradi gospodarske krize poslabšalo, zlasti pa težkoče, ki jih ima zaradi šumarstva.

Tajniško poročilo je podal g. Bežek, ki je poročal o administracijskih zadevah Združenja. Združenje ima hotelski, kavarniški, bufetski in gospodarski odsek. Poročal je o korakih proti gostinam nabavljajnih zadrug, katerih je v Ljubljani troje, dalje glede protipostavnega točenja vina, davka na potrošnjo in o raznih intervencijah v davčnih zadevah. Poročilo je izzvenelo v zahtevo po smoterni splošni gospodarski politiki.

Blagajniško poročilo je podal prav tako tajnik Bežek, ki je zlasti poudarjal, da se bliza sanacija gostilničarskega doma h koncu ter da se bo zato znižala članarina gostilničarjem od 25 na 10 par za vsak iztočeni liter ter se bo s tem kril izredni in redni proračun. To znižanje stopi v veljavo s 1. junijem. O članarini za bolniško blagajno pa bo sklepal poseben občni zbor, kjer bo predlagan poseben prispevek 10 par za vsak liter kot članarina. Poročila so bila vsa soglasno odobrena. Sprejet je bil tudi proračun.

Nato je bila soglasno sprejeta sprememba pravil in sicer se je število odbornikov povečalo od 12 na 15. Letos so bile na vrsti samo dodatne volitve ter so bili kot zastopniki priključeni ljubljanskih krajev izvoljeni za člane odbora: Franc Sušteršič iz Dravci, Franc Kramer z Viča, Ivan Brčić iz Štepanje vasi, za namestnika pa Franc Kregar iz Štepanje vasi.

Pri slučajnostih se je vnela živahna debata o mestnem proračunu, zlasti pa o pavšalni davčini na potrošnjo, s katero članstvo zadruge ne soglaša.

Po dolgih letih je letošnji občni zbor ljubljanskih gostilničarjev potekel popolnoma soglasno, kar je nedvomno zasluža sedanjega odbora.

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe vsled tega prav pogosto na trdi stoli, naj pijejo vsak dan čašo naravne

Franz-Josefove

grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena Franz-Josef-ova voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi in se

(igL reg. S. br. 3074/33)

Občinske volitve v St. Vidu nad Ljubljano

Vendar zopet enkrat! V nedeljo, 29. marca bodo po dolgem, dolgem času zopet volili, ne da bi volivcem kdaj grozil z izpustom iz službe in z drugimi represalijami, kakor se je to godilo pri zadnjih občinskih in državnozbornih volitvah. Pribiti moramo, da takrat niti poslanci niti občinski odborniki niso bili svobodno izvoljeni, marveč imenovani in...

Sedaj pristaja JNS delajo na to, da bi volivci na dan volitev ostali doma in ne šli volit in glasove vseh, ki ne bi šli volit, bi šli za svoje. Zakaj pa niso postavili svoje kandidatne liste? Volivci! Naj vas ne premoči nobena izmišljotina! Mirno in brez strahu stopite na volišče in oddajte svoj glas kandidati listi, ki jo je postavil krajevni odbor JRZ. Slišimo, da tudi nekaterim našim somišljenikom ta kandidatna lista ni všeč, a vsem seveda ni mogoče ustreči. Kajpada, da pristaja JNS skušajo tudi iz tega kovati orožje. Zaradi tega naj nihče ne ostane doma, ker bi s tem podpiral le namere pristavev JNS!

Ali bo dvojni umor v Dražgošah pojasnjen

Ljubljana, 24. marca.

Orožniki v železnikih in tudi okrajno sodišče v Škofji Loki vodijo z vso previdnostjo in natančnostjo preiskavo o dvojnem umoru v Dražgošah, o katerem smo že poročali. V Škofji Loki vodi preiskavo sodnik g. Černe J. V Ljubljano so bili na odredbo škofjeloškega okrajnega sodišča pripeljani vsi osumljenci. So to 4 moški in 2 ženski. Orožniki so aretirali v Dražgošah kar celo družino. Kot glavni osumljenec umora 65letne trgovke Lotričeve in 26letne hčerke Genovefe je oče dotične družine, ostali so samo osumljeni udeležbe, odoosno da so zavedo prikrivali. Dve ženski, ki sta bili tudi aretirani, sta bili izpuščeni na svobodo že v Škofji Loki.

Po dolgih hišnih preiskavah se je naposled orožnikom posrečilo najti sekiro, ki bo pač v preiskavi in eventualnem procesu najvažnejši obremenilni indicijski dokaz. Že avgusta lani je orožnik Simončič v neki drugi zadevi zasliševal glavnega osumljenca. Med zasliševanjem je orožnik postal pozoren na sekiro, ki je le-

žala v zapuščenem kotu. Ogledoval jo je. Opazil je na njej prav sumljive rjave lise, kakršne zapuščenjo sledovi krvi. Ko je osumljenca opozoril na sekiro, je ta kar vtretel. Tresel se je ko šiba na vodi. Orožnik se je napravil nevednega in kakor da ni nič opravil. Ko je opravil svoj uradni posel, je odšel brez vsake pripombe na sekiro. Ko je pred dnevi napravil pri osumljencu hišno preiskavo, sekiro ni bilo več na mestu. Dobro je bila skrita. Sedaj se jim je posrečilo najti sekiro v drugem skrinjalu. Sekiro so orožniki zaplenili. Poveljnik orožniške postaje v železnikih je danes to sekiro kot corpus delicti prinesel na državno tožilstvo. Nadaljnja preiskava je poverjena preiskovalnemu sodniku, sod. pristavu g. Al. Založkarju. Osumljenci zanikajo vsako krivdo na umoru.

— Pri zaprtju. motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grentice«

SREČKE

državne razredne loterije

A. REIN I DRUG ZAGREB

Galjeva 8 - Ilica 15

Žrebanje: 7. in 8. aprila t. l.

Tragična smrt vzornega moža

Rajhenburg, 23. marca. Dne 13. marca se je pri podiranju lesa ponesrečil ugledni posestnik Janez Gabrič, doma iz Dobrove, župnika Rajhenburg. Nogo v kolku mu je drevo popolnoma zdrobilo, spodnji del drobovja na več mestih raztrgalo. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico v Brežice, kjer se je moral podvreči več težkim operacijam. Vest o hudi nesreči tega moža je bolesto odjeknila po vsej župniji, že bolj pa sedaj, ko je prišlo iz bolnišnice obvestilo, da je Gabrič za hudimi poškodbami umrl.

Truplo so prepeljali iz Brežic v Rajhenburg in v nedeljo je bil pogreb, kakršnega Rajhenburg že dolgo ne pominja. Vsa župnija se je zbrala skupaj, da spremi na njegovi poslednji poti tako tragično preminulega moža, ki je zaradi svoje tožalosti, značajnosti in vzornega katoliškega življenja užival splošno spoštovanje. V ganljivih besedah se je poslovil od njega g. konz. svetnik Jožef Tratnik,

poveljujoč njegove vrline in kreposti. Možki zbor pevskega društva »Probuca« mu je zapel žalostinke. Mnogi in mnogi bodo pokojnega pogrešali. Saj ga je Bog obdaroval z mnogimi vrlinami, katerih ena največjih je bila usmiljenje do ubogih. Nihče ni zastoj prišel k njemu, vsakemu je izkazal prijazno gostoljubje ter ponagal z nasvetom in dejanjem. Premnogim je bil krstni in birmanski bote. Saj je njegovih krščencev in birmancev nad dvesto, po večini iz revnih družin, katerim je vedno rad pomagal, tako da ni vedela levica, kaj je dala desnica. Pokojnik je bil 28 let ključar cerkve sv. Pavla ter dolgoletni župan bivše občine Brezje. Bil je vzoren poštenjak in neomajen pristaš bivše SLS. Kot gospodar je bil skrben in napreden. Ohranimo mu časten spomin in večna luč naj mu sveti. Vsem sorodnikom, posebno njegovi žalujoči ženi, naše iskreno sožalje.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 25. marca: Oznanjenje Marije Device.

Usebne vesti

Na nova službena mesta so imenovani generalisti: pomočnik poveljnika V. armijske oblasti divizijski general Živo Stanišavljević; za vršilca dolžnosti poveljnika moravske div. oblasti generalstabi brigadni general Djordje Lukić; za vršilca dolžnosti poveljnika mornarice vice-admiral Marijan Polić; za vršilca dolžnosti načelnika san. oddelka ministrstva vojske in mornarice san. brig. general Zarko Ravidić; za pomočnika poveljnika jadranske div. oblasti peh. brigadni general Blažo Vrbica; za načelnika generalstabnega oddelka ministrstva vojske in mornarice generalstabi brigadni general Kosta Adamović; za poveljnika pehote moravske div. oblasti generalstabi brigadni general Dragoslav Stefanović; za poveljnika pehote šumadijske div. oblasti generalstabi brig. general Milivoje Alimpić; za sodnika voj. sodišča za častnike peh. brig. general Dragoljub Djurić in za pomočnika načelnika topn. tehn. oddelka min. vojske in morn. topn. tehn. brig. general Hadži-ilić I. Božin.

Upokojeni so topniško-tehnični general Miloš Obradović; konjiški brigadni general Ivan Dokić; peh. polkovnik Vojin Stojilković in nižji voj. uradnik ekon. stroke I. razr. Toma Tonković. Obenem so prevedeni v rezervu.

Odlikovani so z redom jugoslov. krone II. razr. konjiški brigadni general Ivan Dokić; z redom jugoslov. krone III. razr. peh. polkovnik Vojin Stojilković in z redom jugoslov. krone V. razr. nižji voj. uradnik ekon. stroke I. razr. Toma Tonković.

Poročila sta se v nedeljo, dne 22. t. m. gospodična Ada Zavrtanik, hčerka tvorničarja čokolade v Lescah pri Bledu, in gosp. Evald Šitar, občinski delovodja. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

Poročil se je v farni trnovski cerkvi znani prosvetni delavec in sportnik g. Ivo Prosen, uradnik Vojne zavarovalnice z gđ. Hedviko Suštaršič, hčerko uglednega čevljarkega mojstra v Mostah. Poročil ju je g. F. S. Finžgar. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Dne
7. in 8.
aprila t. l.
bo I. žrebanje
novega 32. kola
drž. razredne loterije,
ki tudi tokrat vsebuje
današnje prilike res ogrom-
no število dobitkov, skueno
64 MILIONOV IN 320.000 DINARJEV
Ob tej priliki opozarjamo naše cenj.
čitatelje na prilogo znane glavne
kolekture drž. razredne loterije
A. Reinl & drug, Zagreb, Ga-
jeva ulica 8 in Ilica 15,
ki je priložena celi
naši današnji na-
kladi. Dolgoletno
vzorno in nadvse
solidno poslovan-
je te kolekture je
tako dobro znano
vsi naši javnosti,
da jo tudi mi z
naše strani našim
čitateljem pripo-
ročamo.

Ljubljanska univerza nadalje zaprta. V ponedeljek je rektor univerze dr. Samec izdal apel na akademsko mladino, naj se varuje vsakega nasilja, ker to ni v soglasju z akademsko častjo. G. rektor je apeliral na treznost, uvidenost in razsodnost akademске mladine. Obenem je g. rektor izdal razglas, da se v tork prične delo v seminarjih, v četrtak pa naj bi se pričela redna predavanja. Akademiki bi morali pri vstopu v univerzo oddati legitimacije, ki bi jih pri odhodu zopet prejeli. Včeraj dopoldne je mnogo resnih akademikov hotelo na univerzi na delo v institute in seminarje, toda napadla jih je mala skupina teroristov, ki so počeli tak hrup, da so se uvidenki akademiki raje v miru umaknili. Zaradi tega hrupa je rektor g. dr. Samec že dopoldne izdal tretji razglas, v katerem sporoča, da zaenkrat ponovno ukinja vse delo na univerzi in sicer zaradi nemirov.

Vsem članom bivše »Kmečke zveze«
V Mariboru, Meljska cesta 10, kjer je tudi »Kre-
kova posojilnica«, ima lastno pisarno novo usta-
novljena »Kmečka zveza«. Vodi jo začasno bivši
minister Ivan Vesenjak. Pisarna je odprta vsak
ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. dopol-
odne. Prosim, da se osebo ali pismeno v vseh
stanovsko-kmetijskih zadevah obračate na ta na-
slov, posebej pa zaradi ustanovitve novih kra-
jevskih odborov in vseh akcij nove »Kmečke
zveze«.

Pri gihtu, sladkorni bolezni in zaprtju

poizkusite znamenito

Rogaško mineralno vodo „DONAT“ vreka

Vprašajte Vašega zdravnika!

Reg. pod br. 3369/36

Da bi še živeča sestra prispevala h gradnji cerkve v čast svoji sestri svetnici, se menda še ni zgodilo, vsaj na Slovenskem ne. Tak re-
dek, če že ne edinstven slučaj se je pripetil
cerkvi svete Terezike na Kodeljevem v Ljublja-
ni, za katero bo na cvetno nedeljo g. škof dr.
Gregorij Rožman blagoslovil temeljni kamen.
Ko je sestra sv. Terezike Pavlina, ki je zdaj
prednica karmeličank v Lisieux na Franco-
skem, zvedela, da hočemo Slovenci postaviti cer-
kev sv. Terezike, je poslala prispevek za en
kubičen meter zidu, izrazila je svoje veselje
nad namero, zgraditi tudi na Slovenskem lepo
cerkev v čast njeni sveti sestri, in objubila,
da bo s svojimi sestrskimi gorečimi molili za vse,
ki bodo k zidavi nove cerkve kaj prispevali.

Vinska razstava in vinski sejem v Slov.
Konjicah bo nepreklicno do srede, dne 25. tega
meseca zvečer. Vabimo cenjene obiskovalce, da
si ogledajo vinsko razstavo, katere namen je,
da se vsi spoznate s pristnimi konjiškimi vini.
Za veliko noč dva izleta! Padova—Be-
netke in Sušak—Crikvenica. Informacije izletna
pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon.

Prošnja vojnim dobrovoljcem. Vojni do-
brovoljci, ki se spominjajo Gostiše Karla, ro-
dom iz Črnega vrha nad Idrijo, ter kaj več vedo
o njem in posebno o njegovem dobrovoljstvu,
se naprošajo, da to takoj sporoče organizaciji
vojnih dobrovoljcev v Ljubljani.

Ne pozabite se pravočasno prijaviti pri
Putniku v Ljubljani za velikonocne avtobusne
izlete na Plitvice in Senj za 425 din ter v Be-
netke za 653 din. V cenah je všteta vožnja, pre-
hrana, prenočišče, ogled mest, napitnina, po-
strežba.

Za avtobusne izlete v Benetke, na Plitvice
in Senj sprejema Putnik prijave do 6. aprila.

Moderen način pranja

je pranje s pralnim praškom

PERION

Uporabljajte ga in Vaše perilo bo hitreje
in lepo oprano.

»Čas«. Sedma številka »Časa« se je za-
radi nepredvidenih ovir nekoliko zakasnila.
Izšla bo prihodnji teden. — Uredništvo.

Binkoštno romanje na Trsat, združeno z
izletom po morju na prekrasni otok Rab (ne
Krk, kakor druga leta) bo letos pod tako ugod-
nimi pogoji, da se ga bo lahko vsakdo udeležil.
Preden se odločite, zahtevajte obširna pojasnila,
ki jih pošlje »Sveta vojska« vsakomur brez-
plačno. Sporočite po dopisnici svoj naslov pi-
sarni »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sempetr-
ska vojašnica.

Trdo stolicó,

katar debelega čreves, neprijeten počutek vsled
zaprtja zdravi prirodna

Franz-Josefova

grenka voda zavžita po eno malo časo zjutraj in
zvečer.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. 8-br. 15453, 25. V. 35.

Vlom v vilo. Ponoči od 11. do 12. januar-
ja letos je bilo vlomljeno v vilo dr. Milana Ko-
runa na Virju pod Smarno goro. Tatovi so od-
nesli razno posodo, nekaj obleke, celo kopalne
hlačke, fotoaparati in daljnogled. Lastnik je bil
oškodovan za okoli 3476 din. Zaradi tega vloma
so se včeraj pred malim senatom zagovarjali
cigani: 20 letni muzikant Ferdinand Gartner,
21 letni Karol Huber false Breščak, 26 letna
Leopoldina Rajh in 48 letna Matilda Gartner.
Vlom so vsi odločno tajili in navajali, da je ci-
ganek prinesel velik »punkelj« star cigan
skupaj z drugim. Orožniki so nekatere stvari,
izvirajoče iz omenjenega vloma, našli 17. janua-
rja pri obtoženih ciganih, ki so tabornili v Kr-
tini. Ker niso bili podani striktni dokazi proti
njim, so bili cigani obsojeni le zaradi prestopka
posesti ukradenih stvari, in sicer: Gartner Fer-
dinand na 1 mesec in 20 dni strogega zaporu ter
v denarno kazen 60 din, ostali trije pa vsak na
dva meseca zaporu in 120 din denarne kazni.
Ker se jim je vračunal preiskovalni zapor od
17. januarja, so bili na odredbo predsednika
izpušteni takoj na svobodo. Sodišče pa je od-
redilo, da se vsi obtoženci izročijo policijski
upravi v nadaljnjo uradno postopanje. Stara ci-
ganka je pokleknila pred predsednika in ga
milo prosila, da naj jih ne odvedejo pred »se-
skire«, policaje.

Do 26. marca se še lahko odločite za poto-
vanje v Rim in Neapelj od 7. do 18. aprila. Ogle-
dali si bomo vse znamenite kraje Italije. Najpri-
mernejši letni čas, najprimernejši pomladanski
izlet! Podrobna pojasnila dobi vsakdo zastoni —
»Po božjem svetu«, Ljubljana, Sempetrska vojaš-
nica

Prihodnje romanje na Sveto goro pri Go-
rici, združeno z izletom v Trst, bo 2 in 3. aprila.
Obširna navodila, ki jih v časopisih ne moremo
objaviti, pošljemo vsakomur zastoni Romarski
spisek zaključimo 26. marca Pišite dopisnico na
naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sempetr-
ska vojašnica

Ako hočete biti postreženi z dobrim bla-
gom in po najnižji ceni, potem kupujte le v manu-
fakturni trgovini »Kmečki magazin«, Ljubljana,
Krekov trg 10

Ljubljana

Cerkvena glasba

V stolnici se bo danes pri pontifikalni maši
ob desetih izvajala Franekova Missa sollemnis
in hon. B. M. V., Foersterjev graduai trakt in
sedmeroglasni Ave Maria ter Mavova »Kraljica
angelska«.

Razpis službenih mest pri mestni občini
Ljubljani. K prošnjam za razpisana mesta je pri-
ložiti v smislu pogojev tudi spričevalo mestnega
fizikata, da je prosilec telesno in duševno zdrav.
Mestni fizikat ima v smislu tega določila službene
pragmatike izstaviti brez vsakega honorarja ta
zdravniška spričevala, ker se zdravniška tarifa,
izdana na osnovi zakona o samostalnih zdravstvenih
občinah na te primere ne more nanašati. Ker je
vsled tega nastalo veliko razburjenje in so prosilci
po večini silno siromašni ljudje, je mestni predse-
dnik dr. Adlešič odredil, da se imajo ta spričevala
brez vsakega honorarja izstavljati.

Občni zbor »Svete vojske« bo v petek, dne
27. marca zvečer ob 20 v dvorani Rokodelskega
doma v Komenskega ulici št. 12. Vsaj en dan v letu
bomo naklonjeni treznostnemu gibanju in posve-
tino vsaj eno večerno uro vprašanju atreznjenja
našega naroda, vprašanju, ki tako globoko posega
v zdravstveno, socialno, moralno in kulturno stanje
našega ljudstva. Na tem vprašanju bi morali biti
zainteresirani prav vsi stanovi, zlasti pa vzgojitelji
in vsa društva, ki bi naj jim bila prva akrib trez-
nostna vzgoja. Zato naj bi se tega občnega zbora
udeležili zastopniki vseh stanov in društev. Naj bi
se proti skupnemu sovražniku začel — skupni boj!

Palaca Delniške tiskarne prodana. Palaca
Delniške tiskarne hiš. št. 16 ob Miklošičevi cesti
je kupil Pokojninski fond nameščencev Kreditega
zavoda za trgovino in industrijo v Prešernovi ulici
za 2.650.000 Din. Palaca je zgradil tiskarnar in gra-
ščak na Impolci pri Brezčah Otmar Bamberg star.
Ta je bil že od l. 1876, lastnik hiše št. 13 v Kolo-
dvorski ulici, h kateri je spadal zemljiški kompleks
do Miklošičeve ceste. Po prevratu je bila nekaj
časa Bambergova tiskarna pod sekvestrom, pozneje
pa so jo nacionalizirali. Leta 1929. 4. septembra pa
je Delniška tiskarna d. d. v Ljubljani kupila od
Otmarja Bamberga palaco in tiskarno z vsemi stroji
in inventarjem za 4.550.000 Din

Ali potrebujete sredstvo za izčiščenje?

Zgodaj zjutraj bodele imeli normalno, blago izpraznjenje, ako
vzamele prejšnji večer 2—3

A R T I N - D R A Ž E J E

Dr. WANDERJA

Dobe se v vseh lekarnah v škatlah po 12 dražej Din 8—
in v zavrtkih po 2 dražej Din 1.50.
Oglaš. reg. pod S. br. 12258/32.

Velika pomladanska modna revija. —
Danes v Kazini ob pol 16. in pol 21. uri. —
Predprodaja: Trafika Sever in v Kazini.

Martinčevo zemljišče na Špici kupljeno za
občino. Med mestno občino in tesarskim mojstrom
g. Francem Martincem sklenjena kupna pogodba
je bila 11. t. m. podpisana. Za občino je pogodbo
podpisal župan dr. Juro Adlešič. Že 25. junija 1934
je občinski svet sklenil nakup Martinčevega zem-
ljišča na Špici, ki obstoja iz dveh parcel, in sicer
št. 272 v izmeri 2788 m² a posloplji in malo hišo
in iz št. 25/4 vrta v izmeri 270 m² k. o. Karlovaško
predmestje. Nakup je finančno ministretvo odobrilo
3. julija 1935. Kupnina je bila dogovorjena na
764.500 Din, od katerih odpade na stavbe 205.382,
ostanek na zemljo. V zemljiški knjigi okrajnega
sodišča je bil te dni izvršen prenos lastninske pra-
vice na mestno občino. Na Špici bo zgrajeno mo-
derno ljudsko kopališče.

Modni reviji

Na veliki pomladanski modni reviji
modnih salonov pod okriljem
OBRTNIŠKEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI
sodelujejo in vabijo na ogled:

Damski saloni:

Bazanella Ruža, Ljubljana, Gajeva ul. 6/I.
»Danica«, Pele Danica, Ljubljana, Aleksandrova c. 2.
»Hity« d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 13/I.
Kancler Irena, Ljubljana, Selenburgova ul. 7/I.
Kucilar Lina, Ljubljana, Knašjeva ul. 4.
»Lady«, Zivec Ema, Ljubljana, Tyrševa 1a/III.
Pučnik Anka, Ljubljana, Selenburgova ul. 7/I.
Ravnihar Malči, Ljubljana, Gajeva ul. 3.
Renčelj Vida, Ljubljana, Kongresni trg 15/II.
Selan Olga, Ljubljana, Sv. Petra cesta 95.
Seljak Fani, Ljubljana, Miklošičeva c. 16/II.
Sever Žilka, Ljubljana, Bleiweisova c. 3/II.
»Vogue«, Ravnihar Danica, Ljubljana, Aleksan-
drova cesta 16/I.

Krojaški saloni:

»Chevalier«, Boc Josip, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 4.
Dovžan Ivan, Ljubljana, Sv. Petra c. 81.
Iglič Fran, Ljubljana, Pražakova ul. 10.
Jelovšek Josip, Ljubljana, Kongresni trg 8.
Lombar Alojzij, Ljubljana VII, Celovska c. 53.
Pučnik K., Ljubljana, Selenburgova ul. 1.

Modistinjie:

»Chic«, Kaffez Marija, Ljubljana, Wolfova ul. 3.
Gregorc Stana, - Jančigar, Ljubljana, Šmartinska
cesta 6/I.
»Klobuček«, Podboj M., Ljubljana, Gajeva ulica
(pasaža nebotičnika).
Klopčar Mira, Ljubljana, Kongresni trg 4.
Šlabina Marija, Ljubljana, Gosposka ul. 5.
Stegnar Ivanka, Ljubljana, Stritarjeva ul. 9.
»Truda«, Petek Truda, Ljubljana, Aleksandrova
cesta 5.

Kreznestvo:

Roth L., Ljubljana, Mestni trg 5.

Saloni sleznikov:

Salaj Irena, Ljubljana, Tyrševa c. 1a/II.
Stuzzi Matilda, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 4.

Čevljarci:

Ješe Janko, Ljubljana, Miklošičeva c.
Mulej Lovro, Ljubljana, Frančiškanska ul. 8.
Petercel Mihael, Ljubljana, Krakovski nasip 10.
Zalokar Alojzij, Ljubljana, Mestni trg 19.
Zarnik Altonaz, Ljubljana, Gajeva ul. 9.

Galanterija:

Slatnar J., Ljubljana, Selenburgova ul. 6.

Modne potrebštine:

Kette I., Ljubljana, Aleksandrova cesta.
Lesjak V., Ljubljana, Selenburgova ul. 3.
Soss K., Ljubljana, Mestni trg.

Slovesen shod ima danes v proslavo Ma-
rijinega praznika križanska moška kongregacija
zvečer ob šestih. Po govoru darovanje za namene
družbe.

Prosvetno društvo Moste priredi drevi ob 8
Materinski dan s pestrnim sporedom. Vsi, posebno
mamice vabljene!

Fantje iz Ljubljane in okolice! Pridite
na sestanek ljubljanskega okrožja fantovskih
odsekov jutri ob 20 v Salezijansk: mladinski
dom na Kodeljevo! Na sporedu bo zelo aktualno
predavanje g. Peršuha »Katoški fant v boju
proti fašizmu in komunizmu« ter več pevskih
in recitacijskih točk, za nameček pa še filmski
zvočni tednik.

Materinsko proslavo priredi danes ob 3.
popoldne Salezijanski mladinski dom na Kode-
ljevem. Matere vljudno vabljene!

Kino Kodeljevo igra danes ob 5. in 8.
dvojni spored: »Dva, ki se imata rada« (Renata
Müller, Harry Liedtke) in »Sorrell in sine«.

Za nedeljsko prireditev, ki jo bo imelo
Društvo za varstvo deklet ob pol 5. v Rokodel-
skem domu, se dobe vstopnice v unijanski trafi-
ki, v trgovini Vera Remec na Poljanski cesti
in v pisarni Kolodvorskega misijona, Masary-
kova cesta 12. Priporočamo, da si vsi nabavijo
vstopnice v predprodaji, ker za igro »Ljubljana
Marta« vlada veliko zanimanje.

Matineja. Kino Union ob 10.30 dopoldne:
Pesem o sreči.

Primeri razgrajanja. Upravnik policiji je
zadnje čase zadrževal obvestila časopisom o pri-
merih raznih izredov in razgrajanj, ker je sma-
tral za neumestno, da bi se take zadeve vlačile
na dan ter bi se osebe zaradi incidentov v ka-
varnah, v gostilnah ali na javnih prostorih oma-
deževale po časopisju. Včeraj pa nam je gospod
upravnik sporočil imena nekaterih razsajalcev,
ki so v nedeljo in v ponedeljek razsajali po
mestu. V enem primeru gre za dva mizarska
pomočnika, ki sta se ob belem dnevu stepla
nekje v Trnovem ter počela veliko vpitje, ki se
je zaključilo z aretacijo obeh. V drugem pri-
meru pa gre za prepri dveh gostov v neki manj-
ši ljubljanski kavarni Med preprirom je eden
izmed obeh gostov udaril drugega s topim pred-
metom po obrazu in ga občutno ranil. Tudi ta
dva gosta, katerih imena nam je uprava poli-
cije sporočila, sta bila iz socialno nižjih slojev.

Bilo pa je v nedeljo še nekaj drugih preprirov in
pretepov, vendar o teh nismo dobili uradnega
obvestila.

Dve nesreči v Mostah. V ponedeljek popol-
dne bi prišlo v Mostah kmalu do hujske nesreče.
Med otroci se je namreč zopet ponovila navada,
da se obešajo na vozove in tramvaje ter da sku-
šajo z vztrajnostnim tekom prekositi avtomobile,
ki morajo zaradi novih predpisov voziti celo po
malo prometnih ulicah le z zmerno naglico. Neki
deček je v Mostah tekel poleg avtomobila, ki ga
je podrl na tla. Deček je bil ranjen na glavi, k
sreči ne nevarno, moglo pa bi se pripetiti vse kaj
hujskega. — V Mostah je s kolesom zavozil v bo-
dečo žico pekovski pomočnik Adolf Kovačič, ki se
je poškodoval na levem kolenu. Pokvarjeno je bilo
tudi kolo.

Razne tatvine. Te dni je neznan tat vlomil
v parno žago posestnika Josipa Oražma v Mostah
ter odnesel ob tam več ključavničarskega in ko-
vaškega orodja in skupni vrednosti 2880 Din. Pred
nakupom svarimo! — Dva brezposelna z Dolenj-
skega in eden s Hrvaškega so vlomili v kurnik
in začijo stajo Franca Lenasija na Glincah ter od
tam odnesli pet kokoši in dva kunca. Se preden so
utegnili speči to slastno pečenko, jih je zasačila
policija, ki jim je plen odvzela, nato pa jih izro-
čila sodišču.

ŠE VES TEDEN

Vas bo CENJENE DAME slovita asistentka
Elisabeth Arden MISŠIS KINGSTON

brezplačno

poučevala o negi obraza in o moderni kozmetiki.
Sprejema vsak dan v

drogeriji „ADRIA“

MR. PH. S. BORČIČ

Ljubljana, Selenburgova 1.

Preska pri Medvodah

75 letnico rojstva obhaja danes Tinčkova
Manica — gospa Manca Jarc, roj. Jenko, gostil-
ničarka v Preski št. 43. Daleč na okrog je zna-
na kot skrbna mati in vzorna gospodinja, po-
sebnost jo pa diči usmiljeno srce do siromakov.
Rodila je 15 otrok, od katerih so trije umrli še
majhni, eden pa je padel med svetovno vojno
na ruskem bojišču. Devet otrok pa še živi in
so skoro vsi dober oprekrbljeni, za kar se ima-
je v prvi vrsti zahvaliti svoji mamici, ki jih je
tako dobro vzgojila. Bog daj dobri mamici, da
bi večer svojega življenja preživel v miru, za-
dovolnosti in zdravju.

Kamnik

Štiridesetletnico mašništva obhaja v tukajšnjem
franciškanskem samostanu splošno priljubljeni in
spostovani predetojnik preč. g. p. Bernardin Mla-
kar, rojen dne 18. januarja 1872 pri St. Lovrencu
na Dravskem polju, v franc. red je stopil 7. janua-
rja 1892, v mašniška posvečen je bil 25. marca
1896. V provinciji je imel častne in odgovorne
službe. Že pred svetovno vojno je bil več let pro-
fesor na domači franč. gimnaziji v Gorici, na pri-
jazni Kostonjevi, kot tovariš in prijatelj zname-
nitega jezikoslovca p. Stanislava Škrabca ter nje-
gov marljiv sotrudnik pri »Cvetju« z vrhov sv.
Frančiška. — Ko so Italijani napovedali najprej v
Maribor, nato pa v Kamnik, ker je bila tu poslej
franč. gimnazija do leta 1927, ko se je prov. vodstvo
odločilo, poslati klerike gimnazije na drž. gimna-
zije. P. Bernardin je globoko in vsestransko izobra-
žen mož, miren in preudaren, pa tudi odločen, ako
treba; zato je bil že pred leti poklican v prov.
svetovalstvo ter večkrat zaporedoma samost. pre-
detojnik, kar je še sedaj. Veliko je storil za samo-
stan in cerkev in vprav letos se je odločil, da hoče
dati cerkev prenoviti ter poslikati. Dobri Bog mu
nakloni potrebno podporo pri tem podjetju! Ne-
utrudno marljivemu duhovnemu delavcu želimo,
naj mu da nebo dočakati še mnogo častnih jubi-
lejev!

Vili Franchetti

vljudno sporoča vsem svojim
cenjenim strankam, da je v

Tavčarjevi ulici št. 3

otvoril lastni salon za dame

in gospode. Specialno

BARVANJE LAS

Se priporoča!

Ribnica

Velik ljudski shod se vrši v Ribnici v ne-
deljo, dne 29. marca ob 15. Ob lepem vremenu
bo shod pred hišo g. Oniča, ob neugodnem vre-
menu pa v društveni dvorani. — Govori g. mi-
nister dr. Miha Krek in drugi — Pridite, možje
in fantje, da zopet enkrat slišite pošteno besedo!

Zg. Sv. Kungota

Poroči se danes na Marijin praznik v mari-
borski stolnici tukajšnji učitelj g. Bajlec
Ivan z učiteljico iz Sv. Vida pri Pinju, gospo-
dično Tildo Beloglavec. Za priči bosta že-
ninov brat g. Franc, ki je banski svetnik v
Murski Soboti, in nevestin brat g. Maks, šol.
upravitelj na Remšniku. — Mlademu paru
iskreno čestitamo!

Prosvetno društvo je v nedeljo ponovilo
igro »Lovski tat«, ki je zelo dobro izpadla. Ka-
kor prvič, tako je bila tudi sedaj pri ponovitvi
dvorana polna. Želimo še več takega videti.

Gospodarstvo JNS z vodovodom

Ljubljana, 24. marca.

Prav značilna cvetka iz gospodarstva bivše JNS na mestnem magistratu je poglavje mestnega vodovoda. To poglavje je kratko, toda naravnost preseneča nas po svoji preprostosti, saj je morda tu najbolj vidno, kako brezglavo je prejšnja JNS občinska uprava gospodarila in kako je zametavala vsak razumen nasvet. Razlogi za tako gospodarstvo bi nam bili neumetni, ako ne bi poznali mentalitete prejšnje magistratne gospode.

Naši podatki, ki jih navajamo sedaj, so javnosti delno že znani, saj smo v prejšnjih časih, ko smo imeli celo v kritiki magistratnega gospodarstva zavezana usta — vse drugače, kakor sedaj. »Jutro«, ki po mili volji napada g. župana in občinsko upravo — navajali stvarne ugovore proti takemu gospodarjenju. Zelo stvarno, pa tudi ostro kritiko je podal na proračunski seji mestnega sveta ob. svetnik Salehar. Na njegove podatke se v bistvenem oziru zaradi točnosti naslanjamo:

Letošnji mestni proračun vsebuje prav lepo postavko 2.500.000 Din za elektrifikacijo črpalk pri mestnem vodovodu. O elektrifikaciji vodovoda je bilo že mnogo govora leta 1927 in leta 1928, ko se je mestni vodovod razširil. Tedaj je mestni vodovod naročil takšne vodne črpalke, ki jih je v resnici že imel. Pri tem naročilu niso bili zašilani donaci strokovnjaki. Ing. Gulič, šef tukajšnje drž. kontrole parnih kotlov, je opozoril tedanjo občinsko upravo, naj bi se vodovod elektrificiral. Elektrificirani vodovod bi veljal mestno občino pol milijona dinarjev letno manj kakor pa sedanji parni pogon. Za stornirano naročilo parnih črpalk bi bilo res treba plačati oooli 1.000.000 Din, ker so bile parne črpalke delno že montirane, vendar pa bi se ta znesek izplačal že v nekaj letih s prihranki, ki bi jih dosegel elektrificirani obrat. Ljubljanska inženjerska zbornica je imenovala tedaj posebno anknetno komisijo, ki se je po večini izrekla za mnenje ing. Guliča.

Prodrla pa je nasprotno mnenje, naj mestni vodovod obdrži parni obrat, za kar se je z vso vehemenco v dnevnem časopisu potegoval tedaj univ. prof. dr. Milan Vidmar.

Sedaj, po osmih letih, pa doživljamo, da bodo

morale parne črpalke, ki najbrž niti plačane še niso, prežgodev v pokoj, zakaj tudi sedaj se je izkazalo, da bi veljal mestno občino električni pogon mnogo manj, kakor parni. Mestna občina plačuje elektrarni Ceseň tok tako in tako pavšalno. Vsaka kilovatna ura, ki bi jo mestna občina v bodoče izrabila za električni pogon vodovoda, bi bila tako rekoč zastopaj.

Ako bi prejšnja mestna uprava znala ob pravem času elektrificirati vodovod, bi danes novega občinskega proračuna ne težila težka postavka 2.500.000 Din, znesek, ki bi bil že davno plačan, ako bi znali gospodje v »eri dr. Puca« ob pravem času gospodariti. Povrh tega pa bi bila že sedaj voda v Ljubljani mnogo cenejša in ne bi bilo treba, da klopjejo za industrijsko porabo!

Tak način gospodarstva je moral privedi mestno občino na rob propada, skoraj do bankrota, proti kateremu se mora z vso silo boriti sedanja občinska uprava.

Prav zaradi primera elektrarne — o kateri smo poročali zadnjič — in zaradi vodovoda, ker je tu najbolj očitno nemogoče gospodarstvo prejšnje občinske uprave, se je sedaj občinski svet postavil na stališče: V poslovanje mestne elektrarne in vodovoda (kakor seveda tudi vseh drugih mestnih podjetij), naj se ne vmešava nihče, ki ni za to poklican! Protekcije po občinskih svetnikih naj se nehajo. Vse posle naj opravljajo samo mestni inženjerji! Ti naj imajo vso odgovornost. Mestna uprava naj prepreči delo vseh drugih svetovalec, ker so ti predragi in ker nimajo odgovornosti. Direktor elektrarne in vodovoda naj ima polno moč, pa tudi odgovornost za finančno in tehnično stran poslovanja. Ako se bo to zgodilo, v bodoče ne bo več dubioznih zaostankov, kakor pri mestni elektrarni in ne takega nepreračunane gospodarjenja kakor pri mestnem vodovodu!

Razna gospoda, ki sedaj zabavlja čez občinski proračun, naj si ogleda te cvetke iz bivšega občinskega gospodarstva in kaj hitro bo spoznal, da v resnici boli zdravljenje takih ran, ki jih je mestni občini prizadelala prejšnja uprava. V kratkem bomo opisali še nekaj prav tako žgočih starih bolečin.

Celje

»Kraljevič Andrej — bo kumoval razvilju prapora celjskega strelskega okrožja. Strelsko okrožje v Celju je prejelo od maršala dvora obvesilo z dne 19. marca t. l., da je Nj. kr. Vis. knez namestnik blagovolil odobriti, da bo kumoval razvilju zastave strelskega okrožja v Celju, ki bo dne 3. maja 1936 Nj. kr. Vis. kraljevič Andrej.

»Materinska proslava bo danes ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice.

»Pevsko društvo »Celjski Zvon« bo priredilo še pred veliko nočjo dva koncerta. Na čevlno nedeljo bo popoldne v dvorani Ljudske posojilnice koncert slovenskih in ruskih narodnih in umetnih pesmi, na vel. pelek zvečer bo pa v opakiški cerkvi cerkveni koncert.

»Umrli sla Ocervik Franciška, 60-letna posestnica v Kočnici. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne od kopujskega mostu na okoliško pokopališče. V Zagradu št. 37 (žel. čuvainica 509) je umrla Kunstek Marija, 45 letna žena železniškega naslavljenca. Pogreb bo danes ob 4 popoldne od Gredarijeve brvi na okoliško pokopališče. Naj počivata v miru.

»Razširjena otroška bolezen. V zadnjem času se je precej razširila med otroki nevarna in doslej bolj malo poznana otroška bolezen, namreč očesna difterija. V lukajšnji bolnišnici se nahaja že več otrok, ki so zboleli za to boleznijo.

»Hišni posestniki bodo zborovali. V začetku meseca aprila bodo zborovali hišni posestniki za Celje in okolico. Dobili smo vabilo na ta občni zbor, žal pa pogrešamo na dnevnem redu točke, ki bi naznanjala, da bodo hišni posestniki razpravljali tudi o znižanju najemnin. Ker gredo vse cene navzdol, zato bi bilo pričakovati, da bi se končno omečali tudi hišni posestniki in plačam svojih najemnikov primerno znižali tudi najemnine.

»Dela na Vrazovem trgu. Delavci mestne občine se že nekaj dni mude na Vrazovem trgu, kjer bodo, kakor izgleda, popolnoma preuredili ograjo okrog pravoslavne cerkve.

Za veliko Celje si je manufakturna trgovina

Franc Dobovičnik v Celju

nabavila za spomlad in poletje 1936 ogromno množino vseh najrazličnejših vrst SUKNA, KAMGARNA in sploh vsa blaga za obleke od najcenejše do najfinije kvalitete

3 m modno sukno za kompletno od Din 75,- naprej

športno obleko

3 m modl polkamgarn za celo moško obleko od Din 120,- naprej

3 m Kamgarna za kompletno moško obleko od Din 195,- naprej

Nič več ni potreba kupovati moškega blaga od nepoznatih prodajalcev, ki vam prinesejo blago na dom ponudit, ker navadno supeč nasede.

Firma Dobovičnik ima nad 800 vzorcev sukna na zalogi, ima lastno tovarno za prešite odeje in perilo. — Občinstvo se naproša da si ogleda zalogo.

Nič ne ve...

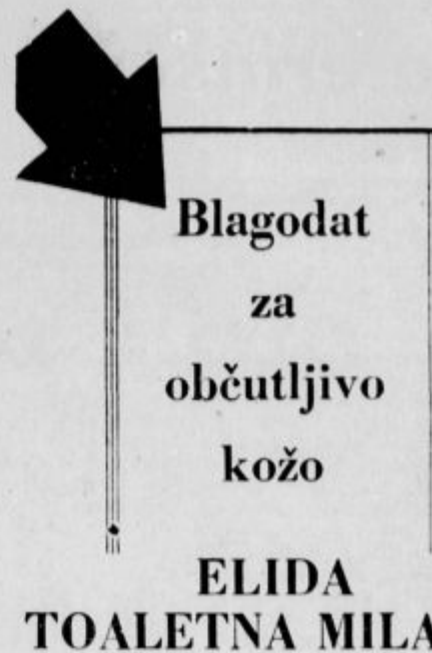
Celje, 24. marca.

Danes je sedel na zatožni klopi pred malim senatom star in nepopoljšljiv grešnik Vah Karel, sin posest. iz Buč, star 32 let, po poklicu »brezposelni pohajač«, kakor ga označuje obtožnica. Vah je bil že večkrat predkaznovan. V sedanjem slučaju mu našteva obtožnica sledeče grehe:

Vah je v noči od 15. na 16. avgusta v Drenskem rebru posestniku Belinu Filipu ukradel v vinogradu iz kleti 300 l vina. Dne 13. avg. je ukradel v Ortenci posestnici Bovhi Franciški sod, vreden 80 Din. V noči od 15. na 16. oktobra lanskega leta je v Dekmanci ukradel Neradu Francu razno obleko, perilo, čevlje in lovsko puško, v vrednosti 4290 Din. V noči na 6. decembra prejš. leta je v Žičah ukradel posestnici Moškoni Mariji kravo, vredno 1000 Din. Februarja letošnjega leta je pod lažno pretezo, da mu bo dobavil vino, izvebil od Mervarija Antona v Trbovljah 700 Din in tri sode, vredne 1200 Din. Decembra meseca lanskega leta je tudi pod lažno pretezo, da mu je ime Ignacij Poznič, doma iz Vojske, pripravil občinskega služitelja in živino-oglednika Peniča Ivana, da mu je izstavljal ogledni list na ime Ignacija Pozniča, ki ga je nato predložil občinskemu tajniku Mahiji Lenikarju v Podsedri, nakar mu je ta izstavljal živinski polni list, glaseč se na ime Ignacij Poznič.

Vah Karel je sin premožnih starišev. V zadnjih letih se je preživljal s pohajkovanjem in talvinami. Doleg že navedenih grehov ga toži tudi njegov oče, ker je dne 18. julija lanskega leta vlomil v sobo svojih starišev v Bučah in odnesel iz nje blaga za dve moški obleki in prevleko za divan v vrednosti 800 Din. V sobo, ki so jo imeli vohovi za goste, se je priklabil skozi okno, bil pa je obojen z vojaško karabinko. Pri delu ga je opazil njegov brat Franc, proti kateremu se je izrazil, da bi ukral le še več, če bi mogel.

Vah je v preiskavi priznal vsa dejanja. Ker se je začel zadnje čase obnašati malo čudno in se je tako vedel tudi pri današnji razpravi, namreč kakor bi bil neumen, je bil zaslišen tudi izvedenec, psihiatr g. dr. Pestonik, ki je izjavil, da je Vah za svoja dejanja popolnoma odgovoren in da je naveden simulant. Na vsa vprašanja je odgovarjal, da nič ne ve. Pa to mu ni prav nič pomagalo. Bil je obsojen na 7 let robije, trajno izgubo častnih pravic, po prestani kazni bo na moral za tri leta v prisilno delavnico.

Blagodat
za
občutljivo
kožo

ELIDA
TOALETNA MILA

Zaradi poskušene umora bo sedel tri leta

Filip Repnik, 25 leten fant, doma z Vrhpolja pri Kamniku, je kriminalen nesrečnik. Prava sirota, ki je zabredel zaradi slabe družbe na zločinska pota. Že zgodaj je izgubil mater. Leta 1927. je prišel najprej za malega hlapca k dobri mami Sitarjevi v Zgornji Siski. Bil je varčen, priden in trezen mladenič. Sitarjevi so ga imeli za svojega. Sedaj si pa Filip izprašuje vest in se kesa, sam pri sebi dostikrat misli: »Ko bi bil ostal priden, bi mogoče postal še gospodar na lepem posestvu Sitarjeve matere v Zgornji Siski.« Mati ima hčerko edinko. Filip je moral k vojakom. Po odsluženem kadreskem roku se je vrnil k Sitarjevim. A popolnoma spremenjen. Ni hotel več delati. »Delo je za tepec, raje grem beračit,« je sam pri sebi modroval. Ker je prav dobro poznal domače razmere pri Sitarjevih, se je nekoga dne splazil v kaščo, kjer je imela gospodinja med žitom zakopane tisočake in zlatino. Najprej je izmaknil 5000 din. Odjadril je na našo rivijero. Tu je nekaj tednov dobro živel. V drugič, ko mu je zmanjkalo denarja, se je vrnil in neopaženo izmaknil 15 tisoč dinarjev. Tretjič je iz kašče vzel kar 25 tisoč dinarjev in zlatnine za 5000 din. Krenil je na daljše potovanje proti Belgradu. Pomudil se je v Zagrebu, kjer je razspal denar ko kak baron. V Belgradu se je seznanil z neko deklino, ki jo je kavalirsko nagradil. Njemu pa je naklonila ljubezen. Naposled je bil 9. oktobra 1934 pred malim senatom obsojen Filip Repnik zaradi treh tatvin na 3 in pol leta robije. Takrat je Filip bil prav slaboten mladenič in ves moločast po obrazu. Kazen je preстал v mariborski kaznilnici. Sedel je že 16 mesecev, ko je prišla amnestija. Izpuščen je bil pogojno, da ne zagreši tri leta nobenega delikta iz kristoljubja.

Filip Repnik je bil 15. februarja letos izpuščen iz kaznilnice. Bil je brez strehe in kruha. Krenil je proti Zgornji Siski in 20. februarja se je pri belem dnevu splazil v kaščo posestnice Sitarjeve v Zgornji Siski. Namen je imel, da bi si poiskal kaj jestvin in mogoče še kak zaklad. Gospodinja pa ga je opazila in prepoznala. Bežal je, kmalu so ga prijeli.

Državni tožilec je Filipa Repnika sedaj obtožil zločina poskušene vlomne tatvine. Pred malim senatom, ki mu je predsedoval s o s. g. Ivan Brelih, je obtoženi Filip vse lepo priznal. Izgovarjal se je neposredno, da je bil gladen in brez sredstev.

Kakor je bil prvič pred senatom ves slaboten, bolhen in moločast, tako je danes stal pred sodniki zdrav, krepek in rdečelichen.

Mali senat je Repnika obsodil na eno leto robije zaradi zločina poskušene tatvine. Repnik je sodbo sprejel. V kazen se mu vteje preiskovalni zapor od 20. februarja naprej. Odsedeti pa bo moral še prvo kazen v ostanku.

Gozdni požar pri Celju

V nedeljo so opazili v Celje se vračajoči izletniki, da gori gozd na Humu pri Kostnici. Opozorili so takoj bližnje sosedo, ki so pohiteli in omejili ogenj ter za silo pogasili. Žal pa se pozneje niso več brigali zanj. Večar pa je hudi veter ponovno razpihal setlečo suhljad, tako da je kmalu ves gozd bil v ognju. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Celja ter s pomočjo sosedov požar omejili, vendar ga zadušiti niso več mogli zaradi močnega vetra. Tako je okoli tri joha gozda postalo žrtev požara. Škoda znaša več tisoč dinarjev in jo je na samem mladem drevju nad 5000 din. Gozd je last posestnikov Veselaka iz Leveca in Škorjanca ter Planinska iz Kostnice.

Poročnik Bobby

Ta film je izzval na Duna u pod naslovom »Der Teufelskerl« barjo smeha in žel ogromen uspeh!

Za smeh in kratak čas: Adela Sandrock, Georg Aleksander, Carl Anton in drugi!

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri TELEFON 22-21 KINO UNION

Maribor

Inštalacija novega stolnega kanonika dr. Ostrca

Maribor, 24. marca.

Danes dopoldne se je vršila v mariborski stolni in mestni župni cerkvi slovesna inštalacija novega stolnega kanonika dr. Alojzija Ostrca. Ob sedmih je bil slovesen vstop v stolnico, nakar so sledili inštalacijski obredi, ki jih je ob asistenci izvršil prevzvišeni g. škof dr. Ivan Tomažič. Po svečani prisegi novoinštaliranega stolnega kanonika in izročitvi kanoniških insignij je bila slovesna sv. maša, ki jo je daroval novoumeščeni g. kanonik in ki se je zaključila z zahvalnico. Pri sv. maši je pel pevski zbor bogoslovcev. Slovesnostim je prisostvovalo tudi mnogo vernikov. Naj bi delovanje novega stolnega kanonika spremljal vsespovsod božji blagoslov!

□ Studenci pri Mariboru. Krvave priprave k občinskim volitvam. V petek, dne 20. marca t. l., sta kandidati socialistične liste Kalohove Pavalec in neki Čeh z nožem napadla g. Bendeta in ga ranila v glavo. Pri tem sta kričala: »Studenti morajo ostati rdeči!« Mimogredečega raznašalca listov, ki je hotel oba nasilna divjaka pomiriti, sta vrgla ob tla in ga suvala. Prav po boljševisko! Studenti! Ljudje, ki vsiljujejo svoje naziranje z nožem v roki, ne spadajo na vodilna mesta občine!

□ Občni zbor karitativne zveze se je vršil v ponedeljek popoldne v stolnem župnišču. Vodil ga je predsednik prof. Ivan Prijatelj, kot zastopnik lavantinskega vladike pa je bil navzoč stolni dekan dr. Cukala. Obirnejše poročilo o plodonosnem delu za bližnjega bomo še priobčili.

□ Ljudski oder. Jutri zvečer ob 20 sestanek na odru. Vsi!

□ Materinski dan v čast Slomškovi materi je danes popoldne ob pol 3 v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Spored: Recitacija »Slomškova mati«, deklamacija »Slovenski materič, recitacija »Deček — mati«, govor, deklamacija, otroški nastop »Tri mamice«, recitacija »Materina povest — Smrt na Slomu«, simbolična slika »Pozdrav materam«, klavirska točka »Gor čez izaro...« — Sedeži so po 5 Din, tojščica po 2 dinarja.

□ Veliko delo Društva za podporo revnih učencev. Te dni se je vršil občni zbor Društva za podporo revnih učencev, ki je prikazal veliko delo v preteklem letu. Obdarovanih je

bil vsak dovoz silno otežkočen in zamuden. Tako je trdnjava Przemysl v teh dneh priskočila III. armadi na pomoč in je iz svojih rezerv, ki so bile namenjene samo trdnjavijski posadki, dajala prehrano in municijo, ki je za pozneje zaradi novega in nepričakovane hitrega umika avstrijske armade izpred Przemysla niso mogle več nadomestiti.

Dne 2. novembra 1914 so Rusi s silnim topovskim ognjem omogočili svoji pehoti, da je pri Jaroslavu prodrla avstrijsko fronto in tako pritislila III. avstr. armado ob trdnjavijski zid. Grozila je nova velika nevarnost, da bi Rusi obkolili in uničili velik del te armade. Zato so se avstrijske armade zaradi te sijajne ruske strategične poteze začele čez noč na vsej fronti umikati z največjo naglico zopet proti zapadu. — Tokrat je bila avstrijska armada prisiljena oditi daleč nazaj, na črto Krakov-Dunajec-Chenstochow, kjer se je utaborila v novih postojankah.

Dne 8. novembra 1914, pa je bila trdnjava Przemysl zaradi tega umika avstrijskih vojsk v drugo sama sebi prepuščena, od Rusov pa na novo obkoljena ter dokončno hermetično zaprta.

Močna ruska XI. armada, ki bi drugače mogla brez dvoma odločujoče in zmagovito nadaljevati s svojim prodiranjem proti zapadu, je bila sedaj vezana na številne izpade przemyslske posadke, ki je štela okrog 100.000 borcev.

S tem je trdnjava Przemysl v drugo v tej vojni začela izpolnjevati svojo strategično vlogo.

Skoraj polnih 6 mesecev je trdnjava Przemysl vršila svoje strategično poslanstvo, dokler se ni

končno kot osamljen otok v ruskem morju, s svojo sestradano in izmučeno posadko predala ruski vojski.

V mesecu januarju 1915 je nastopila kriza v prebrani przemyslske vojske, začelo se je veliko stradanje, kakor jih je le malo zaznamovanih v vojni zgodovini, ki se je končalo z žalostnim soncem.

Dne 22. marca 1915 je padla trdnjava Przemysl v ruske roke!

Bitka pri Przemyslanju! — Prvo srečanje z Rusi! Vlak za vlakom je dovažal v Galicijo dne 18. avgusta 1914 vojaške skupine 3. armadnega zbora avstrijske vojske. — Polki ljubljanske domobranske divizije so se izkrcavali na postaji Stryj, ob reki Istega imena, odkoder so odhajali v odredena mesta v začasni bivak, kjer se je zbirala cela divizija.

Dne 18. avgusta — kako naključje, — takrat cesarjev rojstni dan, je bil dan popolnega sončnega mrka. — »Nič kaj dobro znamenje,« smo rekli, — »še sonce skriva svoj obraz, to bo slab začetek!« — Naš polk se je utaboril severno od mesteca Stryj na polju proti selišču Uherovo, kjer je bil stan divizijskega poveljstva; daleč naokrog po poljih pa je mrgolelo vse polno vojaštva vseh vrst orožja, saj se je zbiral tukaj ves 3. armadni zbor naših slovenskih moč in fantov, Kranjcev, Primorcev, Korošcev in Stajercov, sam krasen človeški material, katere je Avstrija poslala v boj proti slovenskim Rusiji, ki je prihajala, da dokončno osvobodijo slovenske narode in jih kot svobodne priključi v veliki Vseslovanski uniji. — Marsikatero od nas je bilo tesno pri sreč, videč pred seboj

vsiljen bratomorni boj, toda treba je bilo molčati, pa v tistem Boga prositi zmage slovenskega orožja. Zavedali smo se, da mora biti to poslednje prelivanje krvi med krvnimi brati, ki jih je tuja sila poslala v bratski boj! —

Tako smo pričakovali težke ure, ko je prišlo povelje, da se zbrana armada dvigne na bojni pohod.

Dne 22. avgusta 1914 dopoldne pride torej povelje, da naj se zbrane divizije nemudoma dvignejo na vojni pohod proti severu in sicer v pospešenem maršu proti mestu Przemyslanju ob reki Lipa. — Nihče ni vedel, kje se bomo prikrili srečali z Rusi. Krožile so le vesti, da so Rusi že zavzeli obe mesti Brody in Tarnopol in da se od prodirajo v notranjost Galicije. — V taki neodločnosti so se premikale nepregledne kolone po cestah in poljih, bližajoč se uri, ko bodo zagrmeli prvi streli, ki bodo otvorili začetek krvave vojne. — Neka nemirna radovednost je bila med vojaki, ki so, težko obloženi z municijo in vojnimi proviantom, korakali po razgretih galikijskih tleh. — Dragomci so žvlgali z raznimi povelji od kolone do kolone, oči pa so se ozirale po zraku, kjer je krožilo izvidno letalo. Proti večeru tega prvega dne se je visoko in daleč pred nami pokazalo tudi prvo rusko izvidno letalo, ki je krožilo kot orel v sinjih višavah nad avstrijskimi kolonami, ki se je na prav hitro zopet oddaljilo v severni smeri. — Pojav tega ruskega izvidnika, — ter uganka, — kje so ruske armade, ki morajo biti že nekje blizu nas, sta silila avstrijsko vojaško vodstvo k opreznemu napredovanju. (Dalje.)

Daniel Omerzu:

Vojna v Galiciji

Tri močne ruske armade so bile ob zidovih te trdnjave zadržane, ki bi sicer z vso svojo silo zasledovale umikajočo se avstrijske armade. — Z nepopolno hrabrostjo so Rusi naskakovali vzhodne utrdbne te trdnjave, tako da so se že v osmih dneh teh strašnih borb začeli kazati ruski pozitivni uspehi, ki bi mogli postati za trdnjavo usodni, ako bi ne bila prišla na pomoč avstrijska vojska, katero je poklical poveljnik trdnjave general Kusmanek. — Preurejena in odpočita ter ojačena tudi z deli nemške vzhodne armade, je avstrijska vojska s pospešenimi pohodi spet začela prodirati proti vzhodu, da še pravočasno dospe do Przemysla in požene Ruse nazaj.

12. oktobra je avstrijska vojska dosegla zopet trdnjavo Przemysl, medtem ko so se Rusi umaknili brez večjega odpora na vzhodno stran trdnjave, toda tako, da so ostali v bojem stiku z vzhodnimi utrdbami trdnjave. Zapadna stran trdnjave je bila sedaj zopet prosta in je bila zopet v zvezi z zaledjem. Vzhodna stran z vsemi utrdbami pa je ostala tik za armadno bojno fronto, ki je tičala na črti Jaroslav-San-Przemysl-Novo Miasto ter prelaz Dukla v Karpatih. Ker je bila železnica proti zaledju razdeljena, ceste pa so bile zaradi dolgotrajnega jesenskega deževja vse razmečene in uničene, je bila III. avstrijska armada, ki je stala na tej črti, v hudih borbah z Rusi, z živili in drugim proviantom zelo slabo oskrbovana, ker je

Materinski dan na Švedskem

Materinski dan je prav za prav doma na Švedskem, od koder je ta lepa navada prišla tudi v južno Evropo. Najbolj se je praznovanje materinskega dne zaneslo v južno Evropo takoj po vojski, ko so se vračali v domovino vojaški raznih narodov, kateri so na poti domov na Švedskem spoznali ondodne lepe navade. Švedi pa obhajajo materinski dan še le zadnjo nedeljo meseca majnika. Kdor je kdaj doživel, kako ta narod časti svoje matere, tega nikdar več ne pozabi. Naslednje vrstice posnemamo iz poročila nekega uslužbenca, ki je na Švedskem obhajal materinski dan.

Tam, kjer med Oeresundom in Kattegatom švedsko predgorje Kulla kakor prst kaže tja v leselajne se morje, mole iz morja čudno gole skale in prežeče čeri, granitno skalovje in v skalo vsekane globeli, katere se spenjajo iz jasne globine širokega, temnozelenega nordijskega morja. Prav na koncu tega polotoka pa stoji največji švedski svetilnik Kulleas Fyr.

Kadar začne sever bežati pred vesno in vedno bolj gorkim solncem, tedaj se gozdovi gorovja Kulla oblečejo v praznično se iskreno pomladno obleko. Tedaj kulenske ribiške vasice izlože svoje majkane lučice v majsko zeleni svet, kakor bi otrok izlozil svoje igrače iz skatlice. Po širokih rebreh razpenjajo trnjolice svoje srečano in snežno belo cvetje, kakor bi razgrinjale bel poročni pajčolan. In kadar se je broza, najljubše drevo Švedske, zagrnila v svoje mlado listje, ki se iskri kakor srebro, tedaj na Švedskem praznujejo materinski dan.

Pred hišami na visokih drogovi vira modra švedska zastava, prekrizana z rumenim križem. Vihra nad velikimi modrimi dremajočimi cvetlicami, ki so kakor zataknjene v pomladni vonj

zemlje. Na materinski dan zjutraj te modre cvetlice prve pozdravijo matere, ko domači materam prinese kavo k postelji. Na pladnju je kava, okoli in okoli pa venec teh modrih cvetk. Središče dneva pa je hod švedskih mater v cerkev.

Naš stari Petersen je potegnil kvišku zastavo, katera naj bi pozdravljala tudi ven na morje, koder so na svetlih valovih drsele ladje kakor ubajajoče misli. Njegovi fantje so bili zunaj na morju ter bodo pluli mimo. Starček, ki je bil v mlajših letih gozdar na grašini Krapperrup, je dal zapreti vozove, da bi se matere v veseli vožnji lahko peljale skozi solnčno majniško jutro v cerkev sosedne vasi Brunby. Stari hračti in krasni drevo-redi so nam tam pokazali najlepši gosposki dvorec, v katerem stoluje ena izmed prvih in najstarejših plemenitaških rodov Švedske, rodovina Guldensjörnov. Rdeča zgradba z velikimi rumenimi zvezdami.

Okoli pristne švedske vaskerke z značilnimi belimi zvoniki vise sence starih dreves. Tu so se pozdravile matere, ki so prišle iz okoliških vasi k slovesni službi božji. In na majhnem pokopališču so stale ob grobovih marsikatero matere.

Zvečer smo sedeli na pečinah ob morju. Nežno so se vozili galebi, katerim je morje domovina in življenje, nad tiho šumečim morjem. Bleščeča se jadra so kakor plitvi letela skozi mrak. V grmovju je zapel slaver in mnogi drugi so mu odgovarjali iz mraka. Neudno so se glasili, spreminjajoče svoje veselje v pelje. Slavčeva pesem se je dvigala iz tisočih speh cvetov in je izginjala nad sanjajočimi vodami Severnega morja — kakor se je dvigal in izginjal švedski materinski dan v nastopajoči brezsenčni beli noči.

Pri Prahnuhaimu se je prevrnil z mostu v reko Meino tovorni avtomobil, ki je vozil iz Frankfurta ob Meinu. Soferja je ubilo.

Časnikarji so se zgubili v katakombah

Pariski časnikarji so oni dan imeli veliko smolo. Napravili so izlet v podzemeljske katacombe. Pariskim časnikarjem se je pridružil še nekaj mednarodnih zastopnikov tiska. Vseh je bilo 40. med njimi celo nekaj žensk.

Znano je, da so pod Parizom velike katacombe, v katerih so podzemeljske zgradbe. V teh podzemeljskih prostorih prebivati pa ni nič kaj prijetno, ker je tam poleg druge golazni vse polno gnusnih podgan. Tamkaj, kjer so te katacombe, so zgoraj tudi ostanki svetovne razstave iz leta 1900. Razstava sama je že docela izginila, pač pa so stali ostanki podzemeljskega rova, v katerem je med svetovno razstavo bil razstavljen rudnik. Ta rudnik je imel čedno zgrajen vhod ter je bil znotraj lepo opremljen ter s kulisami pregrajen. Da se je ločil od drugih katakomb, kamor obiskovalci razstave niso mogli zaiti. Toda tiste kulise so že davno segnile, tako da rudnika nič več ne loči od drugih katakomb.

Časnikarji so torej veselo šli v globotino, ne da bi se brigali, kako se bodo vrnil. Zanašali so se pač na svoje vodstvo, katero jih bo gotovo po pravi poti zopet privedlo na svetlo. Vsa skupina je imela s seboj jamske svetilke, s katerimi so si svetili. Ogledovali so si stranske rove, na kar so mirno nadaljevali pot po glavnih rovih, vedno naprej. Ko so končno ugotovili, da so prišli že dovolj globoko pod zemljo, so se domislili, da bi bil čas vrniti se. Sedaj pa so ugotovili, da ni nihče vedel, kje prav za prav so. Po kratkem posvetovanju so začeli raziskovati stranske in glavne hodnike, dokler niso uvideli, da so zašli v zagato. Celi dve uri so sedaj iskali izhoda. Sistematično so začeli prehojiti pot zaznamovati s papirnimi odrezki. Nazadnje pa so bili čez dve uri ravno tam, kjer so začeli pred dvema urama.

Vsi obupani so se že začeli pripravljati, da bi prenočili pod zemljo med podganami. Naenkrat

se je v daljavi nekje pokazal medel svetlobni žarek, ki je prihajal vedno bliže. Prišel je s svojo svetilko neki delavec, ki je delal zunaj med razvalinami. Videl je časnikarje, ki so šli v katacombe. Ker jih dolgo ni bilo nazaj, se mu je to čudno zdelo ter jih je šel iskat. Prišel je torej ravno prav, da jih je rešil neprijetnega prenočevanja med podganami.

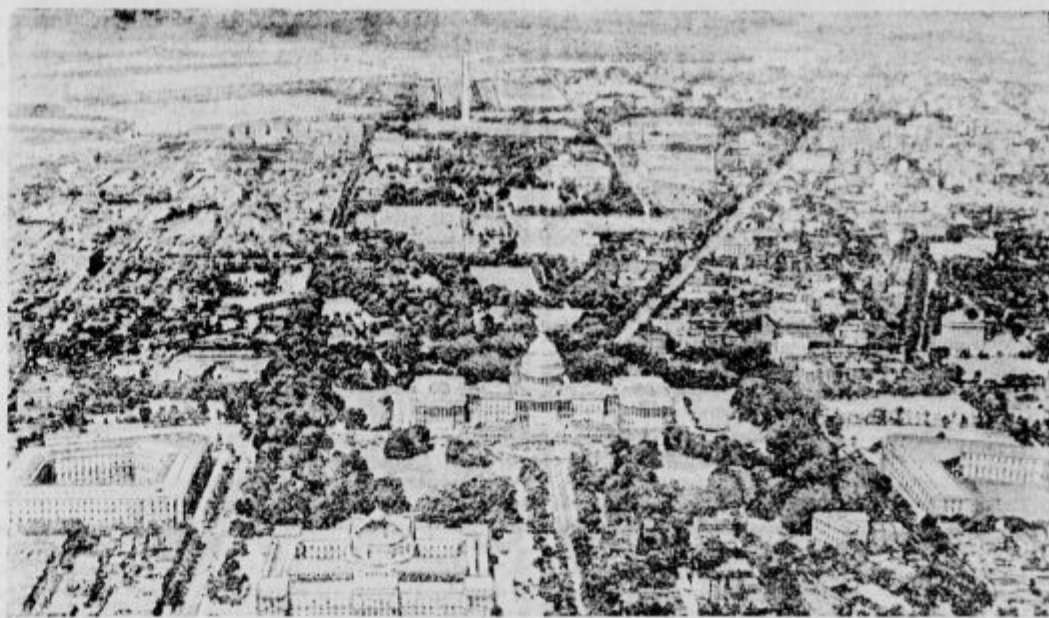

Slovečki Rickett, angleški petrolejski industrijec, je prišel v Addis Abebo. Čeprav docela molče o namenu njegovega prihoda, vendar je javnost prepričana, da je prišel v diplomatski misiji k negusu.

Židovski mesarji na Poljskem. Na naši sliki vidimo židovske mesarje, ki gredo v klavnico v Vilni. V Nemčiji so židovski mesarjem prepovedali klati živino na židovski način, češ, da se na ta način živina preveč muči. Sedaj je tudi poljski državni zbor sklenil zakon, da se sme živina na židovski način klati le za potrebe židov. S tem je odstranjen monopol židovskih mesarjev in živinskih trgovcev na Poljskem.

250 milijonov dolariev škode

Washingtonu grozi povodenj. Ker je reka Potomac, ki teče skozi glavno mesto Združenih držav Severne Amerike, silno narasla, je mesto v nevarnosti. Zlasti tisti del mesta, kjer so vladna poslopja, je zelo ogroženo. Važne akte so iz spodnjih nadstropij že začeli reševati v gorenilo. Na naši sliki vidimo pregled washingtonskega vladnega dela z reko Potomac v ozadju.

Povodnji v nekaterih državah Severne Amerike so bile tako velike, da vode še nikdar niso bile tako visoke. Iz Newyorka poročajo, da so povodnji 20. t. m. obiskale še nove kraje. Samo v 11 zveznih državah je utonilo 163 ljudi, med njimi 90 v državi Pennsylvania in 21 v Zahodni Virginiji. Vsega skupaj je po dosedaj znanih podatkih brez strehe 300.000 ljudi. Od teh jih je kakih 70.000 iz zahodnega dela države Pennsylvania. Po površni cenitvi znaša dosedanja škoda kakih 250 milijonov dolarjev (kakih 10 milijard dinarjev).

Vode v Johnstownu in okoli Pittsburga so začele padati, zato pa je reka Ohio začela še bolj

narasčati ter zalila mnogo mest ob svoji strugi. Ta mesta so ostala brez plina in luči. Pa tudi pitne vode ne primanjkuje po vseh poplavljenih krajih. Zato je nevarnost kužnih bolezni zelo velika.

V trgovskem delu mesta Wheeling, ki leži v Zahodni Virginiji, so hiše do 3 m v vodi. Mesto Harrisburg, ki je glavno mesto države Pennsylvania, je vse pod vodo. Povsod se prebivalci selijo iz svojih stanovanj in beže na hribe. Tudi dolina Delaware je vsa pod vodo, enako je pod vodo tudi mesto Trenton, glavno mesto države New Jersey.

Klub copatarjev in lažnjivcev

Anglija je dežela, kjer imajo vsakršne klube. Skoro vsak dan ustanavljajo nove, kateri imajo v svojih pravilih najbolj čudne pogoje za sprejem. Največ takih čudnih klubov pa je v grofiji Yorkshire.

Najnovejši tak klub v tej grofiji je »klub copatarjev«. Člani so sami taki zakonski možje, katere njihove žene komandirajo. Sedež tega čudnega kluba je v Halifaxu. Čeprav ta klub ne živi še dolgo, vendar ima že baje zelo veliko članov.

V Halifaxu imajo že delj časa »klub duhovno sorodnih beračev«, ki je brez dvoma najbolj čuden klub na svetu. V Huddersfieldu imajo sloveč »klub lažnjivcev«, ki menda slovi po vsej Angliji. Nam se kar zdi, da je podružnica tega kluba ustanovljena tudi v nekem ljubljanskem lokalu, odkoder zadnje čase člani tega kluba razširjajo po vsem Slovenskem najbolj bedaste in alarmantne »novice«: o dogodkih, ki jih nikdar ni bilo. V Sheffieldu imajo »klub debeluhov«, v Bardfordu pa »klub možakov«, ki so najmanj šest čevljev visoki. Pri nas bi pa brez dvoma zelo cvetel »klub političnih bedakov«, ki bi bil podrejen podružnici »kluba političnih lažnikov«: s sedežem nekje sredi Ljubljane.

Hitlerjev odposlanec pl. Ribbentrop je bil v Londonu pol ure v avdijenci pri kralju Edvardu. Na sliki ga vidimo s svojim spremstvom, ko zapuščata kraljevo palačo.

»Glejte no, gospod kapitan, saj ti ljudje niso tako divjaški, ker nam celo vodo grejejo, da se bova okopala...«

SLOVENEČ

pred 60 leti:

v soboto 25. marnja 1876.

Deželni zbori. Poreški zbor je zavrgel predlog, da bi se škoda, ki jo je trtna uš napravila, plačala iz deželnega zaklada.

Politični pregled.

Dunajska vlada je zapovedala konfiscirati za Črnogoro namenjena orožja. Avstrija ni prepovedala orožja izvaževati v druge dežele, Črnogora se s Turki ne vojskuje in se ji tudi ne sanja z Avstrijo prirediti sovražstva. Kakor se ravna s Črnogoro, že presega nepristranstvo in pomenja podpiranje Turkov.

Z jugoslovanskega bojišča se poroča, da se bo turška trdnjava Nikšić morala zaradi pomanjkanja živeža vstajnikom vdati, če ji kmalo ne dojde pomoč. Iz Bosne je zopet prišlo okoli 700 begunov na avstrijsko stran in vse prizadevanje Molinaryevega spravi jih nazaj bilo je zastoj.

Rusija je deželo Kokandsko združila s svojimi posesti in obenem tudi polastila se polotoka Koreja v izhodni Aziji. Lahko se tedaj ume, da hoče knez Gorčakov rešitev zadev turških še nekoliko zavleči.

Domače novice.

(Sodnijska obravnava) o tožbi državnega pravdnikstva zoper J. Aleševca in g. J. Krajca, odgovornega za Blaznikovo tiskarno, se je včeraj pri okrajni sodnji ljubljanski končala srečno za oba obtožena, ker ju je sodnja za nekriva spoznala.

(C. k. deželna vlada) je prepovedala nabiranje oklica narodnega volilnega odbora do volitev po voglih in dovolila le prilepljenje listov, na katerih so sami kandidati. Nemčurski stranki pa prvega ni prepovedala. Kako se vjema to?

Razne reči.

— Slovenski nauki na Dunaju. V zimskem polletju 1875—1876 je profesor Miklosich na vseučilišču dunajskem razlagoval o staroslovenski slovnici 3 ure, o slovanski narodni poeziji 1 uro in o nekaterih točkah slovanskega glasoslova 1 uro na teden. Poslušatelj je bilo 25. Profesor Šembera je učil povestnico staročeške književnosti 2 uri, novočeško skladnjo z dejanskimi vjami 1 uro in slovnico novočeško 3 ure; poslušalec je imel 56. Novo došli učitelj Jan. Holovacký je razlagal slovnico rusko 3 ure v tednu 18 poslušalec. Jezik poljski in jezik jugoslovanski čakata še svojih učiteljev!

»Kaj vam pa je, gospa?«
»Nisem omožena, gospod doktor, sem se go-spodičala!«
»To je torej vaša bolezen, kaj ne?«

★
»Dober dan, gospa! Včeraj sem srečala vašega moža, pa me ni videl.«
»Vem, mi je povedal.«

»Otroka, zakaj se pa vedno pričkata? Ali ne moreta biti složna?«
»Saj sva, mamica, oba hočeva imeti večje jabolko.«

»Povejte mi no, gospa, zakaj neki je vaša hčerka vzela tako boječega človeka za moža?«
»Saj takrat, ko sta se vzela, še ni bil tako boječ.«

»Kako oložno danes šumi reka, Janko.«
»Saj ni čudno, Emica! Poprčile sem namreč vrgele v vodo tisti štrukelj, ki si mi ga danes spekla.«

Preskrba Ljubljane z mlekom

K nadaljevanju članka pog zgorajmim naslovom z dne 4. marca t. l. zopet nekaj misli, kako pomagati kmetovalcem do zvišanja cene mleka, a ljubljanskemu konzumentu do prvo-vrstne kakovosti mleka. Ugotovili smo, da radi neorganiziranosti ostane ves dobiček pri pro-daji mleka nekako na cesti, na podplatih, na obrabi voz in konjev, torej na nepotrebnem in neracionalnem trošenju človeške in druge energije. Videli smo, da je obojestransko, tako za kmetovalca kakor tudi za konzumenta nuj-no, da se preskrba Ljubljane z mlekom organizira.

Mogoče v nobeni drugi kmetijski panogi ni organizacija združništva potrebnejša, kakor baš v mlekarstvu. In tudi tukaj imamo v mi-slih mlekarke zadruge. V vsem dobavljalnem rajonu, t. j. 15—20 km oddaljenosti od Ljublja-ne, naj bi se osnovala mlekarke zadruge. Mle-karska zadruga naj bi bila v vsaki večji vasi. Naloga teh združenj bi bila sprejemati od svojih članov-kmetovalcev mleko, ki ga zadruga samo na vodnem hladilniku ohladi in pripravi za oddajo skupni mlekarji v Ljubljani. Nadalje bi vršila kontrolo mleka nad svojimi člani ter izplačilo in potrebno hlevsko kontrolo.

Ureditev teh mlekarških združenj je kaj enostaven. Rabiljo prav majhen prostor, kjer stoji hladilnik in kjer so pripravljeni vrči. In-vesticija je malenkostna, ker nabavi se treba le vodni hladilnik in aparaturu za kemične analize mleka. Povprečno delo v taki zadrugi je na dan urica dela za enega nastavljenca pri zbiranju in zapisovanju ter pri preizkušanju. Za ta posel bi si moral nameščene pridobiti po-trebno strokovno usposobljenost.

Vse te dobavljalne mlekarke zadruge pa bi se organizirale v skupno dobavljalno mle-karsko zvezo. Naloga te zveze pa bi bila, za-stopati koristi svojih članic pri vnovčevanju mleka in skrbeti za potreben pouk pri pri-dobivanju mleka kmetovalcem. Nadalje bi do-bavljalna mlekarška zveza morala skupno z mestno občino ljubljansko ter z gmotno in mo-ralno podporo združnih zvez ter banovine urediti v Ljubljani veliko osrednjo združno mestno mlekarjo. V tej mlekarji bi bili torej v glavnem trije gospodariji: Mlekarška zveza, ki štiti koristi svojih članic oz. kmetovalcev, mestna občina, ki zastopa interese ljubljans-kega konzumenta ter združne zveze in ba-no-vina kot nevtralen vrhovni razsodnik v even-tuelnih sporih prvih dveh.

Taka združna mestna osrednja mlekarja bi poslovala s približno 20—25.000 l dnevnega mleka. Morala bi biti tehnično najmodernejše urejena, imeti svoj lasten vozovni park, s katerim bi s približno 0,05 din stroškov za liter mleka zvozila vso množino v Ljubljano. Za-poslevati bi morala razven strokovnih delavcev še lastnega živinodravstva, ki bi stalno nad-zoroval vse hleve, istaklo tudi za svoj labora-torij inženjerja kemije ali pa specialista in-ženjerja agronomije.

Finančna plat ustanovitve take mlekarne ne bi bila niti tako težavna, kakor na prvi pogled izgleda. Stroški se razdelijo na tri raz-lične skupine. Mlekarška zveza bi lahko pri-spevala združne deleže članov kmetovalcev, ki bi bili v današnji krizi sicer za kmete pre-cej veliki — 100 din na vsako kravo. Če pa kmetovalec lahko ta delež plača tekom dobe prvega leta, in to z odbitkom pri plačilu od-dane mleka, bo to breme radevolje vzel na svoje rame. Pomisliti moramo, da polovica kmetovalcev okraja Ljubljane-okolice danes nima priložnosti vnovčiti svojega mleka, ali ga pa vnovči le delno. Nadalje po mesečni odbi-tek za delež še vedno manjši, kakor je danes razlika pri ceni, ki jo plača mlekarica in ka-kor jo bo plačala osrednja mlekarja, oziroma njegova mlekarška zadruga. Radi tega bo tak prispevek vsak razumen gospodar radevolje dal.

Mestna občina ljubljanska že dosedaj v mali Ljubljani nikakor ni bila v stanju nad-zorovati mleka, oziroma dobavitelje in proda-jalce. Videli smo, da je v l. 1935. bil vsak pro-dajalec mleka v vsem letu kontroliran le en-krat, in še to samo enostransko. Občina bi mo-rala za kontrolo mleka imeti na razpolago vsaj tri strokovne moči. To bi pa povišalo njen pro-račun za letnih 60.000 din. A vendar je ob-čina svojemu prebivalstvu dolžna preskrbeti dobro in zdravo mleko. Vred tega je pač naj-boljša rešitev, da občina podpre ustanovitev take mlekarne in ji denarno pomaga, za kateri denar na drugi strani dobi od gospodarsko dobro fundiranega podjetja zanesljivo vrnitev obresti in s časom tudi povračilo kapitala.

Naloga in namen združnih zvez je pod-pirati vsako zdravo združništvo in je brez

dvoma, da bi tukaj našli polno razumevanje. Banovina bi pa pri taki organizaciji s potrebnim razumevanjem pomagala mlekarško za-družništvo za 100% in dvignila gospodarsko moč včlanjenih kmetovalcev. Obenem bi s tem pridobila v banovinski podjetje, ki bi bilo zmož-no izvažati v slučaju konjunkturalne vsake mo-žine mleka, a potem katerega bi lahko izvedla tudi v teh časih eksport masla. Pomisliti mo-ramo, da po likvidaciji Osrednjih združnih mlekarji in velike zasebne mlekarne v Mari-boru danes vsa banovina ne premore nobene mlekarne, ki bi bila zmožna eksporta v večjem obsegu. Obenem pa bi ta mlekarja bila prvi začetek k načrtnemu gospodarstvu na polju mlekarstva. Banovina bo pa morala, ako boče, našemu kmetu pomagati, intenzivneje delovati z roko v roki z mlekarškim združništvom, da ne bo naš doležen, notranjski in štajerski kmetovalec redil živino le, da mu da potreben gnoj za njive, ampak, da bo lahko vnovčil glavni proizvod živinoreje, t. j. mleko. Če bi se po-leg tega, še banovina udeležila na ustanovitvi združne mestne mlekarne, bi z minimalnim stroškom naredila več, kakor pomagajo razne podpore vsakoletnih desetisočev dinarjev po sameznim malim zadržam.

Vem pa in sem prepričan, da ta idealna rešitev problema ne bi bila vsem všeč. Predvsem bi bili proti taki rešitvi razni dosedajni pre-kupci ter morda tudi kmetovalci najbližje okolice mesta Ljubljane. Medtem, ko ne čutim dolžnosti odgovarjati prvim, opozarjam druge, da je v znatni meri vsled medsebojne konku-rencije 600 ljudi padla cena mleku v zadnjih štirih letih za 45% (sporedno z njo tudi ka-kovost), a da je v sedanjih razmerah neorgani-ziranosti pričakovati nadaljni padec cene v letošnjem polletju od 2 din na 1,50 din. Ako ti kmetovalci raje vozijo mleko po zadnji ceni (1,50 din) v Ljubljano, kakor na, da ga oddajo doma v svojo mlekarško zadrugo, potem je na mestu, da predložimo eventualni rešitvi naspro-tujejo ter s tem škodujejo sebi in vsem so-sednjim kmetom. Konzument v mestu Ljubljani bi pa pri taki organizaciji oskrbi z mlekom pridobil najmanj za polovico boljšo kakovost.

Naša zunanja trgovina v februarju

Iz objavljenih uradnih podatkov finančnega ministrstva je razvidno, da je naš uvoz znašal v februarju letos 293,8 milij., izvoz pa je znašal februarja letos 215,0 milij. din.

Gibanje naše zunanje trgovine nam kaže tale tabela:

	Uvoz		Izvoz	
	1935	1936	1935	1936
januar	256,7	342,5	267,8	288,8
februar	228,9	293,8	237,4	215,0
december	336,7		351,7	

Iz tega pregleda je razvidno, da je bila naša zunanja trgovina v februarju letos pasivna za 78,8 milij. din, januarja pa za 53,7 milij. din, dočim je bila februarja lani aktivna za 8,5 milij., januarja pa za 11,1 milij. din, skupno torej v prvih dveh mesecih 1935 aktivna za 19,6, letos v prvih dveh mesecih pa pasivna za 132,5 milij. din.

Glavni predmeti uvoza so bili v februarju letos (v oklepajih podatki za januar 1936): aurov bombaž 13,45 (23,94), bombaž. predivo 33,97 (37,9), bombaž. tkanine 14,9 (10,16), razni izdelki iz železa 14,6 (11,4), volna 3,6 (10,25), volneno predivo 8,34 (9,3), volane tkanine 18,75 (9,37), svil. prediva 10,4 (8,3) kava 4,45 (5,7), premog 3,0 (10,7), stroji, orodje in aparati 11,7 (14,6), elektrotehnični pred-meti 6,2 (7,16), prevozna sredstva 11,5 (6,4) mili-jonov dinarjev.

Izvažali pa smo: tobak 22,24 (—), konjorja 9,5 (19,05), konji 4,07 (2,8), prašiči 26,4 (29,96), svezje meso 24,04 (55,4), stavbni les 28,0 (24,55), cement 3,36 (5,9), baker 9,9 (33,7) milijonov din.

Naš izvoz lesa je v februarju znatno narasel po količini od 27.347 ton na 34.788 ton, po vrednosti od 24,55 na 28,0 milij. (stavbni les), drv je padel od 1,494 na 739 ton, v vrednosti od 230.070 na 114.000, oglja od 1.017 na 300 ton, ozir 515.000 na 137.000 dinarjev, itd.

Gibanje izvoza vseh vrst lesa in pa izdelkov iz lesa je bilo tale:

januarja 1935	45.812.000	dinarjev
februarja 1935	46.852.000	dinarjev
oktobra 1935	74.465.000	dinarjev
novembra 1935	70.782.000	dinarjev
decembra 1935	44.051.000	dinarjev
januarja 1936	28.519.000	dinarjev
februarja 1936	29.969.000	dinarjev

Pri podajanju in oblikovanju svetovnih nazo-rov, zlasti če so ti namenjeni širokim plastem, ne gre toliko za množico znanstvenih gradiv, za erudicijo, ki se je avtor v tako obilni meri poslu-žuje, kakor za jasnost in enotnost njegovega resničnega doživljanja in iskrenega verovanja v svoje vzore. Avtor pa se mimo tega zdaj opira na absolutno veljavnost oficijelne znanosti dočim jo drugod osporava, zagovarja zdaj behaviorizem, občasno zdaj zopet Solovjova in njegovo vernost itd. Za propagiranje in uresničenje svojih vzorov in idej vidi avtor dva idealna instrumenta: učiteljs-tvo in sokolstvo, katerima posveča prave slavo-speve.

Menda ni še nikdar prej v kulturni zgodovini človeštva tako motilo in trpilo neustaljenih zna-čajev praznanje: Kaj je znanost?, kot ravno dan-danes. Znani naravoslovci W. Hoffmann izjavlja v svojem, povodno jubileja največje nemškega znanstvenega instituta za naravoslovne vede objavljenem eseu: »Fizikalna podoba sveta«, sledeče: »Znanost pričenja po Aristotelu z čudenjem in strmenjem nad samo po sebi umevnim in nad go-tovostjo zdravega človeškega razuma. Skrivnosti silijo k vprašanju, kaj smo in kaj je svet? To strmenje je začetek vsakega »znanstvenega« na-predka in tvori dinamiko in gibanje v vsaki zna-osti.« Relativnostna, kvantna teorija, nauk o ato-mih i. dr. so le termini, so le vprašanja novejši fizike in nič drugega kot vprašanja. Vse to se pra-vi, da živi znanost od samih vprašanj in da fizika ni sposobna podlaga za tvorbo svetovnih nazorov. K temu vprašanju navedemo še izjavo Eddingtona v njegovi knjigi: »Naravoslovne vede na novih po-tih«, ki se glasi: »Nikakor nisem prepričan, da ta naš svet matematično boljše razume od pesnika ali mistika.« To namišljeno prednost fizikalnih ved, ki je trajala od renesance do zadnjih let, so do-dobra omajale duhovne vede, nova fizika pa je to svoje uzurpatorsko stališče že sama razveljavila.

Nočem biti napačno razumljen. Samo po sebi je umevno, da so vse znanstvene discipline po-trebne in da se jim je treba podvreči z vso res-nostjo. Sem pa proti uzurpatorskemu stališču po-

To pomeni, da se je naš izvoz lesa začel zopet usmerjati v Italijo, kar pa uspeva le privilegirani-cem. Še v januarju letos je znašal ves naš izvoz v Italijo komaj 4,1 milij. din, je februarja narasel na 6,2 milij. din.

Zveza industrijcev

Tri leta ni imela Zveza industrijcev v Ljubljani običnega zbora, to pa zato, ker ni bilo med važni-mi strujami v njej soglasja in je vsa stvar ležala pri raznih višjih instancah, ki so imele reševati spore v zvezi. Delo Zveze industrijcev je bilo onemo-geno radi globokih sporov, ki so se v glavnem gi-bali okoli točke, kako tolmčiti obrtni zakon, dali je obvezna organizacija industrije potrebna ali ne.

Načelno je gotovo obvezna organizacija zd-a-va in koristna. Toda tudi obvezna organizacija ima na sebi mnogo temnih strani, ki se ne opazijo na prvi pogled, opazijo pa se tem bolj v teku razvoja vsakdanjega življenja v najbolj vidni luči. Za ob-vezne organizacije po stanovih je potrebno nam-reč, da morajo ljudje dozoreti za take ideje, do-zoreti pa morajo tudi razmere. Če nista izpolnjena ta dva pogoja: dozoreli razmere in ljudje, je ide-ja obvezne organizacije mrtvorojeno dete. Če po-gledamo čas, v katerem se je pri nas ustanovila obvezna organizacija, ta dva pogoja nista bila iz-polnjena. Dozorili so pač za to idejo ljudje, ni pa dozorel gospodarski položaj. Tako nista bila po-dana oba predpogoja, ampak samo eden in zato je ideja obvezne organizacije rodila samo spore, ne pa konstruktivnega dela.

Tako je prišlo do tega, da je bilo nujno po-trebno te spore poravnati. Soglasje je bilo ske-njeno, da se ideja obvezne organizacije odstavi z dnevnega reda in bo tako dobila industrijska or-ganizacija zopet obliko svobodne organizacije, kjer bo lahko hodila po stari preizkušeni poti.

Tega sporazuma v industrijski organizaciji se veselimo tudi mi in to popolnoma odkritosr-no, saj smo pokazali v zadnjih treh letih, da se nismo nikdar spustili v poseganje v ta spor, čeprav nam je bila prilika za to naravnost ponujena in so nas k temu celo vabili. Spori so sedaj za nami in misli-mo, da jih ne bo treba beležiti niti kronistično.

Naša želja je, da do takih sporov ne pride več, saj taki spori ne škodujejo samo industriji, ampak vsemu našemu gospodarstvu, saj je indu-strija eden najvažnejših njegovih stebrov.

Ko bo imela Zveza industrijcev po treh letih zopet občni zbor, ki želimo uspeha, saj je gotovo, da bodo mogle posamezne panoge v svobodni or-ganizaciji dosegati najlepše uspehe, saj bodo lahko v njej sami poravnale vse spore, na zunan pa bodo zaradi tega lažje zastopale svoje stanovske inte-rese, pa tudi interese vsega našega gospodarstva.

V tej svobodni organizaciji bo industrija mo-rala upoštevati interese vsega našega gospodar-stva kot celote ravnatko, kot se bo brigala lahko za svoje težnje in skrb.

Borza

Dne 24. marca 1936.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Amsterdama, Curiha in Pariza, popustili je Berlin, dočim so drugi tečaji narasli.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen na 9,34—9,44, dočim je na zagrebški borzi popustil na 9,30—9,40, na belgajski borzi pa na 9,31—9,41. Grški boni so notirali v Zagrebu 30.5250—31.5250, v Beogradu 31 denar. Angleški funt je ostal na naših borzah neizpremenjen na 249,20—250,80. Španska pezeta je no-tirala v Zagrebu 6,27—6,37, v Beogradu 6,40 blago.

Nemški čeki so popustili v Ljubljani na 13,90 do 14,10, v Zagrebu na 13,90—14,10, v Beogradu pa na 13,8701—14,0701.

Ljubljana. Tečaj s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2066,73—2'81,32
Berlin 100 mark	1752,77—1706,65
Bruselj 100 belg.	735,97—741,03
Curih 100 frankov	1424,22—1431,29
London 1 funt	215,27—217,33
Newyork 100 dolarjev	4315,38—4351,70
Pariz 100 frankov	287,78—289,22
Praga 100 kron	180,61—181,72

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 525.771 Din.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.2075, London 15.145, Newyork 305.50, Bruselj 51.725, Milan 24.25 Madrid 41.875, Amsterdam 208.30, Berlin 123.25, Du-naj 56.30, Stockholm 78.475, Oslo 76.075, Kopenha-gen 67.60, Praga 12.69, Varšava 57.70, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.6723, Buenos-Aires 0.84.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. pos. 79 den., agrarji 44—46, vojna škoda prompna 356—358, begl. obveznice 64—66, 8% Bler. pos. 80—81, 7% Bler. pos. 72—73, 7% pos. DHB 81—82.

HRIPO
in prehlad moremo preprečiti z

originalnimi kinin-pilulami
od »Amsterdamsche Chininefabriek«

Dobe se v vseh le arnab.

Oglas reg. pod S. br. 4879/36

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 80—81,50, agrarji 45,50 den., vojna škoda prompna 357—359 (358), 3. 4. 359 bl., begl. obv. 359—366, dalmat. agrarji 61,50—62,50 (62), 8% Bler. pos. 81—81,50, 7% Bler. pos. 71,75—72,75, — Delnice: Priv. agr. banka 244—246, Osj. sladk. tov. 125—126, Trboveljska 125 den.

Beograd. Drž. papirji: 7% inv. pos. 81—81,50 (81), agrarji 45,75—46 (46), vojna škoda prompna 358,50—357 (357,50), begl. obvez. 359—366, 7% (65,50), 6% 50, 8% Bler. pos. 80,5—82, 7% Bler. pos. 72—73 (72,50), 7% pos. DHB 81,75 bl. — Delnice: Narodna banka 6350—6400 (6350), Priv. agr. banka 244,50—245,50 (245,50, 244).

Žitni trg

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor 161—163, gbl. in srem. 163—165, slav. 167—169, južna 161—163, gorban. in bač. ladja kanal 164—166, bač. ladja Beđee, bač. ban. potiska Slep 165—167, kora-za bač. in srem. 168—170, bač. in srem. april 112—114. Vse ostalo neizprem. Tendence neodrejena. Promet slab.

Novi Sad. Pšenica bač. in srem. 162—164, bač. okol. Sombor 160—162, bač. ladja Tisa in Begej 164—166, slav. 165—167, ban. 160—164, korna bač. srem. in ban. 169—170, otrobi bač. 96—98, ban. 95—97, srem. 94—96. Vse ostalo neizprem. Tendence slaba. Promet urediti.

Naznanila

Liubljana

1 Redni občni zbor društva Branibor, podružnice v Ljubljani, bo v petek, 27. t. m. ob 30 v magistratni posojovalnici. Naravnoslovni delavci v zbor! 2 Društvo prijateljev humanistične gimnazije bo imelo v ponedeljek, 30. t. m. ob 17 svoj redni občni zbor na klasični gimnaziji v Ljubljani. Z običajnih dnevnih redov. — Odbor.

1 Zbiranje v morskih globinah je naslov pred-a-vanja, ki ga priredi Kraljevni odbor Jadrovske straže v Ljubljani dr. ob 8 v restavraciji Zvezda. Predaval bo univerzitetni asistent dr. Karel Ljudevit. Pro-davne bodo spremljale krasne skulpture slike. Vabljeni so vsi člani in prijatelji Jadr. straže, Vstopnine ni.

1 Psihoteknično predavanje. Ker je poslojše uni-verze do nadaljnjega zaprto, se predavanje o »Delu v poklihi svetovnih vojn«, ki bi se imelo vseliti v četrtek, 26. marca, preloži na poznejši čas.

1 Ženski odtok Sentpeterskega prostotnega društva prired. 26. marca ob 8 zvečer v društveni dvorani pre-davanje. O temi: »Žena in komunizem bo govoril go-spod ir. Albin.

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 5 in 8 dvojni spore-d: »Dva, ki se imata rada« (Renata Müller, Herman Thi-mig, Harry Liedtke) in »Sorel in sin«.

1 Moški zbor društva Krakova-Travca izvaja pod vodstvom zborovodje g. Simončiča v petek, 27. t. m. v Filharmonični dvorani naslednje skladbe: I. del: Adamci, Zdravica; Jerob, Jutro; Svab, Vihar na morju; Foerster, Rabinča čaka; Adamci, Za molom, Foerster, Vebelni Ave, in Adamci, Luc-Peter-Ban. — II. del: Ta del koncerta je posvečen slovenski narodni pesni in priredil najprej na vrsto 3 Maroltov Barba, Pi-sonec in Kaj bi jaz tebi dal; zatim Tomčev Svabke, Maroltova Lubi konja juče; Dev, Flosarska; Kočljanič, Vinska in končno Tomčeva Napolica. — Spored je zalo izbrani, zbor sam pa na jako dobrem glas. Pred-prodaja vstopne v knjižnici Glasbene Matice.

1 Nočno službo imajo lekarn: mr. Šušnik, Ma-riljin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10 in mr. Bo-hinec, del., Rimska c. 34.

Drugi kraji

Ježica. Kat. prov. društvo priredi danes popo-l-dne ob 3 Materinski proslavo. Vsi prav priščno vab-ljeni, zlasti pa mame in otroci. Hiralni se ponovi tudi igra Mogočni prstan.

Braslovce. Kat. prosvetno društvo Braslovce pri-redi danes v Društvenem domu materinsko proslavo s prav lepim sporedom. Isto društvo vprizori v nedeljo, 29. marca, popoldne v istem domu igro Žrtve spovedne molitvenosti.

Poljane. Lena Vida, ki je bila predelko nedelja od-igrana ob največjem igralnem in seničnem uspehu pri nabito polni dvorani v Vojniku, se bo na splošno željo ponovila prihodnje nedelje, 29. marca ob pol 4 popoldne. Ob enaki igri bodo pri repriji znane cene.

Krakovna profiburkulozna igra v Hrasniku ima v sredo, 25. t. m. svoj redni občni zbor ob 17 v Sokol-skem domu. Ob tej priliki bo imel g. dr. France De-bevec iz Ljubljane zanimivo predavanje o temi: Čle-vek in bellet jetike. Vabimo k obilni udeležbi.

Prosvetno društvo v Preski vprizori v nedeljo, 29. marca opereto »Mlada Breda«. Pred opereto koncert cerkvenega društva.

Kulturni obzornik

Dr. Fr. Derganc: Svetozor

Prvi zvezek izbranih esejev.

Dočim podaja Vidmar v svoji knjigi: »Moj po-gled na svet« v glavnem le stvarna dognanja mo-derne fizike, pristavljajoč tem ugotovitvam svoje lastne misli in nazore šele v drugem delu, tako, da eta vsaj smer in smoter njegovega pogleda ja-sna in kolikortoliko umljiva, — je Derganc v svoji knjigi »Svetozor« vse težje prijemljiv in ume-ven. To zato, ker družji v tem svojem svetovnem nazoru toliko različnih nauk oz. sistemov tujega izvora, da kljub pozornemu čitanju knjige ne mo-remo priti ne do njegove lastne osnovne spoznav-nosti in je do enotnih njegovih programatičnih za-ključkov. Te naše vtise podkrepljuje tudi okol-nost, da razpisuje založnica, kar je neobičajna no-vost v naši publicistici, kar dve lepi nagradi za najtehtnejša kritična prispevka o knjigi, kar je v precejšnjem nesoglasju z dejstvom, da avtor sam navaja, da vsebuje knjiga šele prvi del njegovih zbranih esejev. Zlasti pa nas osuplja avtorjevo pri-znanje na strani 315 knjige, »da se doledno za-veda nepopolnosti, nedovršenosti in omejenosti znanstvenega razvoja ter da v tem svojem »Sveto-zoru« podaja svoje misli z odkritim pridržkom le splošnih smernic za bodoče spoznavno delo in z namenom osveščanja tiste kolektivnogeneitične me-tode, ki je proizvajala že doslej v podzavestnem, instinktivnem sodelovanju narodov in časov vso kulturno in civilizacijsko«. To so njegove lastne be-sede. Nastane vprašanje, kakaj razpis nagrad, ako je knjiga dobra in kako naj nastane res tehtna osvetlitev in nje kritična ocena, ko nam avtorjev svetovni nazor v celoti še ni znan, zlasti pa, ako avtor sam dvomi o zanesljivosti znanstva. Vsa ta dejstva nam onemogočajo podati knjigi je sedaj ono priznanje, ki ga zasluži vsaj avtorjeva priza-devnost. Omejiti se moramo radi tega le na ne-katere očitne nesoglasnosti v tem njegovem umo-vanju.

sameznih znanstvenih strok, ki tlačijo druga dru-go, mesto da bi druga drugi pomagale. Tako ne-pravo pojmovanje vrednosti raznih znanosti le po-neumnjuje učeo se mladino, ki vzgaja le sle in strasti, poplavljuje in izrablja razum le enostran-sko ter mori duha, ki je edina prava luč in edini stvarnik v človeku.

Najmočnejša postavka v Dergancevi knjigi je gotovo nauk o »sotrudarizaciji«, ki ga prizna-vamo z gotovimi pridržki. Ne drži pa, kar navaja avtor: »Ne več individualistična, temveč sotru-darizacijska bodi zvezda vodnica našemu svetozoru v sodobni zablodi in zmedbi pojmov v individualistični kulturi laži in zlobe«. Prava individualizem in pravi »konkretizem« se vedno medsebojno izpopol-njuje, sta vedno drug drugemu pogoj, izrodki, pretravanja in zablode pa so mogoči tako na eni, kakor na drugi strani. Koliko »sotrudarizacijs-ke« teorije so razni misleci in reformatorji že podali človeštvu in kdo ne pozna imen, kot so: Tomaž Morus, Rousseau, A. Smith, Ricardo, Malthus, Saint Simon, R. Owen, Proudhon, Marx, Lenin, Musso-lini, vse do Hitlerjevega tretjega cesarstva. Vse te teorije so imele vedno edini namen, da so se po njih organizirane množice uprle sočasno obstoje-čimi krivicami. Ko so svoj namen dosegle vsaj de-loma ali če je šlo življenje preko njih, so postale le še arhivsko gradivo za zgodovino socializma. Zato se sotrudarizacijsko, kakršno si predstavlja avtor, more nanašati samo na gmotne in civiliz-a-torične pojave in na postanek raznih znanstvenih disciplin, v svet duhovne kulture pa so ji vse ceste zaprte. Ako avtor razume sotrudarizacijsko v na-vedenem smislu, tedaj vprašamo, čemu govori v isti sapi o Solovjovu, a če govori o njem, čemu govori istočasno o behaviorizmu, ki je zelo dvo-rezen meč v rokah znanstvenikov uzurpatorskega kova?

H koncu ne morem mimo pisateljeve navedbe v predgovoru in uvodu, kjer govori o »nepoklicnih filozofih«. Ali ne pozna imen številnih mož, ki so si pridobili že davno legitimacijo za svojo ne-smrtnost in ki gotovo niso bili poklicni filozofi. Kaj poredi k imenom: Boehme, ki je bil po pokli-

cu čevljar in ki ga je Hegel postavil na vrh novejši filozofije, Spinoza, ki je bil po poklicu brusac optičnih stekel, Nietzsche, ki je bil po poklicu filolog, mitolog Bachofen, ki je bil po poklicu ju-rist, pisatelj filozof Reymont, ki je bil po poklicu krojač in številni drugi, ki so v literarnih učbeni-kih navedeni kot pesniki in romanopisci, pa so obenem najgloblji filozofi.

Upošteva vse navedeno se mi zdi Vidmar pravilneje usmerjen, ker gleda na svet s stališča le ene znanstvene discipline in usmerja svoj miselni stožec le na svoj predmet, da pride tako radi intenzivnega gledanja do

Gledališče in koncerti

Violinski koncert: Karlo Rupel in Zora Zarnik

Vsekakor je treba na prvem mestu podčrtati privlačno dejstvo, da so pričeli naši mladi umetniki živo posegati v naše javno glasbeno življenje in da zmorejo v sebi toliko moči, da mimo trdega vsakdanjega dela, ki ga zahteva od njih poklic, pripravljajo samostojne glasbene prireditve ter nastopajo kot izvajalci glasbene umetnosti na samostojnih koncertih. Tako napeta sila je gotovo pozitiven pojav, ki bo zoreval vidne poteze v obrazi našega glasbenega življenja in kulture, zlasti, ker se javlja v vsem tem delovanju svojevrstna vrednota.

Tako sta v preteklih dneh priredila koncert dva mlada pedagoška našega konservatorija — violinist Karlo Rupel in pianistka Zora Zarnikova.

Spored sicer ni bil sestavljen na kakšni enotni zasnovi, temveč so ga izpolnjevale skladbe prav različnih umetniških smeri, vendar je bila izbira skladb ugodna, ker je mikala v glavnem po vrednosti posameznih del. Na čelu je stal Mozartov »Koncert« v g-duru za violino in klavir, v treh stavkih, — umetnina prečiščene, kristalne oblike, ki se opira še na staro neapolitansko sinfonijo, ter globoke vsebine, ki obema pristni, neomajni življenjski optimizem. Tej klasični umetnini se je pridružil baročni Bach z dvema stavkoma (adađio, fuga) iz g-mol »Sonate« za violino-solo. Skladba diha iz sebe neizmerno globoko doživetje tonskega sveta in njega kozmične skrivnosti, pa obenem dokazuje polno poznanje instrumenta, na katerem se ta svet oživlja. Bachu veliko stilno nasprotje sta bili sledeči dve skladbi: Kogojev »Andante« za violino in klavir je nedvomno dragotina slovenske violinske literature, ki odkriva silno glasbeno pomeno skladatelja. Izraža se sicer v tipični ekspresionistični smeri, kjer nasilni vsebinski izraz obliki in njeno lepoto doslednost v mozičen lik; toda pri tem je vendar lepota tako zanešana in vsebina tako prepričevalna, ter vse izraženo v toliko pravilnem razmerju med violino in klavirjem, da se tvorba lahko uvršča med dovršene umetnine. Tudi Škerjančev »Intermezzo« za violino in klavir vsebuje velike vrednote. Zgrajba je z ozirom na muzikalno snov prav odmerjena, ima močno napetost — in ploskovna, bogato barvita skladba je polna zanešenega čustva, ki je pa skoraj nesorazmerno vloženo predvsem v klavirsko motivično snov, v kateri se violinska tematika mestoma kar izgublja. Tudi ta skladba je lep donesek k naši violinski literaturi. Veličasten zaključek sporedu

je bila Beethovnova »Sonata« v a-duru (Kreutzerjeva) za violino in klavir. Umetnina je silna v svoji napeti zgradbi in v dosledni obliki simetrične trodelnosti, kjer je prvi stavek sonatni v ožjem pomenu s počasnim uvodom, tedaj rojen iz razvoja stare sonate da chiesa skozi francosko ouverturo; drugi stavek je odsev variacijskega principa 17. stol., v katerem se široki, preprosti a plemeniti andante-tema razvija skozi štiri ritmično razgibane in osnovno razčlenjene variacije; tretji stavek pa je kot finale zopet zaiet v sonatni obliki ožjega pomena in živi v starem mehke modalnem ritmu razen kratkih pretrsov stranskega motiva v silni napetosti do konca. V to izkristalizirano posodo pa je vlite toliko bogate vsebine, spočete v silni Beethovnovi filozofski naruri, da je razumljivo, če je njen odsev rodil samostojne umetnine tudi drugih umetniških vrstah.

Ta spored sta umetnika izvedla z umetniškim zanosom. Če Mozart še ni bil izčiščen in še ni zaživel v svoji pristni podobi in vendar nosil že svoje individualne poteze. Če Bachov adađio se ni imel svoje širine in globoke vsebine, je njegova fuga zaživila v pristni obliki. Kogojev »Andante« pa je v izvedbi našel najbolj pristni izraz, in tudi Škerjančev »Intermezzo« je bil izčrpan. Zgrajba Beethovnova »Sonata« je ob koncu zaživila pred nami v svoji veličini in igra tonov v svoji lepoti, čeprav ni bila še zajeta iz največjih težkih vsebinskih globin, iz katerih vre polna lepota umetnine. Violinist je ob tem podajanju izživel svojo zelo lepo in virtuozno označeno rutino, svoje občutovanje za čisto lepoto violinskega tona in že možati vzpon. Do umetniškega viška ga loči še zadnja, najtežja, a nainembnejša stopnja, kjer izvajalec umetnik svojo igro doživi z ono notranjo napetostjo, iz katere izžareva ona skrivnostna sila, ki je sposobna razgibati dojemalca v najgloblji notranjosti, tam, kjer je človek povezan in kjer se mu odstra skrivnostna bit vesoljnega stvarstva in njena večna postava. Tam je zasidrana vsa največja umetnost. Deloma je moža s svojo igro doseči te globine je pianistka. Njo odlikuje res plemenito noimovanje klavirske umetnosti in ji izvajalci toni odgovarjajo že na prav tanko občutljivo notranjo vibracijo. Oba umetnika sta se v igri donosnovala v lepo sorazmerno skupnost in tako izvedla spored z veliko umetniško zanešenostjo, kar je izjavilo pri dosti številnem občinstvu zelo nasprotno priznanje.

Koncert se je vršil v dvorani Filha-monične družbe v okviru ljubljanske Glasbene matice. V. U.

Metlika

Materinski dan. Na praznik Marijinega Oznanjenja priredi Marijin vtrec v Metliki popoldne ob treh v dvorani Hranilnice in posojilnice proslavo materinskega dne. Nastopijo samo otroci z deklamacijami, petjem in igrice »Zlata mamica«. K proslavi so povabljeni vsi, posebno pa naše ljube mamice.

Ustanovitev sadsarske podružnice. V nedeljo, dne 22. marca 1936 je bil ustanovni občni zbor sarsarske podružnice za Metliko. Svoj čas je bila taka podružnica že ustanovljena, pa je prenehala s svojim delovanjem. Na pobudo okr. kmetijskega referenta g. A. Starca in učitelja g. Zajca pa se je vršil ustanovni občni zbor, ki je pokazal veliko zanimanja med našimi kmetovalci. Saj se vsi dobri gospodarji zavedajo, da je sadjarstvo poleg vinogradništva najvažnejša gospodarska panoga v našem kraju. Za predsednika je bil izvoljen g. Petric iz Trnovca. Vsaka vas ima svojega zastopnika v tem odboru sadsarske podružnice. Lepo uspeši občni zbor je pokazal vsesplošno zanimanje za sadjarstvo. Potrebno je samo na tej osnovi dalje graditi.

Naše dišastvo

Akademsko kongregacija Marijinega Oznanjenja ima drev ob 8.15 svoj redni cerkveni sestanek v hišni kapelici oo. frančiškanov. — Prefekt.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20.

Sreda, 25. marca: *Tuje dele*. Izven. Cene od 10 Din navzdol.
Četrtek, 26. marca: *Siromakova jagnje*, Red četrtek.
Petek, 27. marca: *Zaprto* (predstava v operi).

Opera. — Začetek ob 20

Sreda, 25. marca: *Kavaleri z rožo* Premijera. Izven.
Četrtek, 26. marca: *Carmen*, Red B.
Petek, 27. marca: *Pot okoli sveta*, Red A.

Mariborsko gledališče

Sreda, 25. marca ob 18: *Cigan baron*, Znižane cene.
Ob 20: *Kariera kancista Vineja*, Globoko znižane cene, Zadržite.
ČETRTEK, 26. marca ob 20: *Cigan baron*, Red B. Znižane cene!

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 25. marca, 9. Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 9.10 Versko predavanje (dr. Ciril Potonik). — 9.20 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 11.00 Odrski kotiček: Koncert Radijskega orkestra, vmes kramlja gospa Mila Saričeva, gl. Nar. gled. — 12. Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 12.15 Akademija II. drž. realne gimnazije v Ljubljani, vodi gos. prof. Viktor Schweiger. — 13.15 Plošče po željo. — 14.00 Našim mamicam. Nastop otrok vodi gl. št. Venceljova. — 17. Za dobro voljo: Gorenjski trio, Fantje na vasi in Radijski orkester. — 19. Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 19.30 Nacionalna ura: Radijska vestja (v Krtovskih). — (gos. Sinobad iz Belgrade). — 20. Hranica gre v nebesa (Gerhart Hauptmann). — Samska igra v dveh delanjih. (Igrajo člani radijske dramske družine). — 21. Venčki narodnih pesmi. Sodelujejo: gl. P. Zupanova, gl. P. Mišičeva, gl. Jean Franzl, Milica Jug, Roman in Tone Petrovič ter Radijski orkester. — 22. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15 Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik.

Drugi programi:

Sreda, 25. marca, Belgrad: 19.30 Narodne pesmi. — 20.30 Srečanje na živalskem vrta (radijski orkester). — 21. Prenos iz Ljubljane. — 22. Jaz, — Belgrad 11.8. Celistični koncert. — 11. Vinarjevo predavanje: Jugoslovanski Parnus. — 22. Bolikanska glasbena folklor. — Zagreb: 20. Prenos iz Ljubljane. — 22.15 Plesna glasba. — Dunaj: 19.25 Leonovavlava opera »Bajazzo«. — 20.30 Puccinijeva opera Gianni Schicchi. — 21.35 Glavni polj na ploščah. — 22.10 Zabavni koncert. — 23.45 Plesne plošče. — Budimpešta: 17. Slavnostni koncert Lisztovih del. — 18.50 Čiganska glasba. — 19.30 Hopejeva komedija »Doživljaji lady Ursule«. — 21.50 Budimpeštanski koncertni orkester. — 23.30 Plesna glasba. — Trst: 19.25 Wagnerjeva opera Parsifal. — Rim: 19.25 Simfonični koncert (prenos iz Avignona). — 20.25 Plošča. — 22.10 Zborovsko petje, nato plesna glasba. — Praga: 19.25 Vojška godba. — 20.35 Dvorkov godalni kvartet. — 21.20 Fibelove skladbe. — 22.30 Plošče. — Brno: 20.40 Slovenske pesmi. — Bratislava: 19.25 Slovenski slagerji. — 20.35 Pestrta ura (vojaška godba, zborovsko petje in solistični vložki). — 22.30 Plošče. — Pariz: 20. Salonski kvintet in popevke s plošč. — 21. Chopinove skladbe. — 22.05 Grški večer. — 22.05 Lahka in plesna glasba. — Psa Nemčija: 19.30 Ura mlade generacije. — Berlin-Fratistava: 20.10 Nemški grški večer. — Königsberg: 20.30 Zabavni koncert. — 22.10 Filharmonični zbori. — Hamburg: 19. Komorna glasba. — 20.30 Plošče. — 20.45 Španska glasba. — Lipsko: 20.15 Plesni večer. — 22.30 Wagnerjeva opera Siegfried. — Köln-Frankfurt: 20.10 Može med sedaj odgovor na nedeljski ženski kabaret).

Sport

Odmev tekem za državno prvenstvo

Za pravilno razumevanje je treba povedati, da se prirejajo smučarske tekme v štirih disciplinah: tek, skoki, smuk, slalom. Te discipline se sestavijo v dve kombinaciji in sicer prvi dve v norveško imenovano tudi klasična in drugi dve v alpsko kombinacijo. Glavna kombinacija je še za enkrat norveška kombinacija, alpska velja kot stranska. Zato se samo zmagovalce v klasični imenuje državni prvaki, dočim se zmagovalce v alpski kombinaciji pripori le naslov zveznega prvaka v tej kombinaciji. Zmagovalci v posameznih disciplinah pa so zvezni prvaki iz teh disciplin. Ker se v poročilih iz tekem zadnjih dni pogreša pravilna opredelitev teh pojmov, je potrebno, da smo si — preden govorimo dalje — v tem na jasnem.

Tehnični odbor SZSZ je zraven drugih velikih del te smučske sezone izdelal načrt za te največje domače prvenstvene tekme. Po prvotnem načrtu bi se morala klasična kombinacija izvesti v Mariboru, alpska pa v Mrkopolju. Ker pa v navedenih krajih to zimo ni zapadel za to potreben sneg, je moral STO preložiti eno kombinacijo na Pokljuko, drugo pa na Rožco. V pogledu tehnične izvedbe je bila izbira predmetnih predelov zelo posrečena, kajti enako ugodnega sveta za smučarje, kot je poključni in stalno dobro, žni, pri nas res nimamo prevsem bistvenim zahtevam, je torej dovolj visoka in strma, odprtim pobočji in vsled pičlega predgorja hitro dosegljiva. Poleg tega je v njenem vznožju najmočnejši kader zastopnikov obeh alpskih disciplin. Zato je udeležba v tej kombinaciji tako številna.

Na obeh krajih so se zbrali in pomerili med seboj samo najboljši. Pri 15 km teku smo pogrešali le Smoleja, katerega izostanek je pa iz pokličnih dolžnosti opravičljiv. Manj opravičljiv se nam zdi izostanek favoritov v smuku, ki so si vse prizadeali, da bi bili poslani na olimpijado v Ga-Pa, oziroma na Fisne tekme v Innsbruck. Ali se tem gospodom ne zdi vredno tekmovali med domačo konkurenco? Ali oni mar reflektirajo samo na mednarodno konkurenco in na polovanje v inozemstvo? Naj bo to temu kakorkoli — športno to ni.

Udeležba tekmovalcev na Pokljuki je bila v primeri z zadnjimi leti zelo pičla. Samo 31 proti 90 do 120 tekmovalcem iz prejšnjega leta; vzrokov za to bo najbrže več: v nižjih legah skoraj brez snega; zima je onemogočila trening vsem razen olimpijcem; klubi namreč nimajo denarnih sredstev in ne morejo fantov pošiljati niti na trening v predele z ugodnimi snežnimi prilikami, niti na količjak oddaljena tekmovalja. Zalostno je pri vsem tem to, da se je vrgla večina v stvar, od katere bodo imeli mogoče koristi le nekateri, da bi se pa podpre podzveze in klubi, za to pa ni denarja. Skakalnico imamo pri nas največjo na svetu, število skakalcev, ki je nastopilo pri državnem prvenstvu, se je pa skrcilo na sramotno številko sedem.

Daljšine skokov od 23 do 38 m so za našo javnost brez pomena, dasi so naša realna razvojna slika. To so bili skoki, ki jih človek ni gledal s strahom, ampak z užitek, ko so se fantje z vso korajžjo odganjali z odskočišča ter se kosali v lepotni drži v zraku.

Povdarjeno je bilo, da je bila organizacija na obeh krajih brezhibna, dasi so sodelovali z malo izjemo same mlajše moči. Če so pri vseh zadnjih

prireditvah vidijo le eni in isti obrazi, to ni v kvar stvari, pač pa v korist; škoda je le za prizadete osebe, ki žrtvujejo poleg drugega še ves svoj prosti čas za šport. Sicer se nam pa ni bati, da bo moči zmanjkalo, ker je kader teh trenutno močen in dohiva vedno dotok iz ostarelih tekmovalcev.

GRAFIKA: DISK

Danes ob 3 popoldne na igrišču Primorja priateljstva treninž-tekma. Vstop prost. Pobirali se bodo prostovoljni prispevki.

PLANINE VABILJO SMUCARJE.

Na Mozirski planini so snežne razmere sedaj nadugodnejše. Dasi je v dolini že davno minula, krajinje zima v višinah nad 1800 m še vedno v vsem svojem čaru. V Mozirski koči je vedno živo, smučarski svet, ki prihaja od blizu in daleč, se tu sonči ali pa križari na svojih dilačah po ogromnih mozirskih vrhovih in snežnih planjavah.

Smučarja pa vabijo tudi Savinjske alpe. Koebekov dom na Korošici je že odprt in oskrbovan in ostane odprt do pozne jeseni. Za silo bo oskrbovan o veliki neli tudi Frisaufov dom na Okrešlju od 4. do 14. aprila.

PLANINSKO PREDAVANJE SPD.

V sredo, dne 8. aprila, bo predaval v dvorani ljudske posojilnice v Celju nemški planinec Martin Maier iz Monakovega o sloviti gori Grandes Jorasses, katere severno steno je preplezal lani v juniju. Na to izredno zanimivo predavanje je danes opozarjamo.

VELIKONOČNE TEKME NA OKREŠLJU.

Za velikonočne praznike se vrši na Okrešlju v Savinjskih planinah prvenstvo MZSP v alpski kombinaciji. V izvedbi Smučarskega kluba Celje. Obenem se izvede tudi klubsko prvenstvo v teh disciplinah za dame in gospode. Natančneje še poročamo! Smuk!

★

M. K. »Ilirija« v Ljubljani, XXIV. redni letni občni zbor bo dne 26. marca t. l. ob 19.30 v restavraciji »Keršič« v Spod. Šiški. Dnevni red običajen. Upraviteljski odbor.

SK »Ilirija«, lahkoatletika sekcija. Seja načelstva se vrši v četrtek, dne 26. t. m. ob 18.15 v klubovi sobi kavarne Europa. Na sejo so vabljivi Starman L. in A. Kvas, Čuha, Osterman, Pirš, Hovnar, Jazbec.

11. smučski tečaj priredi SPD v Ljubljani od 29. marca do 5. aprila pod vodstvom smučskega učitelja JZSZ g. Vučelika. Tura gre od Mojstrane do Staničeve koče, na Kredarico, preko Hribarice v dolino Triglavskega jezera ter nadalje mimo Planine na Kraju na Vogel ter na črno prst s sestopom v Boh. Bistrico. Prilave sprejema planina SPD v Ljubljani do petka, 27. t. m.

Vremenska poročila

Jugoslovanske zimsko-sportno zveze in Zveze za tujski promet, z dne 23. marca 1936:

Kranjska gora po stanju danes: 2°C, barometer pada, pooblašeno se je, mirno, 10 cm srenja.

Rateče po stanju danes: 2°C, barometer pada, pooblašeno se je, mirno, 10 cm srenja.

Prleč, Krnica in Tamar po stanju danes: 150 cm srenja, smuka dobra.

Bistrica-Boh. Jezera po stanju danes: 7°C, prši, mirno, snega v dolini ni.

Poljanska planina po stanju 26. t. m.: —3°C, barometer se dviga, jasno, sončno snega 90 cm, sneg zrnat, smuka prav dobra.

Kofec po stanju 26. t. m.: —4°C, 1 meter zrnatega snega, sončno, mirno, smuka prav dobra.

Pridobivajte novih naročnikov!

Brez posebnega obvestila.

Globoko potrti naznanjamo, da nas je danes opoldne naša ljuba mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Ana Poljanšek

vdova pekovskega mojstra in posestnika,

v 75. letu starosti, po kratkem trpljenju, za vedno zapustila.

Pogreb blagopokojnice se bo vršil v četrtek, dne 26. t. m., ob 16. uri iz hiše žalosti. Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dne 27. t. m. v farni cerkvi ob pol 7. uri.

Brežice, dne 24. marca 1936.

Zalujoče rodbine:

Poljanšek, Rainhofen, Volčanšek in Vizjak.

Grad Hubertus

Roman

Kiti je poslušala, ne da bi se ganila. Potem je tiho vprašala: »In kako se je zgodilo, da sta se našla?«

Tasilo se je nasmehnil. »Razočarana boš, ko ti povem. Bilo je spomladi. Tedaj me je nekega dne prosila, naj jo obiščem. Videl sem, da je pisala v naglici, pustil delo in šel. Tam sem zvedel, da je prejela sijajno ponudbo dunajske opere, mora se pa odločiti še ta dan, ter me prosi za svet. Mene je stisnilo za grlo, da nisem zmogel nobene besede. Osuplo me je pogledala in tako sva si stala nekaj časa molče nasproti. Potem sem prebral pogodbo, pretresla sva vse okoliščine nove službe in pošteno po vesti sem ji moral svetovati, naj pogodbo podpiše. Dolgo je sedela molče, potem je zganila papir in ga zaklenila. Kramljala sva še o tem in onem. Pri tem je sedela na stolu pred odprtim klavirjem in udarila včasih z roko nekaj akordov. Nenadoma je sredi besede obstala in začela igrati —

»In je pela?«
»Priskimal je.« Schumannovo pesmico Jasmin.
»Poznam pesem!« Dve solzi sta blesteli Kiti na trepalnicah, ko je tiho šepetala verze:

Zelen je jasmin pod noč
v sen se tih zamaknil,
a ko je lesketajoč
v jutro se ga sij dotaknil,
se začudil je ves bel
Kaj sem v noči doživel —
Aj tako grm sanja,
ko pomlad poganja!...

Težek vzdih je napol neje mlade prsi in solze so se ji usule izpod trepalnic.

»To pesmico je pela. Potem je spustila roke v naročje. In ne da bi se obrnila proti meni, je dejala: »Premislila sem se, ne grem na Dunaj. — Kaj bi odgovoril, nisem vedel. Toda objel sem jo in poljubil na usta.«

»Ah, ti srečni! Ti srečni!«

»Da! Našel sem svojo srečo in jo hočem držati. Ana bo moja žena. Ali boš dobra z njo?«

»Dobra? Samo dobra? Tas! Saj norim od veselja.« Zadušila je skoro brata s poljubi. Nenadoma se je vzravnila in mu zdrknila s kolen. Njen obrazek je zgubil vso barvo. »Tas — za božjo voljo — papa? Ali si že govoril z njim?«

Tasilo se je dvignil. »Še ne. Zgodilo se bo te dni, gori v lovski koči.«

Zbegano ga je pogledala. »Gospod, ti moj Bog! Ljubi Tas! Ah, grmel bo in treskalo.«

»Tega se bojim tudi jaz!« je rekel mirno.

Strastno, kakor bi se borila za lastno srečo, je prijala brata za roko. »Bodi pogumen, Tas! Potem boš zmagal. To si dolžan svoji ljubezni. In pride, kar pride, jaz sem na tvoji strani! Trdno!« Z obema rokama se ga je oklenila okoli vratu. »Ah, Tas, imam te tako strašno rada!«

Vzel je njen drhteči obrazek med svoje dlani.

»Hvala ti! Da, mali vrabec, rada me imaš! Vedel sem, da se boš odločila zame. Prav tako kakor vem, da se bodo drugi proti meni.«

»Ne, Tas! Ne misli takoj na najhuše! Nekaj ti povem. Vzem si sliko a seboj tja gor v kočof! Če papa sliko vidi — ali še bolje, Tas: izmisli si pretežno, poizkusi pregovoriti očeta za pot v Monakovo, seznanj ga z Ano —

Tasilo je zmajal z glavo. »Jaz poznam očeta bolje. S takim poizkusom bi pehal Ano samo v nevarnost, da doživi ponižanje. Če bi si obetal od njunega snidenja kaj dobrega, bi pot v Monakovo ne bila potrebna. Ana je s svojo materjo in sestro tu v vasi.«

»Tas; In to mi poveš šele zdaj!« je kriknila Kiti od veselja. »Pelji me k njej! Prosim, prosim!

Moram jo spoznati. Moram! Kaj ne, izpolniš mi prošnjo? Še danes Zdjaj! Le poglej, Tas, ne mogla bi ujeti boljše ure. Gundi smrči in papa je v koči. Cisto nemogoče je, da bi mogla koga prositi za dovoljenje. Pojdva Tas, pojdiva! Kar bo pozneje, ne več ne ti, ne jaz, toda danes moreva še početi, kar naju je volja! Prosim te, Tas!«

»Da, draga, šla bova. In ne maram prikrivati: pričakoval sem, da me boš prosila za to. Ana te bo vesela, posebno še, ko ji povem, da prihajaš po lastni želji.«

»Tas! je zaviskala Kiti. »V petih minutah sem nared.« Blaženo se je zasmejala in stekla stran.

Po nekaj minutah se je spet prikazala z vročimi lici in žarečimi očmi. Napravila se je »lepo« — prav tako lepo, kakor za kosilo, ko je bil v gosteh Forbeck.

Za roke se vedeč sta krenila brat in sestra po brestovem drevoredu mimo kletke, kjer so sedeli orli na svojih palicah: ko sta šla mimo, so roparji okrenili glave in v njih ostrih očeh se je zablikalo; nobena ječa ni mogla ukrotiti divje čudi njihovega plemena. Eden od orlov je tesnil s kljunom in nategnil kremplje, da je škrtnil drog.

13. poglavje

Pred Jezerskim dvorom se je gibala sila ljudi in voz po sončnem pristajališču. Ladje so prihajale in odhajale in z jezera so odmevali streli.

Tasilo je zavil s sestro v ladijsko uto. Tu sta stopila v čoln. Kiti je prišla za krmilo, toda bila je tako malo pri stvari, da je moral Tasilo vedno znova z veslom naravnjavati čoln v pravo smer.

Za vilami na promenadni poti proti gozdu opazil dve dami in spoznal gospo Herwegh in njeno mlajšo hčerko. Ze se je bal, da tudi Ane ne bo našel doma; zvoki klavirja, ki so se čuli vedno razločnejše, čim bolj se je bližal čoln obrežju, so ga pomirili. Kiti ni umaknila več pogleda s hiše,

skrite napol med drevjem, in pridružen zvoki so menda njeno razburjenost še povečali. Ko je čoln pristal pri kamenitih stopnicah, je prešlo občutje, kakor da je namenjena v zakleti grad. Oklenila se je brata za roko, da se je nasmehnil: »Ali se bojiš?« Med globokim vzdihom je odkimala in se mu dala voditi.

Ko sta šla po malem vrtu, se je pridružil klavirskim zvokom še glas v altu, kakor bi pel zvon.

»Postoj, prosim te,« je zajecljala Kiti, »da čujem!«

»Čula boš od blizu še boljše.«

Stopila sta v vežo in Tasilo je neslišno odprl neka vrata. Kiti ni nič videla prostora pred seboj. Drhteč se je ustavila in oko ji je obstalo na lepi, z odlično skromnostjo oblečeni dekliški postavi, ki je s hrbtom proti vratom sedela pri klavirju. Globoko ganjena je poslušala Kiti in ko urno klavirce ji je bilo sree. Kar jo je navdajalo, ni bila samo mila lepota trenutka, ne samo plaho goobčutje bratove sreče. Njena mlada duša je sprejela v teh dneh vase seme, ki je tiho poganjalo cvet. In v to čustvo, ki se ga še sama ni zavedala, so ji zvezele zdaj besede Mendelssohnove Uspavanke, ki jo je pela Ana Herwegh:

Spi in sanjaj, o dete ljubo,
dni, ki ti morajo priti,
sanjaj, kako je življenje lepo
v krogu ljubečih te bitij!

Spi in sanjaj o pomladi mi,
ko vse brsti in je v cvetu
in se iz loga plic petje glasi:
Raj je v ljubezni na svetu!

Res je, vse mine, a kaj tebi mar je,
lebe še čakajo pomladne zarje:
Rože bodo cvetele,
ptičke o sreči pelet...

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsako beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prava erfurtška semena
uradno preizkušena
dobite v trgovini
M. Vidmajer
Cankarjevo nabrežje 3 — in na stojnici Nabrežje
20. septembra, poleg tromostovja.

Službodobne

Zastopnike
za obiskovanje trgovcev, obrtnikov in gostilničarjev, iščem za vsa mesta v državi. Mala kolekcija, sigurne in lep zaslužek. Ponudbe poslati: Zagreb, Poštni predal št. 385. (b)

Gospodično
zgovorno in reprezentativno, iščem za obiske pri privatnih strank v Ljubljani. — Ponudbe nasloviti upravi »Slov.« pod št. »Nikaka prodaja« 4134. b

Zastopnike
za prodajo posameznikov, brtoparilnikov itd. iščem. »Persons«, Ljubljana, poštini predal 307. (b)

Iščem
gospodično za gostilniško pomoč, vajeno vseh gostilniških in hišnih opravil za hotel v majhnem mestu na Dolenjskem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4173. (b)

Krojašk. pomočnika
za veliko ali mešano, tudi malo delo, sprejemem takoj. Janko Arnsšek, Hrastnik. (b)

Krojašk. pomočnika
sprejemem takoj. Košorok Alojz, krojač, Sevnica ob Savi. (b)

Kuharico
prvovrstno, za sezono — sprejme zdraviliška restavracija Medija-Izlake. (b)

Služkinjo
mlado, pridno in pošteno, sprejemem za gostilno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4125. (b)

Več čevljarških
pomočnikov za izdelavo smučarskih čevljev (gozerc), iščem za 2 meseca. Bora Ristič, Beograd, Balkanska 29. (b)

Krojašk. pomočnika
sprejemem takoj v stalno službo. — Dolinšek Karol, Kamnik. (b)

Šivilje
popolnoma samostojne za angleška in francoska dela sprejme F. I. Goričar, Sv. Petra cesta 29. (b)

Zobotehn. praktikant
z malo maturo, se sprejme. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4220. (b)

Raznašalca kruha
veščega, ki ima lastno kolo, sprejemem. — Valentin Korošec, št. Vid n. Lj. (b)

Službe iščejo
Iščem mesto sluga, skladišnega del. ali podobno. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Vesten delavce« št. 4164. (a)

Korespondentinja
začetnica, išče službo. — Finžgar Jelena, Tomačev, p. Mošte. (a)

Stanovanja
Enosobno stanovanje ali sobo oddam. Vič 165, Cesta na Brdo. (e)

Stanovanje
sobe in kuhinje, v I. odn. v II. nadstr. — oddam na Poljanek cesti 54. (e)

Dvosobno stanovanje
mansardno, solnčno, III. nadstr., center — mirni stranki ugodno oddam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4149. (e)

Stanovanje
soba, kuhinja, shramba in pritlikline — oddam s I. IV., Kolodvorska ulica 11. (e)

Iživali
Pes volčjak
2 leti star, dober čuvaj in erdelster, eno leto in pol star, ugodno naprodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4221. (j)

Krasni vzorci za zavese
Robert Goli, Ljubljana
Šelenburgova ulica 3.

Sobe

Solnčno sobo
poceni oddam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4182. (s)

Opremljeno sobo
solnčno, parketirano, oddam s I. aprilom boljše gospodu ali zakoncu. Vprašati: Gajeva št. 8 (Dukičev blok), pri hišniku. (s)

Oddam
prazne in opremljene sobe. — Beljaška ulica št. 34, Siska (pri novi šišenski cerkvi). (s)

Sobo
v centru mesta, separiran vhod, primerno za pisarno, opremljeno z mizo in nekaj stoli, iščem z aprilom. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Svetla« št. 4200. (e)

Opremljeno sobo
čisto, mirno, oddam gospodu. Florjanska ul. 31, I. nadstr. (s)

Za hlapca
h konjem, za vožnje ali poljska dela gre služiti pošten, trezen fant, vojaščin prost. Ponudbe sprejme Dobrodelna pisarna v Sempeterki vojašnici. (a)

Cerkvenik
oženjen, skromen in pošten, dober pevec in igralec ali režiser, zmožen dela v vodstvu kreditnih in blagovnih zadrug, vajen tudi poljskega dela — išče službo. Ponudbe upr. »Slov.« pod št. 4198. (a)

Fant
17 let star, bi šel za hlapca. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4212. (a)

Čevljar. šivilje
sprejemem. — »Triumf«, Ljubljana, Kolodvorska 11

Čevljarji
za flekoibel se sprejmejo. »Triumf«, Ljubljana, Kolodvorska 11. (b)

Mladeža livarja
kovinske stroke, pazljivega, in vajenca za strojno klučavničarstvo, sprejme Jugo Lutz, Ljubljana, Šiška. (b)

Vajenci
Slikarskega učenca ukaželnej, starost od 15 let naprej — iščem. Hrana in stanovanje v hiši. — Dopise upravi »Slov.« pod »Bodočnost 23« 4122. (v)

Trgovsko vaješko
z maturo na meščanski šoli, v računstvu odlično, zdravo in močno, ki ima poklic za trgovino, sprejme z vso oskrbo v hiši. — F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29. V poštev pridejo samo točno z zgoraj navedenimi pogoji

Učenca
sprejme specerijska in delikatesna trgovina v Ljubljani. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4244. (v)

Stanovanja
Enosobno stanovanje ali sobo oddam. Vič 165, Cesta na Brdo. (e)

Stanovanje
sobe in kuhinje, v I. odn. v II. nadstr. — oddam na Poljanek cesti 54. (e)

Dvosobno stanovanje
mansardno, solnčno, III. nadstr., center — mirni stranki ugodno oddam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4149. (e)

Stanovanje
soba, kuhinja, shramba in pritlikline — oddam s I. IV., Kolodvorska ulica 11. (e)

Iživali
Pes volčjak
2 leti star, dober čuvaj in erdelster, eno leto in pol star, ugodno naprodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4221. (j)

Korespondentinja
začetnica, išče službo. — Finžgar Jelena, Tomačev, p. Mošte. (a)

Stanovanja
Enosobno stanovanje ali sobo oddam. Vič 165, Cesta na Brdo. (e)

Stanovanje
sobe in kuhinje, v I. odn. v II. nadstr. — oddam na Poljanek cesti 54. (e)

Dvosobno stanovanje
mansardno, solnčno, III. nadstr., center — mirni stranki ugodno oddam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4149. (e)

Stanovanje
soba, kuhinja, shramba in pritlikline — oddam s I. IV., Kolodvorska ulica 11. (e)

Iživali
Pes volčjak
2 leti star, dober čuvaj in erdelster, eno leto in pol star, ugodno naprodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4221. (j)

Krasni vzorci za zavese
Robert Goli, Ljubljana
Šelenburgova ulica 3.

Auto-motor

Ce avto svoj stari prodajal
al' motorja bi znebil se rad
hrk kupcev ti mnogo prišene
Slovenec najmanjši inšerat

Letoviščarji, pozor!
7-sedežen odprt avto, malo rabljen, ugodno prodam ali zamenjam. Ljubljana, Frankopanska 21. (f)

Kupim
rabljeno dirkaško kolo »Renar«, vrednost 600 do 700 Din. Ponudbe podruž. »Slov.« v Novem mestu pod št. 4208. (f)

Razne osebn
in tovarne avtomobile, po najnižjih cenah prodaja Zuzek, Ljubljana, Tavčarjeva št. 11. (f)

Objave
Na javni dražbi
dne 26. marca t. l. se bo prodajalo pri sresnem sodišču v Ljubljani ob 11. uri v sobi št. 16 posestvo, obstoječe iz vile in vrta v Rožni dolini Cesta IV., 30.

Glasba
Plošče in gramofone prodajamo, zamenjavamo in izposojujemo po nizki ceni.

Lep harmonij
s krasnim glasom, prodam proti gotovini za 1900 Din. Celje, Zavodna 62. Snelič. (f)

Posrestva
Izroben oglas v »Slovenec« posrestvo ti hitro prodaj; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da

Igličast gozd
prodam za hranilne knjižice. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4166. (p)

Lepa hiša
s pol orala zemlje, sadnim drevjem in trto, 15 minut od Slov. Konjice, na glavni cesti, poceni naprodam. — Terezija Ogrizek, Dobroneš, Slov. Konjice. (p)

Več stavbnih parcel
solnčnih, ugodno naprodam Wester, Hradskega cesta št. 8. (p)

Novozidana vila
enonadstropna, 5 sob, pritlikline, vrt, pred trnovsko cerkvijo, naprodam za Din 185.000. — Možno prevzeti večjo hipoteko Mestne. — Ogled dnevno od 14—15. Emonska cesta 25. (p)

Enonadstropna hiša
z vrtom, nova, ob glavni cesti v Zagorju, primerna za vsako obrt, naprodam. Pojasnila daje: Kovač Martin, Zagorje ob Savi št. 159. (p)

Hišo
z dvema stanovanjima (po 3 sobe), s pritliklinami in velikim, lepo urejenim sadnim in zelenjadnim vrtom — ugodno prodam. Stožice 145, odsek Ljubljana. (p)

Večje hiše
trgovske in stanovanjske, z dobrim donosom, v Ljubljani in na periferiji. (p)

Lepe vile
eno- ozi. dvodružinske, komfortne, po ugodnih cenah, hipoteke za prevzeti. (p)

Pripravne hišice
za upokojece, po nizkih cenah. (p)

Posrestva
po vsej dravski banovini, v različnih cenah in velikostih, ugodne lege. (p)

Stavbne parcele
v centru Ljubljane in na periferiji prodaja (p)

Pristavec Franjo
Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. Telefon 23-81. — Nasproti dramskega gledališča. (p)

Denar
Vlagatelji
radi uredite vaših terjatev — in

dolžniki
radi poravnave vaših dolgov s hran. knjižicami, se obrnite zaupno le na konsesijoniran

Posojila
na vložene knjižice daje Slovenska banka Ljubljana. Krekov trg 10

Knjižico
Ljudske posojilnice v Celju za 14.000 Din prodam najboljšemu ponudniku. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Gotovina 14« 4131. (f)

Prodamo
Vrtno jagode
običajne, orjaški sadovi, 100 sadik 30 Din — razposilja vrtnarstvo Jemec Ivan, Maribor. (f)

Krasni vzorci za zavese
Robert Goli, Ljubljana
Šelenburgova ulica 3.

Vse denarne posle

nakup in prodajo vrednostnih papirjev, vnovčevanje terjatev pri denarnih zavodih, menic in čekov, eskont in reeskont. — posojila

Srečke drž. razredne loterije
izvršuje strokovno in strogo solidno Bančno kom. pisarna

RUDOLF ZORE
LJUBLJANA
Gledališka ulica št. 12. Telefon 38-10.

Kdo bi posodil
15.000 Din na lepo posestvo in obrt na vknjižbo na prvo mesto. V poštev pridejo tudi knjižice Ljudske posojilnice v Celju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4174. (d)

Iščem družabnico
za trgovino z 10.000 do 15.000 Din gotovine, ali prodajalco s kavcijo. — M. Mair, Predvor. (d)

CITAJTE IN ŠIRITE
»SLOVENEČ«

Oblike PERILO
OVRATNIKI NOGAVICE KRAVATE KLOBUKI ČEVLJI DEŽNIKI

MARIBOR GLAV TRG

J. LAH

Razno
Parne stroje
hladilne naprave, kompresorje, bencin in Diesel-motorje, elektroinstalacije itd. montira in popravlja Varšek, elektro in strojno podjetje, Domžale Stob. — Zaloge elektro-potrebščin. (r)

Samo 8 Din
stane najnovejša praktična kuharska knjižica. Naročite jo takoj pri Kristi Račič, Rožna dolina pri Ljubljani. (r)

Zakaj
tuje, pretirano drage kozmetične creme za nego obraza, ko imamo domače, prav tako dobre in poceni. Prepričajte se same v Kozmetičnem salonu mojstrice Slave Gril, Beethovnova 15-I., Ljubljana. (r)

Vrtna prst
v vsaki množini na razpolago. — Informacije pri vrtnarju frančiškian. samostana v Ljubljani. (r)

Denar
Vlagatelji
radi uredite vaših terjatev — in

dolžniki
radi poravnave vaših dolgov s hran. knjižicami, se obrnite zaupno le na konsesijoniran

Posojila
na vložene knjižice daje Slovenska banka Ljubljana. Krekov trg 10

Knjižico
Ljudske posojilnice v Celju za 14.000 Din prodam najboljšemu ponudniku. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Gotovina 14« 4131. (f)

Prodamo
Vrtno jagode
običajne, orjaški sadovi, 100 sadik 30 Din — razposilja vrtnarstvo Jemec Ivan, Maribor. (f)

Kupimo
Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ

Gnojnično sesalko
tri in pol metra dolgo — kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sesalka« št. 4189. (k)

Foto-kamero
boljšega objekтива, 10 x 15 cm, kupim. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Foto-kamera« št. 4194. (k)

Vodno črpalko
avtomatično, uporabno za namakanje velikega vrta — kupim. — S. Slamič, Ljubljana. (k)

Prodamo
Novo, nerabljeno zvočno kino aparaturo po najnižji ceni. Rozin Roman, Ruše pri Mariboru. (f)

Moško kolo
prodam. Kom. Idriska ul. št. 3. (f)

Pozor frizerji!

Imam naprodaj več najmodernejših aparatov za trajno kodranje s transformatorjem 24 voltov in s 30 grelci. — Prodaj po jako nizki ceni. — Viktor Straus, Kranj, Blejska cesta 17. (f)

Gozdne sadike
za pomladansko pogozdovanje ima večje množine 4- in 5-letnih, presajenih, prvovrstnih smrekovih sadike, kakor tudi

cipresne sadike
več tisoč komadov za vrtno ograje in parke v različnih višinah od 1.75 m naprodaj Franc Dolenc, Predvor nad Kranjem.

Kolesa (bicikle)
od 500 Din naprej. Strapac kolo v krasni izdelavi s prostotekom, 600 Din — dobite pri trvdki Cvetko, Polskava, Pragersko. (f)

Vrtnice
nizke, velikocvetne, v krasnih barvah, 10 grmičkov 60 Din, visoke 1 komad 15 Din, plezalko in polvante 1 komad 6 Din, razposilja s povzajem vrtnarstvo Ivan Jemec, Maribor. (f)

Trgovci pozor!
Konkurzna imovina Koser Svetozar ml., trgovca v Ljubljani: klobuki, konfekcija, manufaktura, terjateve, čoln s kolesom, se bo prodala pod roko ali en bloc ali po partijah. Zelo ugodno! Ponudbe je staviti najkasneje do 31. marca 1936 do 12 uravitelju konkurzne mase dr. Josipu Vorsiču, odvetniku v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 8, kjer se dobe tudi podrobne informacije. (f)

Vrtno ograjo
si napravite najbolje in poceni z Mannesmann-cervi, katere prodaja poceni Belič, pri Jugo Lutz, Šiška. (f)

Vrtno jagode
mesečarke, 100 sadik 60 Din, razposilja vrtnarstvo Ivan Jemec, Maribor. (f)

Varčna gospodinja
perilo prati pri nas. Peremo higienično, štedljivo in poceni, neizlikano 5 Din za kg. Ovratnike, srajce, zavese skrobamo in zlikamo prvovrstno. Prepričajte se s poskusom! Po perilu pridemo na dom in ga na dom zopet dostavimo! — I. Mariborska pralnica »PELIKAN«, Maribor, Krekova ulica 12.

12. zvezek VELIKEGA HERDERJA
ie tu! V petih letih ie bil ustvarjen ta veliki nemški leksikon

12 zvezkov 1 atlas
180.000 pojasnil v tekstu nad 20.000 slik

Naročite pri najbližji knjigarni 40 strani obsegajoči prospekt „Brücke ins Leben“, ki Vam ga dopošljejo zastoni in brezobvezno

Naročilnica
Podpisani prosim, da mi založništvo HERDER, FREIBURG im BREISGAU brezplačno pošlje potom knjigarne

prospekt „Brücke ins Leben“
točen naslov:

„Slovenčeva“ podružnica
Ljubljana, Tyrseva cesta (palaca Poštni dom)

sprejema vsakovrstna naročila, tičočna se „Slovenca“ in daje tozadavne informacije

PLANINKA
ČAJ
M. BAHOVEC
Pri katerih boleznih se je pokazal Planinka čaj Mr. Bahovec zdravilnim? Pri obolenju že odca, boleznih jeter in žolča, obolenju in lenivosti črevesja, hemoroidih (zlati žili), debelosti, ledvičnih boleznih, revmatizmu, gihtu in isijasu, pri glavobolu in migreni, pri ženskih boleznih in težavah za časa menstruacije, težavah v prehodnih letih, pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in pri kožnih boleznih. Zahtevajte v apotekah izrecno Planinka čaj Bahovec za Din 20.—. Reg. S. 529/36

Več tisoč kg pese
prodam. Cerar Terezija - Domžale. (f)

Tovarni voz
kolesa 8 cm široka, ugodno prodam. Poljanska cesta št. 46. (f)

Kolesa
in šivalne stroje vseh vrst, še malo rabljene, kupite poceni pri »Prometu«, nasproti križev. cerkve. (f)

Damske slavnike
in popravila dobite najceneje pri »Salon Mias«, kavarna Majcen, Tyrseva cesta. Istotam se sprejme pomočnica. (f)

Neobvezno si lahko ogledate zalogo
klobukov in čepic

Pravkar dole novosti pri
Mirko Bogataj, Ljubljana, Stari trg št. 14.

Oltar
krasno rezbarsko delo, ter dvojne orgle, manjše, poceni naprodam. Naslov v podruž. »Slov.« v Celju. (f)

Varčna gospodinja
perilo prati pri nas. Peremo higienično, štedljivo in poceni, neizlikano 5 Din za kg. Ovratnike, srajce, zavese skrobamo in zlikamo prvovrstno. Prepričajte se s poskusom! Po perilu pridemo na dom in ga na dom zopet dostavimo! — I. Mariborska pralnica »PELIKAN«, Maribor, Krekova ulica 12.

12. zvezek VELIKEGA HERDERJA
ie tu! V petih letih ie bil ustvarjen ta veliki nemški leksikon

12 zvezkov 1 atlas
180.000 pojasnil v tekstu nad 20.000 slik

Naročite pri najbližji knjigarni 40 strani obsegajoči prospekt „Brücke ins Leben“, ki Vam ga dopošljejo zastoni in brezobvezno

Naročilnica
Podpisani prosim, da mi založništvo HERDER, FREIBURG im BREISGAU brezplačno pošlje potom knjigarne

prospekt „Brücke ins Leben“
točen naslov:

„Slovenčeva“ podružnica
Ljubljana, Tyrseva cesta (palaca Poštni dom)

sprejema vsakovrstna naročila, tičočna se „Slovenca“ in daje tozadavne informacije

prospekt „Brücke ins Leben“
točen naslov:

„Slovenčeva“ podružnica
Ljubljana, Tyrseva cesta (palaca Poštni dom)

sprejema vsakovrstna naročila, tičočna se „Slovenca“ in daje tozadavne informacije

prospekt „Brücke ins Leben“
točen naslov:

„Slovenčeva“ podružnica
Ljubljana, Tyrseva cesta (palaca Poštni dom)

sprejema vsakovrstna naročila, tičočna se „Slovenca“ in daje tozadavne informacije

prospekt „Brücke ins Leben“
točen naslov:

„Slovenčeva“ podružnica
Ljubljana, Tyrseva cesta (palaca Poštni dom)

POHIŠTVO

Erman & Arhar
ŠT. VID
Stalna razstava

Jedilnice, spalnice, kuhinje pod ugodnimi plačilnimi pogoji. - Ogled tudi ob nedeljah.

Tinček in Tonček kot detektiva

16.

Kje je Janezek?

Podzemski rov morskih razbojnikov je bil tako dolg, da sta bila Tinček in Tonček že pošteno upehana, ko sta nazadnje vendarle prišla do izhoda.

Tudi k izhodu je bila pritrjena lestev. Dečka sta se spustila po njej navzdol in se radovedno ozirala naokrog. In sta videla, da se nista motila v svojih domnevah: rov je res držal do obrežja reke, ki je mogočno bučala in se penila pod njima.

»Janezek! Janezek! Kje si?« sta začela klicati na vse grlo.

Pa je bilo naokrog vse tako skrivnostno tiho, da sta se zgrozila. Samo reka je zamolklo šumela svojo pesem...

»Gotovo so ga razbojniki vrgli v vodo,« je pridrušeno jeknilo iz Tinčkovih ust. In je žalostno sklonil glavo kakor človek, ki ima na vesti težak greh.

»Uboji Janezek!« je sočutno dejal Tonček. »Res ni bil kdo ve kaj prikupen dečko, a takšne smrti mu vendarle ne privoščim.«

»Nemara je pa le še živ?« je v Tinčkovem srcu zaplapolalo zadnje drobno upanje. »Vsekakor morava poskusiti vse, da doženeva, kaj je z njim.«

OTROBE

pšenične luskinaste
nudi najceneje

NASTRAN in drug, p. Radomlje

IVAN KRAVOS

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Preje Trg Svobode, sedaj Vetrinjska c. 30

Že 67 let

kupujete Vaša semena
kakor travna, deteljna, zeljenjadna in cvetlična, neprekosljive kakovosti in zanesljive kaljivosti v staroznani

trgovini semen

M. BERDAJS - Maribor

Telefon štev. 23-57 interurban
Ceniki na razpolago

NIZKE CENE

dvakoles, otroških
igračnih, invalidskih
vozičkov, prevoznih trikotnikov, šivalnih strojev, Cenik franko.

„TRIBUNA“ F. BAYTEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta 26

Razpis

OBČINSKA UPRAVA OBČINE RUŠE razpisuje:

1. Dve mesti občinskih cestarjev z mesečno plačo 400.— Din in zavarovanjem pri OUZD;
2. mesto gozdnega čuvara z isto plačo in zavarovanjem;
3. mesto občinskega blagajnika po statutu z mesečno plačo 800.— Din in zavarovanjem.

Prednost imajo v tukajšnji občino pristojne, zdrave, polnoletne, vojaščine proste moške osebe, ki so za ta dela usposobljene in niso bile zaradi zločina kaznovane. Prosilci naj naslovijo pravilno kolekovane prošnje do 31. marca t. l. na občinsko upravo v Rušah.

Prosilci za službo gozdnega čuvara morajo priložiti spričevalo, s katerim dokazujejo, da so za to službo usposobljeni, kakor to predvideva kr. banska uprava z odlokom 6. avgusta 1935, No. III, 3860/1.

Vsa mesta se morajo tako nastopiti.

Občina Ruše, dne 23. marca 1936.

Predsednik:

Lesjak Davorin, s. r.

HERSAN ČAJ
ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

„HERSAN ČAJ“

mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearsona, šef-zdravnika v Bengaliji (Angleška Indija).

Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost

„HERSAN ČAJA“

in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (gihtu), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri čezmernem odebelenju.

„Hersan čaj“ se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastoj:

„RADIO SAN“, Zagreb, Dukljaninova 1

Reg. št. 14001 z dne 6. VI. 1934.

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

NAJCENEJŠI ČEVLJI

trvdke **ANT. KRISPER**

LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

Otroški iz črnega ali rjavega usnja . Din

16°

Ženski iz črnega ali rjavega usnja z usnja-tim podplatom . Din

65°

Moški iz črnega ali rjavega usnja z usnja-tim podplatom . Din

69°

Raznoursna semena

kakor grahorico, peso, travna semena, semenski oves in razna umetna gnojila, kot superfosfat, žlindro, kalijevo sol, nitrofoskal, apneni dušik, razklajeno kostno moko in dalje prvovrstno banatsko moko, koruzo in otrobe, dobite najceneje pri »Ekonom«, Ljubljana, Kolodvorska 7.

Janko Češnik

modna in manufakturna trgovina
Ljubljana - Lingarjeva ulica

Nudi letne modne novosti v volnenem kot svilnatem in perilnem blagu za ženske obleke, kostume, plašče. Priznana najboljši nakup kamgarna, ševiota, lodna za moške obleke in površnike.

Oglejte si zalogo!

Srečke drž. razredne loterije

si oskrbite čimprej pri pooblaščenem prodajalcu srečk drž. razredne loterije

Bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka 25

Prihodnje žrebanje bo 6. in 7. aprila 1936

Inserirajte v „Slovenca“

Zahvala

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob priliki nenadomestljive izgube naše predobre blage mame, stare mame, svakinje, tašče in tete, gospe

Marije Jošt vd. Dolžan

izrekamo tem potom našo najpristranejšo zahvalo.

Posebna hvala vsem, ki so nam na katerikoli način skusali lajšati našo neizmerno bol, vsem darovalcem vencev in cvetja, kakor tudi vsem mnogobrojnim spremljevalcem na njeni zadnji poti.

Bog plačaj vsem!

Celje, dne 24. marca 1936.

Užaloščeni Zvonka; družine Dolžan, Holobar, Bogovič, Mertel.

Naša srčnoljubljena, predobra in skrbna mama, stara mama, tašča, sestra in teta, gospa

Marija Jeras

rojena Kos

je okrepljena s tolažili sv. vere, v 73. letu starosti, po daljšem trpljenju danes bogu vdano umrla.

Pogreb predrage rajne bo v sredo, dne 25. marca 1936, ob 16.30 iz hiše žalosti, Langusova ulica 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 26. marca t. l., ob 7 v trnovski cerkvi.

Ljubljana, dne 24. marca 1936.

Emilija, Terezija Brocco, Ivanka Brenc, Ivan, Josip, Srečko, Antonija Pistotnik, Franci, Lojzka Saks, Berti in Maksi — otroci ter ostalo sorodstvo,

Brez posebnega obvestila

Gostilničarji,

akoročete biti res zadovoljni — kupite trpežne, solidne in lepe stole

tovarne **Remec-Co, Duplica - Kamnik**

Vsemogočni je poklical danes 24. marca, prevideno s tolažili sv. vere, k sebi našo srčno dobro, blago soprogo, mamico, staro mamico, gospo

Frančiško Ljubič

in ji na veke zatisnil njene blage, trudne oči.

Pogreb naše zlate nepozabne mamice bo 26. t. m. ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Jenkova ul. 20, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 24. marca 1936.

Žalujoči mož, hčerke in rodbine: Januš, Šimenc in Šavs.

Naš oče

IVAN STERGAR

poveljnik kazniških paznikov v pokoju,

je danes umrl.

Pogreb bo v četrtek ob 16 na frančiškansko pokopališče. Prosimo tihega sožalja in odklanjamo s hvaležnostjo cvetje.

Maribor, 24. marca 1936.

Družina Stergar.